

Espoo-Kauniainen-Kirkkonummi-Vihti -selvitys 2015

Toimintaympäristön tila ja kehitys -raportti Marraskuu 2015

Painopaikka: Erweko Oy

ISBN 978-951-857-717-4

Espoo-Kauniainen-Kirkkonummi-Vihti -selvitys
Toimintaympäristön tila ja kehitys -raportti

Toimintaympäristötyöryhmä
Marraskuu 2015

Esipuhe

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti päättivät syyskuussa 2013 käynnistää kuntien keskinäisen selvityksen.

Selvityksen ensisijaisena tavoitteena oli selvittää kuntien yhteistyömahdollisuuksien kehittäminen asukkaiden hyvinvoinnin edistämiseksi, hyvän elinympäristön ja kestäväen kehityksen turvaamiseksi sekä seudun kilpailukyvyyn ja elinvoimaisuuden parantamiseksi. Lisäksi tavoitteena oli hallituksen rakennepoliittisen ohjelman mukaisesti edistää toimenpiteitä julkisen talouden kestävyysvajeen umpeen kuromiseksi. Edelleen kuntarakenelaki velvoitti selvittämään kuntien yhdistymisen edellytykset etuineen ja haittoineen sekä valmistelemaan selvityksen pohjalta mahdollinen kuntien yhteinen yhdistymisesitys.

Selvitys toteutettiin kuntien yhteisenä projektina ja se pohjautuu laajaan valmisteluun. Työ vaiheistettiin siten, että selvitysvaiheessa tuotettiin nykytilan kuvauksen lisäksi kuntien yhteistyömahdollisuuksien kehittämistä ja syventämistä sekä mahdollisen yhdistämisen etuja ja haittoja koskeva selvitys.

Nyt selvitysvaiheen lopussa on päivitetty selvityskuntien 'toimintaympäristön tila ja kehitys' -raportti. Raportissa tarkastellaan laajasti uusimpien tietojen valossa kuntien väestörakennetta ja -kehitystä, elinkeinorakennetta, työpaikkoja ja työttömyyttä, asuntotuotantoa ja rakentamista, palvelutuotantoa, maankäyttöä ja kestävää kehitystä.

Tämän raportin ovat valmistelleet selvityskuntien asiantuntijat. Työhön ovat osallistuneet Kauniaisista talousjohtaja Mikael Boström, Kirkkonummelta talousjohtaja Anne Arvola ja Vihdistä asuntosihteeri Eija Ikonen. Espoosta työhön ovat osallistuneet tietopalvelupäällikkö Petri Lintunen, tutkijat Arja Munter, Teija Jokiranta ja Hanna Jantunen, erityisasiantuntija Tuula Miettinen, tutkimussihteerit Eija Österholm ja Sirpa Nykänen sekä tutkimusjohtaja Teuvo Savikko. Kestävää kehitystä kuvaavan aineiston ovat koostaneet Espoon ympäristökeskuksen ympäristötarkastaja Leena Sjöblom ja ympäristöasiantuntija Laura Lundgren. Raporttiin ovat osia kirjoittaneet myös projektijohtaja Matti Kokkinen, suunnittelupäällikkö Tiina Kosama ja liikennesuunnittelupäällikkö Markku Antinoja. Tietojen kokoamisesta ja muokkauksesta sekä raportoinnista ovat vastanneet Espoon kaupunkitietoyksikön tietotuotanto sekä konserniesikunnan kaupunkikehitysyksikkö.

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti

4.11.2015

Teuvo Savikko	Petri Lintunen	Mikael Boström
Eija Ikonen	Anne Arvola	Teija Jokiranta

Esbo, Grankulla, Kyrkslätt och Vichtis beslutade i september 2013 att starta en gemensam kommunutredning.

Det primära målet med utredningen var att reda ut möjligheterna att utveckla samarbetet för att främja invånarnas välfärd, trygga en god livsmiljö och hållbar utveckling samt förbättra konkurrenskraften och livskraften i regionen. Dessutom var ett av målet att i enlighet med regeringens strukturpolitiska program främja åtgärder som ska motverka underskottet i den offentliga ekonomin. Dessutom ålade kommunstrukturlagen kommunerna att utreda fördelarna och nackdelarna av en kommunsammanslagning samt att utifrån utredningen bereda ett eventuellt gemensamt förslag till sammanslagning.

Kommunerna gör utredningen som ett gemensamt projekt som grundar sig på en omfattande beredning. Arbetet indelades i faser på så sätt att man i utredningsfasen producerade en beskrivning av nuläget och en utredning om möjligheterna att utveckla och fördjupa samarbetet mellan kommunerna samt om för- och nackdelar vid en eventuell sammanslagning.

I slutet av utredningsfasen har utredningskommunernas rapport om omvärld och utveckling uppdaterats. I rapporten behandlas ingående och utifrån färskare uppgifter befolkningsstrukturen och dess utveckling, näringslivsstrukturen, arbetstillfällena och arbetslöshet, bostadsproduktion och byggande, tjänsteproduktion, markanvändning och hållbar utveckling.

Denna rapport har beretts i samarbete mellan sakkunniga i utredningskommunerna. I arbetet deltog ekonomidirektör Mikael Boström från Grankulla, ekonomidirektör Anne Arvola från Kyrkslätt och bostadssekreterare Eija Ikonen från Vichtis. Från Esbo deltog faktachef Petri Lintunen, forskarna Arja Munter, Teija Jokiranta och Hanna Jantunen, specialsakkunnig Tuula Miettinen, forskningssekreterarna Eija Österholm och Sirpa Nykänen samt forskningsdirektör Teuvo Savikko. Materialet om hållbar utveckling har redigerats av miljöinspektör Leena Sjöblom och miljöspecialist Laura Lundgren vid Esbo miljöcentral. Delar av rapporten har skrivits av projektchef Matti Kokkinen, planeringschef Tiina Kosama och trafikplaneringschef Markku Antinoja. För insamling, bearbetning och rapportering ansvarade faktatjänster vid stadsfakta och stadsutveckling i koncernstaben vid Esbo stad.

Esbo, Grankulla, Kyrkslätt och Vichtis

4.11.2015

Teuvo Savikko	Petri Lintunen	Mikael Boström
Eija Ikonen	Anne Arvola	Teija Jokiranta

Espoo-Kauniainen-Kirkkonummi-Vihti -selvitys tiivistelmä

Espoo – Kauniainen – Kirkkonummi - Vihti – selvityksen pohjaksi on tehty laaja toimintaympäristön tilan ja kehityksen kuvaus. Siinä on tarkasteltu neljän selvityskunnan väestörakennetta ja –kehitystä, väestön hyvinvointia, palveluiden käyttöä ja kustannuksia, työpaikka- ja elinkeinorakennetta, työllisyyttä, asuntorakentamista, liikennettä ja maankäytön suunnittelua, kestävästä kehitystä sekä kuntataloutta. Työ on tehty kuntien välisenä yhteistyönä.

Selvitysalueen kuntien rakenteessa on monia yhtäläisyyksiä ja eroavuuksia. Jo pelkästään kuntien väestömäärät eroavat paljon toisistaan. Espoossa on yli 265 000 asukasta, Kirkkonummella vajaat 40 000, Vihdissä noin 30 000 ja Kauniaisissa yli 9 000. Yhteensä selvitysalueella on asukkaita tällä hetkellä noin 342 000. Vuoteen 2030 ulottuvalla ennustekaudella selvitysalueen väestömäärä kasvaa yli 400 000 asukkaaseen. On selvää, että tällaiset erot asukasmäärissä heijastuvat monella tavalla kuntien palvelurakenteeseen. Vertailtaessa selvityskuntien väestön koulutus- ja tulotasoa, nousee Kauniainen muiden edelle. Kauniaisissa on selvästi muita kuntia korkeampi koulutus- ja tulo taso. Monen väestöllisen ominaisuuden suhteen Espoon suuruus taas vaikuttaa siihen, että kaikkien selvityskuntien yhteenlaskettu ominaisuus on lähellä Espoon tasoa. Kuntien välillä selvä ero on kuitenkin vieraskielisen väestön osuudessa, joka Espoossa on noin 13 prosenttia, kun se muissa kunnissa vaihtelee 4-6 prosentin välillä.

Maankäytön rakenteen näkökulmasta kunnat eroavat toisistaan selvästi. Kauniainen on kaikkein kaupunkimaisin ja Espoossa on viisi tiivistä kaupunkikeskusta ja kaksi paikalliskeskusta. Espoossa on kuitenkin paljon maaseutua ja jopa erämaata. Kirkkonummella asutus on tiivistynyt kunnan eteläosiin keskeisten liikenneväylien tuntumaan ja myös Vihdissä keskusta-alueet sijaitsevat pääliikenneväylien risteyskohdissa. Kirkkonummi ja Vihti ovat kuitenkin Espooseen ja Kauniaisiiin nähden selvästi maaseutumaisempia. Maankäytön suunnitelmia kunnat ovat tehneet paljon yhdessä. Monet niistä liittyvät raideliikenteen kehittämiseen sekä Turunväylän ja kantatie 51:n vahvistamiseen merkittävänä seudullisina liikenneväylinä. Selvitysalueen kunnilla on myös paljon yhteisiä intressejä seudullisen maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) yhteistyön osalta.

Kaikilla kunnilla on vahvuuksia ja heikkouksia. Espoossa väestön ikärakenne on suotuisa vielä pitkälle 2020-luvun puolelle. Kunnan elinkeinorakenne on monipuolinen ja alueella on monipuolisia asuinympäristöjä ja palveluita. Espoon heikkoutena on asumiskustannusten korkeus erityisesti lapsiperheiden

näkökulmasta ja ikääntyneiden määrän nopea kasvu. Kauniaisten vahvuutena on kunnan hyvä taloustilanne ja asukkaiden korkea koulutus- ja tulo taso. Heikkoutena on vähäinen tonttireservi ja ikääntyvän väestönosan palvelutarpeiden kasvu. Kirkkonummi pystyy tarjoamaan asuntoja Espoota ja Kauniaista edullisemmalla hintatasolla erityisesti lapsiperheille. Kunnalla on myös laaja ranta-alue ja saaristo, jotka tarjoavat hyvät virkistysmahdollisuudet. Kunnan taloustilanne on kuitenkin tällä hetkellä heikentymässä ja houkuttelevuus muuttokohteena on vähentynyt. Vihdin vahvuutena ovat myös pääkaupunkiseutua edullisemmat asuntojen hinnat ja kunta onkin ollut suosittu muuttokohde. Muuttaminen on nyt kuitenkin vähentymässä. Kunnan taloudellinen liikkumavara on myös heikentynyt.

Neljän kunnan muodostama alueellinen ja toiminnallinen kokonaisuus on luonteva vaikka kunnilla on myös eroja. Kunnat muodostavat selkeän ja eheän maantieteellisen kokonaisuuden, jonka säteittäinen liikenneverkko palvelee liikkumista alueen sisällä. Alueen väestö on koulutettua ja suhteellisen hyvätuloista. Alue on vetovoimainen ja alueen elinkeinorakenne on monipuolinen ja kasvava, vaikka työpaikkapendelointi onkin Helsingin seudulla voimakasta.

Selvitysalueen tulevaisuuden kehitysmahdollisuudet ovat vahvat. Vuoteen 2020 mennessä koko alue kasvaa noin 30 000 uudella asukkaalla. Myös työpaikkoja tulee lisää noin 10 000. Korkean syntyvyyden ja positiivisen muuttoliikkeen johdosta alueen väestön ikärakenne ja huoltosuhde pysyvät edullisina. Pidemmällä aikavälillä kehitys jatkuu myös positiivisena. Jatkuva väestönkasvu aiheuttaa kuitenkin kasvavia palvelutarpeita ja suuria investointikustannuksia asuntotuotantoon ja liikenne- ja kunnallistekniseen infrastruktuuriin. Näihin selvityskunnat joutuvat ottamaan lainaa tai nostamaan veroprosenttia. Kuntatason lainamäärä pysyy kuitenkin vielä hallinnassa.

Alueen tulevaa kehitystä vahvistavat myös tulevaisuuden liikenneyhteydet, Länsimetro, kaupunkiradan jatkaminen Kirkkonummelle ja mahdollinen Turunradan rakentaminen Lohjan kautta. Nämä lisäävät alueen keskinäistä tarvetta MAL-yhteistyölle. Merkittävä yhteinen tekijä kaikille kunnille on Nuuksion virkistys- ja luonnonsuojelualue, joka tarjoaa erämaatyypisiä liikunta- ja virkistysmahdollisuuksia koko metropoli-alueen väestölle.

Teuvo Savikko
tutkimusjohtaja

Utredning över alternativet Esbo-Grankulla-Kyrkslätt-Vichtis – en sammanfattning

Som en grund för utredningen gjordes en omfattande rapport om kommunernas omvärld och dess utveckling. I rapporten granskas befolkningsstrukturen och dess utvecklingen, hälsa och välfärd, användning av och kostnader för tjänster, arbetsplatser och näringar, sysselsättning, bostadsproduktion, trafik och markanvändningsplanering, hållbar utveckling samt den kommunala ekonomin. Rapporten om omvärlden har gjorts av kommunerna tillsammans.

Kommunernas strukturer uppvisar både likheter och skillnader. Kommunerna är av mycket olika storlek. Esbo har över 265 000 invånare, Kyrkslätt knappa 40 000, Vichtis ungefär 30 000 och Grankulla över 9 000. Sammanlagt är folkmängden för närvarande ungefär 342 000 invånare. Till 2030 förutsägs folkmängden öka till över 400 000 invånare. Det är klart att sådana skillnader på många sätt avspeglas i kommunernas servicestruktur. Vid en jämförelse av utbildning och inkomster ligger Grankulla i topp. Grankullaborna har betydligt högre utbildning och inkomster än invånarna i de övriga kommunerna. Eftersom Esbo är så stor är nivån i Esbo nära nivån i kommunerna i snitt. Detta gäller många variabler som jämförts. Andelen invånare med andra språk än nationalspråket är dock i Esbo ungefär 13 procent medan andelen i de övriga kommunerna varierar mellan 4 och 6 procent.

Markanvändningens struktur är mycket olika i kommunerna. Grankulla är den mest urbana kommunen. Esbo har fem tätt bebyggda stadscentrum och två lokalcentrum. Det finns emellertid också mycket landsbygd och till och med ödemark i Esbo. I Kyrkslätt ligger den tätaste bosättningen i kommunens södra delar vid de viktigaste trafiklederna och även i Vichtis ligger centrumområdena vid huvudtrafikledningens korsningar. Jämfört med Esbo och Grankulla är Kyrkslätt och Vichtis betydligt agrarare. Kommunerna har gjort många markanvändningsplaner tillsammans. Många av dessa anknyter till utveckling av tågtrafiken och till förstärkningen av de viktiga regionala vägarna Åboleden och stamväg 51. Kommunerna har också många gemensamma intressen inom markanvändning, boende och trafik.

Alla kommuner har starka och svaga sidor. I Esbo kommer befolkningens åldersstruktur att fortsätta vara gynnsam ännu långt in på 2020-talet. Kommunens näringsstruktur är mångsidig och i området finns varierade boendemiljöer och tjänster. Esbos svaghet är de höga boendekostnaderna, speciellt ur barnfamiljernas synvinkel, och den snabba ökningen av antalet äldre. Grankulla har en god ekonomi och utbildnings- och inkomstnivån är

hög. Å andra sidan har Grankulla en ringa tomtreserv och servicebehovet bland de äldre ökar. Kyrkslätt kan erbjuda billigare bostäder än Esbo och Grankulla, speciellt för barnfamiljer. Kommunen har också mycket stränder och skärgård som erbjuder goda möjligheter till friluftsliv. Kyrkslätt's ekonomi håller emellertid på att försämrats och dess attraktivitet för inflyttare har minskat. Vichtis har fördelaktigare bostäder än i huvudstadsregionen och kommunen har varit en populär inflyttningssort. Inflyttningen håller dock nu på att minska. Vichtis ekonomiska svängrum har också försämrats.

De fyra kommunerna utgör en naturlig regional och funktionell helhet, trots att det också finns skillnader mellan kommunerna. Kommunerna utgör en tydlig och enhetlig geografisk helhet med ett trafiknät som tjänar den interna trafiken. Invånarna har god utbildning och relativt goda inkomster. Området är attraktivt och näringsstrukturen i området är mångsidigt och växande även om pendlingen är stor i Helsingforsregionen.

Möjligheterna för utredningsområdet att utvecklas i framtiden är goda. Folkmängden ökar med 30 000 invånare till år 2020. Under samma tidsperiod kommer 10 000 nya arbetstillfällen. Eftersom nativiteten är hög och flyttningen uppvisar ett överskott förblir åldersstrukturen och försörjningskvoten fördelaktiga. Den positiva utvecklingen fortsätter också på lång sikt. Den ständiga folkökningen medför emellertid ett ökat behov av tjänster samt stora investeringar i bostadsproduktion och i trafiknät och kommunalteknik. För dessa investeringar måste utredningskommunerna ta lån eller höja skatteöret. Lånestocken på kommunal nivå förblir emellertid alltfjämt under kontroll.

Den kommande utvecklingen förstärks av framtidens trafikleder: Västmetron, en förlängning av stadsbanan till Kyrkslätt och en eventuell ny järnväg mellan Esbo, Vichtis och Lojo. De nya spårförbindelserna ökar behovet av samarbete inom markanvändning, boende och trafik. En viktig gemensam faktor för alla kommuner är rekreations- och naturskyddsområdena i Noux, som erbjuder möjligheter till motion och friluftsliv i ödemarkslik miljö för invånarna i hela metropolområdet.

Teuvo Savikko
forskningsdirektör

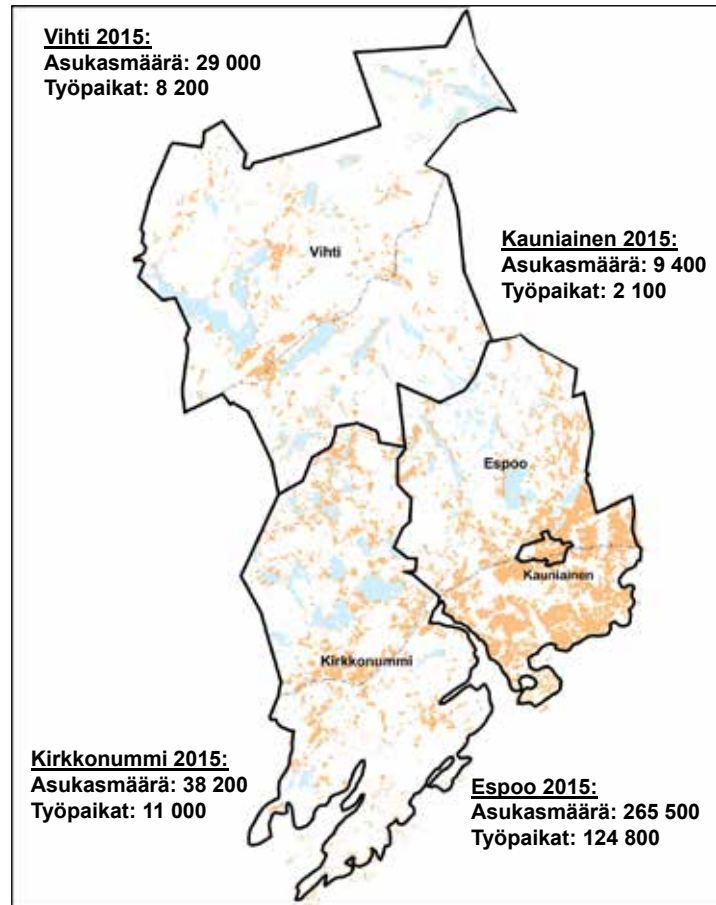

Espoo-Kauniainen-
Kirkkonummi-Vihti
-selvitys:
Nykytila väestö ja työpaikat

- Asukasmäärä 2015 yhteensä 342 100.
- Työpaikkoja on 146 100.
- Maan sisäinen muuttoliike on ollut tappiollista Vihdille.
- Syntyvyyden enemmisyys lisännyt väestöä Espoossa, Kirkkonummella ja Vihdissä.
- Siirtolaisuus on lisännyt väestömäärää kaikissa kunnissa

Arvioitu työpaikkamäärä
Lähde: Uudenmaan ja Helsingin seudun
Työpaikkaprojekti

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä

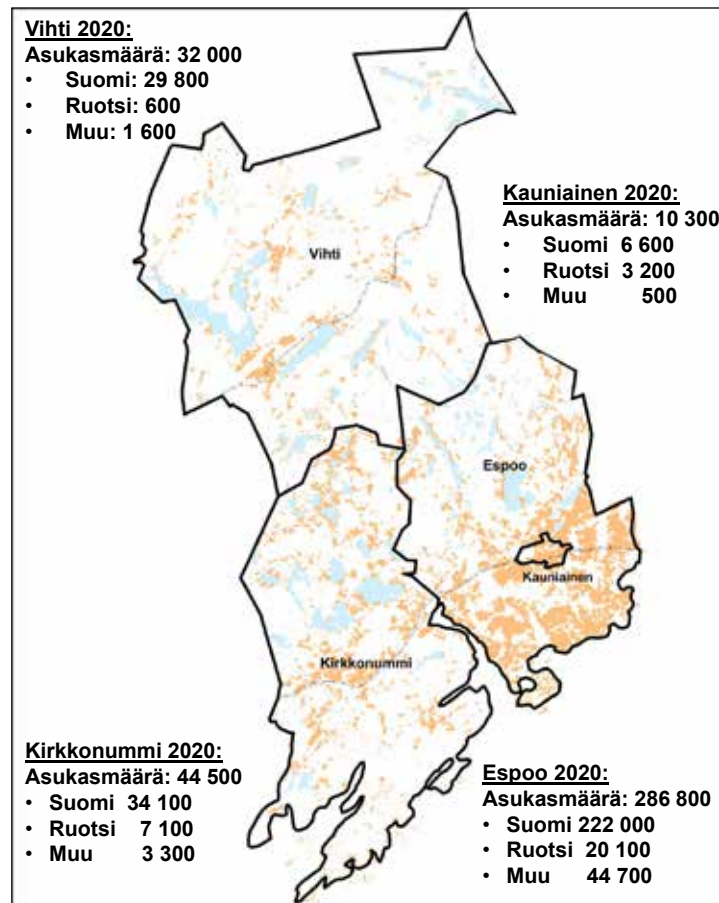
Espoo-Kauniainen-
Kirkkonummi-Vihti
-selvitys:
Väestö kielisyyden mukaan 2020*

- EKKV yhteensä vuonna 2020
Asukasmäärä: 373 600, joista
- Suomenkielisiä: 292 500
 - Ruotsinkielisiä: 31 200
 - Muunkielisiä: 49 900
- Työpaikat: 154 300
- Espoo: 132 000
 - Kauniainen: 2 300
 - Kirkkonummi: 11 400
 - Vihti: 8 600

Arvioitu työpaikkamäärä
Lähde: Uudenmaan ja Helsingin seudun
Työpaikkaprojekti

*Kirkkonummen, Kauniaisten ja Vihdin kielisyystieto
piti laskea (Tilastokeskus ei tuota sitä)

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä

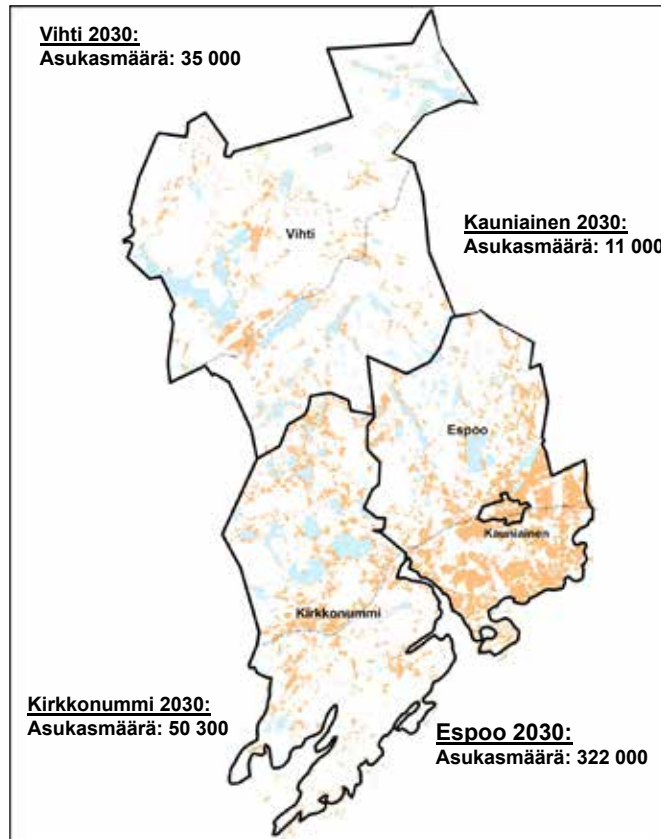

Espoo-Kauniainen-
Kirkkonummi-Vihti
-selvitys:
Väestö vuonna 2030

Asukasmäärä yhteensä:

- EKKV: 418 000
- Oulu: 222 000
- Tampere: 256 000
- Turku: 193 000
- Helsinki: 713 000
- Espoo: 322 000
- Vantaa: 244 000

EKKV-toimintaympäristöryhmä

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi, Vihti pähkinänkuoressa

	Espoo	Kauniainen	Kirkkonummi	Vihti	Selvitysalue
Väestö 1.1.2015	265 543	9 357	38 220	28 995	342 115
Ruotsinkieliset 1.1.2015	20 261	3 256	6 639	503	30 659
Ruotsinkielisten %-osuus väestöstä 1.1.2015	7,6	34,8	17,4	1,7	9,0
0-6 v. %-osuus väestöstä 1.1.2015	9,6	6,8	9,7	9,3	9,5
75+ -vuotiaiden %-osuus väestöstä 1.1.2015	5,0	9,3	4,6	5,7	5,1
Vieraskielisten %-osuus väestöstä 1.1.2015	13,3	5,5	6,2	3,9	11,5
Työvoiman %-osuus väestöstä 31.12.2013	52,3	45,1	50,7	51,5	51,9
Mediaanitulot 2013	29 798	33 309	29 448	27 599	-
Yli 15 vuotiaiden keskim. valtionveronalaiset tulot (%) 31.12.2013	38 782	62 142	35 235	32 306	38 487
Enintään perusasteen koulutuksen suorittaneiden osuus 15 vuotta täyttäneistä (%) 2014	25,4	19,1	28,8	31,0	26,1
Työttömyysaste (TEM) (%) 31.8.2015	10,7	7,9	10,2	10,2	10,6
Alle 25-vuotiaiden %-osuus työttömistä 31.8.2015 (TEM)	11	12,7	11,7	12,9	11,3
Sairastavuusindeksi (vakioitu) 2014	75,5	66,0	81,6	88,0	-
Vanhojen asunto-osakehuoneistojen keskim. kauppahinnat (€/m ²) 2014	3 352	3 741	2 625	1 883	-
Veroprosentti 2015	18,00	16,50	19,50	20,50	18,34

SISÄLLYSLUETTELO

Esipuhe

Tiivistelmä

Väestö	11
Väestön määrä	11
Muuttoliike	11
Väestörakenne	15
Väestöennusteet ja huoltosuhteet	25
Asuntokunnat ja perheet	37
Yritykset, työpaikat ja työllisyys	43
Yritykset ja työpaikat	43
Työpaikan sijainti ja pendelöinti	43
Työttömyys	44
Asunnot ja rakennukset	51
Asuntotuotanto	51
Rakennuskanta	51
Maankäytön suunnitelmia	55
Kestävä kehitys	62
Palvelut	69
Perusterveydenhuolto	69
Erikoissairaanhoido	69
Vanhustenhuolto	69
Lastensuojelu	70
Toimeentulotuki	70
Päivähoito	70
Opetus	70
Yhteenveto väestön hyvinvointitekijöistä	83
Kuntatalous	86

VÄESTÖN MÄÄRÄ

Vuoden 2015 alussa selvitysalueella eli Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä (EKKV) asui 342 115 asukasta. Kunnittain väestö jakautui seuraavasti:

Espoo	265 543
Kauniainen	9 357
Kirkkonummi	38 220
Vihti	28 995
EKKV	342 115

Suurin osa, 78 %, alueen väestöstä oli espoolaisia. Noin joka kymmenes asui Kirkkonummella, 8 % Vihdissä ja 3 % Kauniaisissa. Koko selvitysalueen väestön ominaisuuksien tarkastelussa Espoon väestön rakenteella on huomattava merkitys.

Elokuun 2015 loppuun mennessä alueen väestömäärä oli ennakkotietojen mukaan kasvanut noin 1 400 hengellä 345 000 asukkaaseen. Suhteellinen kasvu alueella oli vain 0,4 %. Kauniaisen ja Vihdin väestömäärä pieneni elokuun lopun tietojen mukaan. Vihti kärsi muuttotappiota maan sisäisessä muuttoliikkeessä, samoin Kauniainen, jossa vielä luonnollinen väestönmuutos oli negatiivinen, eli kuolleita oli enemmän kuin syntyneitä. Espoo ja Kirkkonummi saivat muuttovoittoa maan sisältä, mutta jonkin verran myös siirtolaisuudesta.

MUUTTOLIIKE

Espoon, Kirkkonummen ja Vihdin väestömäärä on kasvanut viimeisten vuosikymmenien ajan jokseenkin tasaisesti. Kauniaisella on ollut myös vuosia, jolloin väestömäärä on vähentynyt. Osa väestönkasvusta tulee muuttoliikkeen kautta. Kuntien muuttovirtojen rakenteet poikkeavat selvästi toisistaan. Espoo on saanut kuntien välisen muuttoliikkeen kautta lisää väestöä lukuun ottamatta vuosia 2006-2009. Myös Kirkkonummi on saanut muuttovoittoa muualta Suomesta vuotta 1994 lukuun ottamatta ja myös pari viimeistä vuotta ovat kunnalle olleet tappiollisia. Myös Vihdin muuttotase maassamuutossa on kääntynyt tappiolliseksi vuonna 2012. Kauniaisten muuttotase on vaihdellut ollen vuoroin voitolla ja vuoroin tappiolla vuodesta 1990.

Espon muuttovoitto nojautuu siirtolaisuuteen, myös Kirkkonummella siirtolaisuudesta muuttovoittoa

Espon saama muuttovoitto on nojannut pitkälti siirtolaisuudesta saatuun väestönlisäykseen. Espoon kärsimät muuttotappiot siirtolaisuudessa liittyvät 1990-luvun lamaan, joka aiheutti useamman vuoden ajan muuttotappiota. Vuodesta 2001 Espoon muuttovoitto ulkomailta on ollut lähes jatkuvassa kasvussa, vuoden 2008 taantumasta aiheuttamaa notkahdusta lukuun ottamatta. Myös Kirkkonummi on saanut siirtolaisuudesta muuttovoittoa 2000-luvulla 1990-luvun muutamien tappiollisten vuosien jälkeen. Samoin Vihti, mutta Vihdin saama muuttovoitto on ollut varsin maltillista. Kuten maassamuutossakin, myös siirtolaisuudessa Kauniaisten muuttovoitot ja -tappiota ovat vaihdelleet tiuhaan.

Esossa lähtömuuttajat keskimäärin suurituloisempia kuin tulomuuttajat, muissa selvityskunnissa tilanne päinvastainen

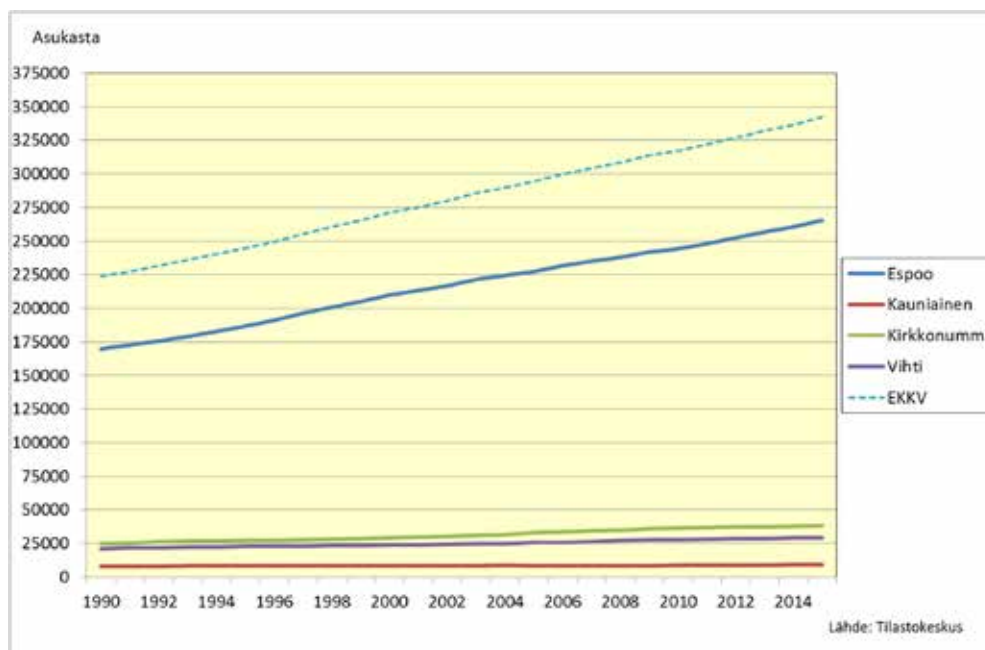
Vuonna 2012 Kauniaiisiin muuttaneiden keskimääräiset valtionveronalaiset vuositulot muuttajaa kohti olivat noin 5 177 euroa korkeammat kuin lähteneiden. Myös Kirkkonummella ja Vihdissä tulomuuttajaa kohti lasketut keskitulot olivat noin 1 400 euroa korkeammat kuin lähtömuuttajilla. Sen sijaan Espoossa tilanne oli päinvastainen. Lähtömuuttajaa kohti lasketut vuositulot olivat lähes 300 euroa korkeammat kuin Espooseen tulleilla. Ilmiö näkyy kaikkien suurten kaupunkien muuttoliikkeessä. Suurista kaupungeista ero oli huomattavin Turussa ja Tampereella. Suurista kaupungeista lähtevät siis ovat suurempituloisia kuin niihin muuttavat.

Lähde: Tilastokeskus

Espoon, Kauniaisten, Kirkkonummen ja Vihdin väestökehitys 1990-2015 (asukasta)

Espoon väestökasvu ollut nopeinta

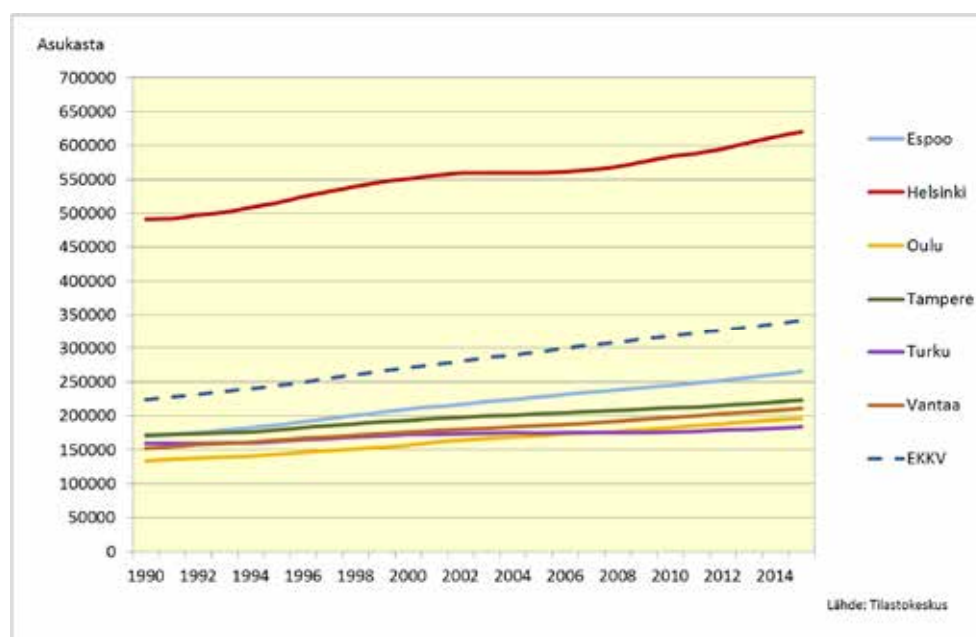
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

1

Suurten kaupunkien väestökehitys 1990-2015 (asukasta)

Suurista kaupungeista vain Helsinki kasvaa selvitysalueella nopeammin

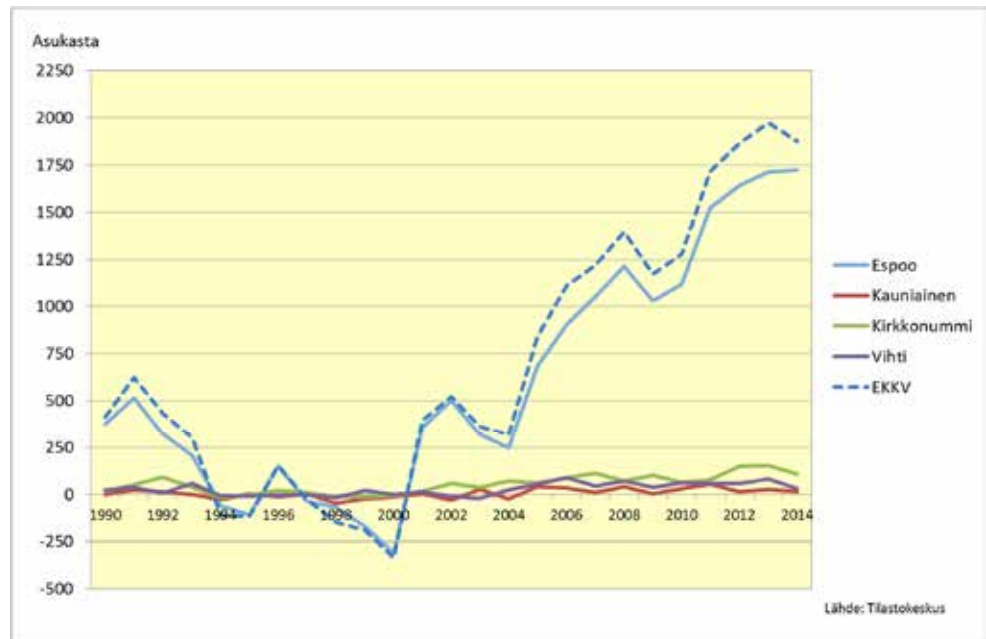
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

2

Nettomaahanmuutto 1990- 2014

Siirtolaisuudesta saatu muuttovoitto on vaikuttanut merkittävästi Espoon väestökehitykseen

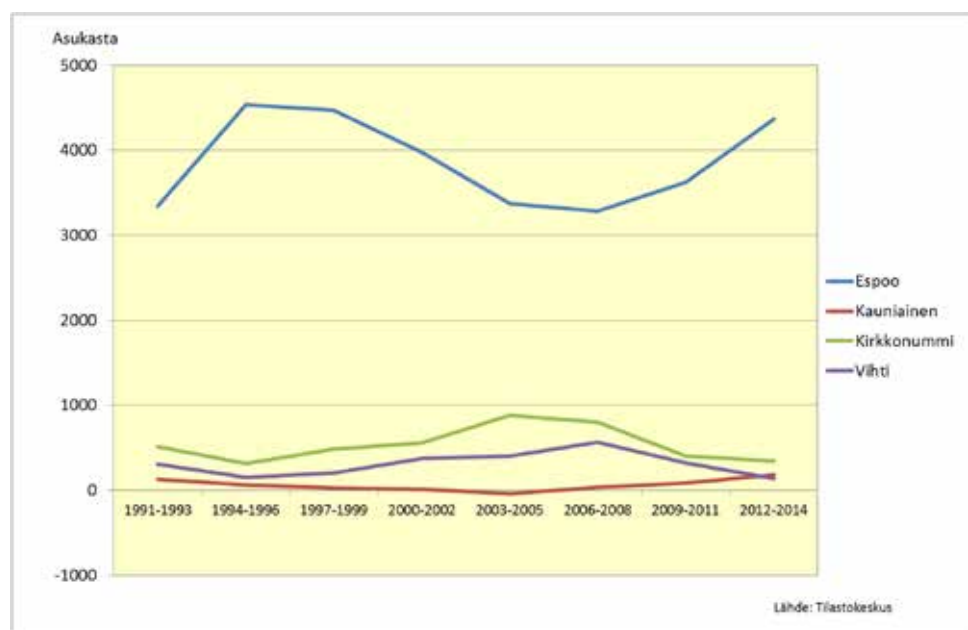
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

3

Väestön kokonaismuutos 3 vuoden keskiarvo 1991-2014

Kirkkonummen ja Vihtin väestönkasvu hidastunut

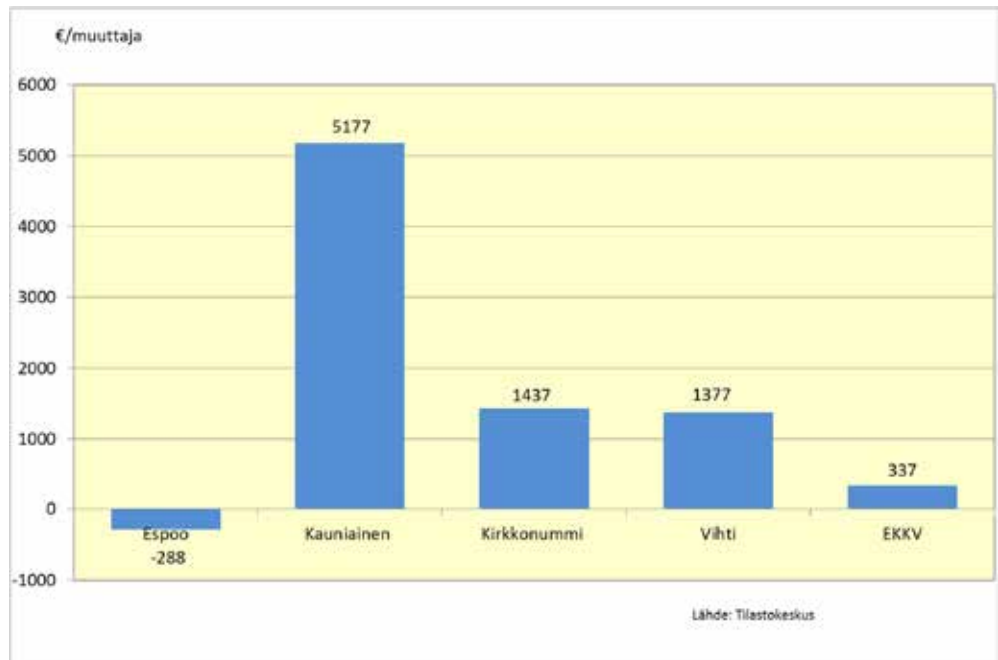
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

4

Espon, Kauniaisen, Kirkkonummen ja Vihdin maan sisäisen muuttoliikkeen muuttajien keskitulojen erotus 2012 (€)

Espoo menettää verotuloja maan sisäisessä muuttoliikkeessä

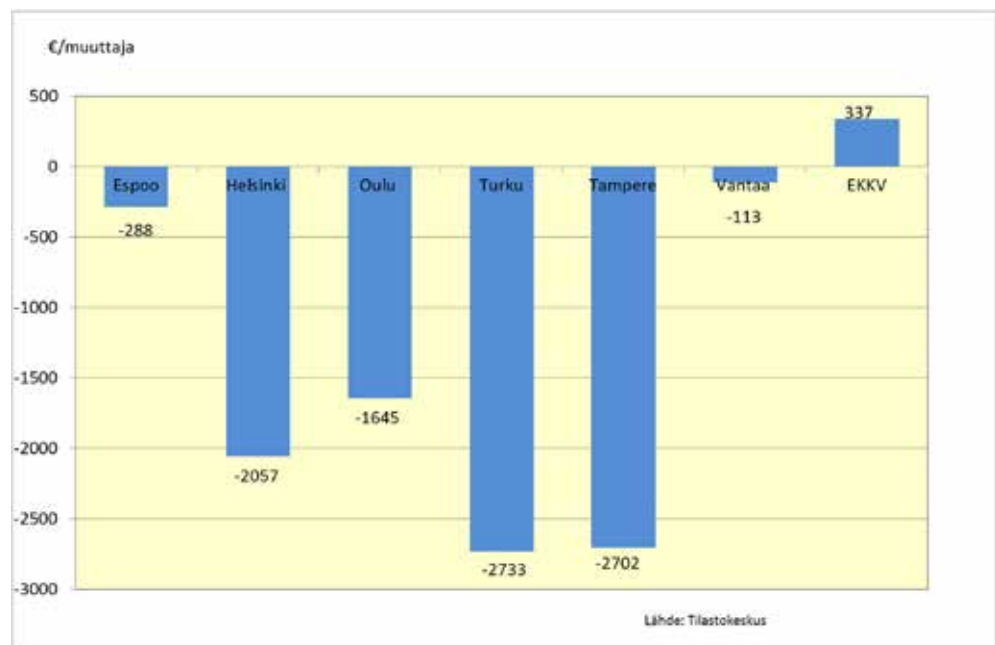
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

5

Maan sisäisen muuttoliikkeen muuttajien keskitulojen erotus 2012 (€)

Suuret kaupungit menettävät muuttoliikkeen kautta verotuloja

EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

6

VÄESTÖRAKENNE

Väestön ikärakenne, taloudellinen aktiivisuus ja muut ominaisuudet vaikuttavat siihen, minkälaisia palveluja ja minkä verran kunnan tulee tarjota asukkailleen. Nuorimmat kuntalaiset, 0-6 -vuotiaat, tarvitsevat erityisesti neuvola-, terveydenhoito- ja päivähoitopalveluja.

Alle kouluikäisten ja alakouluikäisten osuus väestöstä selvitysalueella korkea suuriin kaupunkeihin verrattuna

Kirkkonummella alle kouluikäisten osuus oli vuoden 2015 alkuun mennessä laskenut Espoon tasolle ja molemmissa kunnissa noin kymmenesosa väestöstä kuului alle kouluikäisiin. Kirkkonummella pienten lasten osuus on ollut yli 10 % jo kolmenkymmenen vuoden ajan. Myös Vihdissä alle 7-vuotiaiden osuus on kääntynyt laskuun. Vihdissä lasten osuus on laskenut 2000-luvulla oltuaan korkeimmillaan 1990-luvun loppupuolella. Myös Espoossa lasten osuus väestöstä on laskenut 2000-luvulla. Kauniaisissa pienten lasten osuus oli alhaisin. Verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin Espoon ja koko selvitysalueen alle kouluikäisten lasten osuus on huomattavan korkea. Vain Oulussa lasten osuus yltää samalle tasolle.

Alakouluikäisiä, 7-13 -vuotiaita, oli selvitysalueella vuoden 2015 alussa 31 200. Korkein alakouluikäisten osuus väestöstä oli Kirkkonummella, jossa yli 10 % väestöstä kuului tähän ryhmään. Kaiken kaikkiaan kirkkonummelaisista viidennes oli alle 14-vuotiaita. Kirkkonummella 7-13 -vuotiaiden osuus on pysynyt lähes samalla tasolla jo vuodesta 2007. Toiseksi eniten alakouluikäisiä oli Kauniaisissa, jossa ikäryhmän osuus on noussut vuoden 2009 notkahduksen jälkeen. Kolmannella sijalla oli Vihti, jossa 7-13 -vuotiaiden osuuden kehitys on ollut tasaista ja lievästi laskevaa vuodesta 2002. Vähiten alakouluikäisiä oli espoolaisissa, joissa alakouluikäisten osuus on laskenut vuodesta 2004, mutta kääntynyt uuteen nousuun. Ikäluokan alhaiseen osuuteen Espoossa vaikuttanee pitkään jatkunut lapsiperheiden muuttoliike mm. Kirkkonummelle ja Vihtiin. Muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna selvitysalueella myös 7-13 -vuotiaiden lasten osuus on korkea. Jälleen vain Oulu on lähes samalla tasolla.

Ikäihmisten osuus väestöstä selvitysalueella suhteellisen pieni

Lasten lisäksi kunnallisia palveluja tarvitsevat suuremmissa määrin ikääntyvät ihmiset. Työikäiset saavat usein mm. terveydenhoitopalvelunsa joko opiskelijaterveydenhuollosta tai työterveyshuollosta. Selvitysalueella oli vuoden 2015 alussa 47 766 yli 65-vuotiasta henkilöä. Kauniaisissa ikäihmisten

osuus oli korkein: joka viides kaupunkilainen oli saavuttanut 65 vuoden iän. Toiseksi eniten eläkeikäisiä oli Vihdissä ja kolmanneksi eniten Espoossa. Kirkkonummella yli 65-vuotiaita oli vähiten. Muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna selvitysalueen ikärakenne on edullisempi, sillä alueen väestöstä pienempi osa on iäkäästä ja enemmän palveluja tarvitsevaa.

Kauniainen oli selvitysalueen ruotsinkielisin kunta. Siellä ruotsia puhui äidinkielenään 35 % asukkaista. Toiseksi eniten ruotsinkielisiä oli Kirkkonummella. Ruotsinkielisten osuus on laskenut tasaisesti viime vuosikymmeninä alueella lukuun ottamatta Vihtiä, jossa ruotsinkielisten osuus oli pienin. Selvitysalueella ruotsinkielisten osuus on suurempi kuin muissa suurissa kaupungeissa.

Vieraskielisten osuus on noussut koko selvitysalueella viimeisen 20 vuoden aikana. Jyrkimmin osuus on noussut Espoossa, jossa vieraskielisiä oli vuoden 2015 alussa 13 %. Toiseksi eniten vieraskielisiä oli Kirkkonummella ja vähiten Vihdissä. Muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna selvitysalueella enemmän vieraskielisiä oli Helsingissä ja Vantaalla.

Työvoimaan kuuluvien osuus selvitysalueella suurin Espoossa, eläkeläisten osuus suurin Kauniaisissa

Kunnan talouden ja palvelujen kannalta väestön taloudellisella aktiivisuudella on suuri merkitys. Koko selvitysalueen väestöstä työvoimaan kuului yli puolet väestöstä. Eniten työvoimaan kuuluvia oli espoolaisissa ja vähiten Kauniaisten asukkaissa. Alle 15-vuotiaiden lasten osuus oli korkein Kirkkonummella ja toiseksi korkein Vihdissä. Vähiten lapsia oli Kauniaisissa. Sen sijaan opiskelijoiden osuus oli korkein Kauniaisissa. Eläkeläisiä oli eniten Kauniaisten väestössä. Myös Vihdissä eläkeläisiä oli keskimääräistä enemmän.

Selvitysalueen väestö suhteellisen koulutettua

Väestön hyvä koulutustaso on kunnalle voimavara. Selvitysalueen kunnista parhaiten koulutettuja olivat Kauniaisissa asuvat. Yli 25-vuotiaista kauniaisilaisista 68 %:lla oli korkea-asteen koulutus ja vain 12 % oli vailla peruskoulutuksen jälkeistä tutkintoa. Espoolaiset olivat toiseksi parhaiten koulutettuja. Alhaisin koulutustaso oli Vihdin 25 vuotta täyttäneellä väestöllä, josta 26 % oli vailla ammatillista koulutusta. Muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna selvitysalueen väestö on paremmin koulutettu.

Kauniaisissa korkein tulotaso

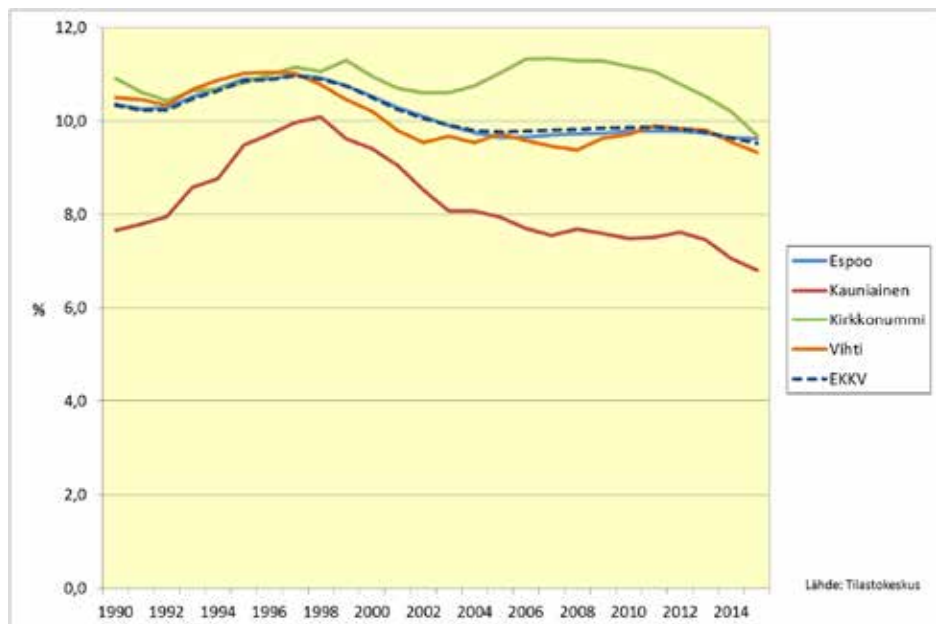
Väestön taloudelliseen aktiivisuuteen ja koulutustasoon liittyy kiinteästi väestön tulotaso. Keskimääräiset valtionveronalaiset tulot tulonsaajaa kohti vuodessa olivat selvästi korkeimmat Kauniaisissa. Toiseksi korkeimmat tulot olivat Espoossa, joskin yli 23 000 euroa pienemmät kuin Kauniaisissa. Kirkkonummella tulot olivat vain noin 3 500 euroa pienemmät kuin Espoossa, mutta Vihdissä keskimääräiset tulot jäivät alle 30 000 euron. Suuriin kuntiin verrattuna selvitysalueen keskitulot kuitenkin olivat selvästi korkeimmat. Kun tuloja tarkastellaan mediaanituloina (summa, jonka alle ja yli ansaitsee puolet tulonsaajista), kuntien väliset tuloerot kapenevat, mutta kuntien järjestys pysyy samana.

Lähde: Tilastokeskus

0-6 -vuotiaiden osuus väestöstä Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1990-2015 (%)

Alle 6-vuotiaiden osuus laskenut Kirkkonummella Espoon tasolle

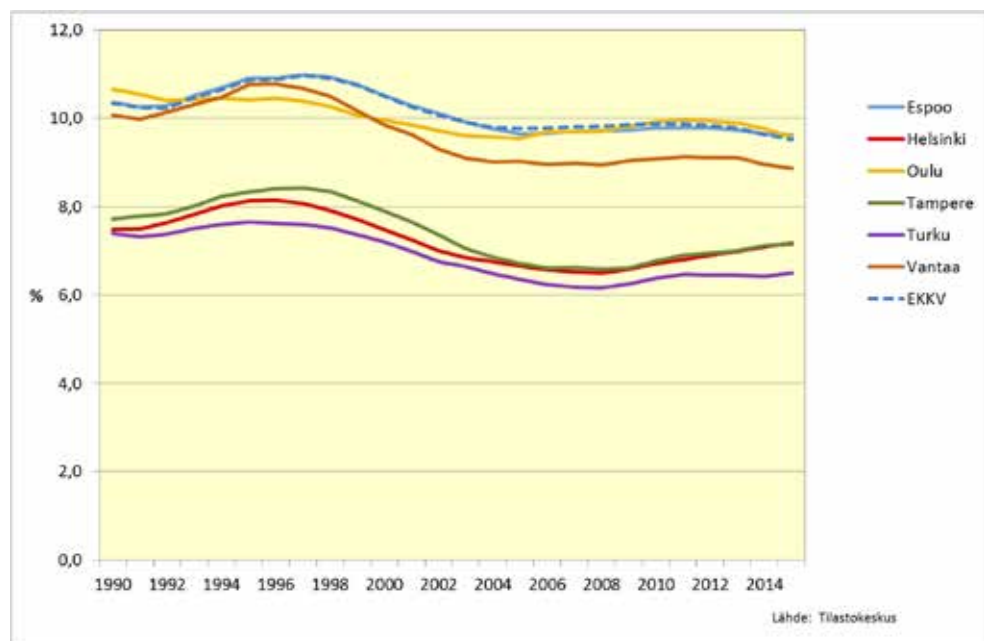
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

1

0-6 -vuotiaiden osuus väestöstä suurissa kaupungeissa 1990-2015 (%)

Suurista kaupungeista Oulussa ja selvitysalueella alle kouluikäisten osuus korkein

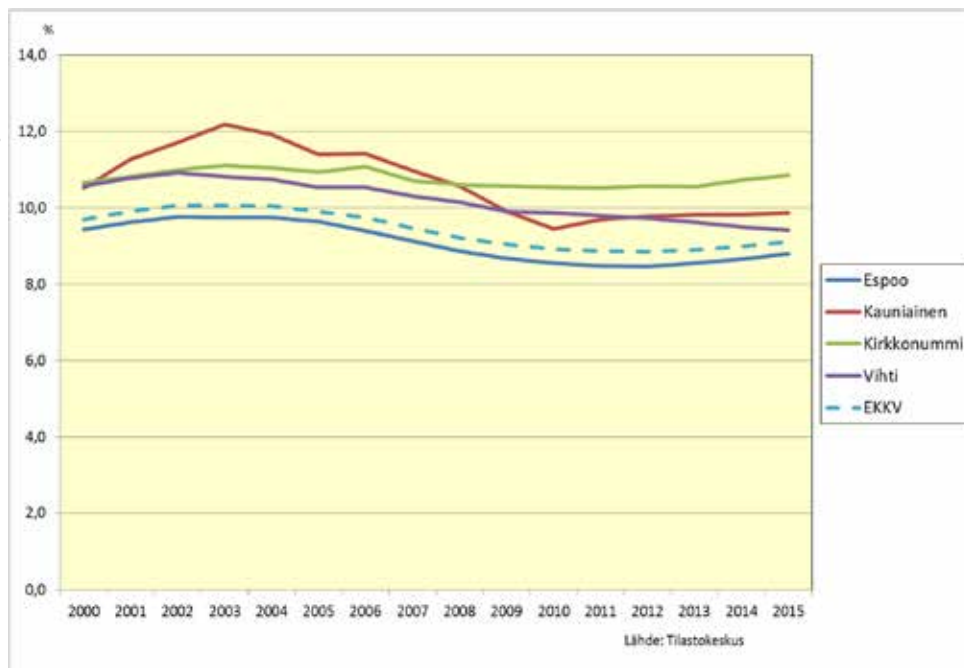
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

2

7-13 -vuotiaiden osuus väestöstä Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1990-2015 (%)

0-13 -vuotiaiden osuus on korkein Kirkkonummella

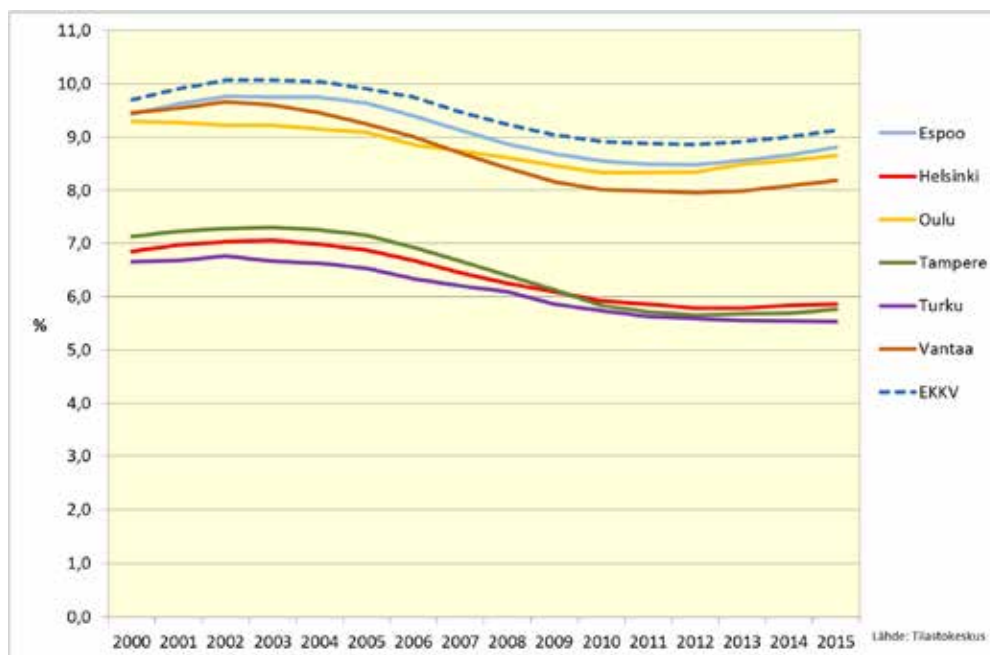
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

3

7-13 -vuotiaiden osuus väestöstä suurissa kaupungeissa 1990-2015 (%)

Suurista kaupungeista alakouluikäisten osuus korkein Espoossa ja Oulussa

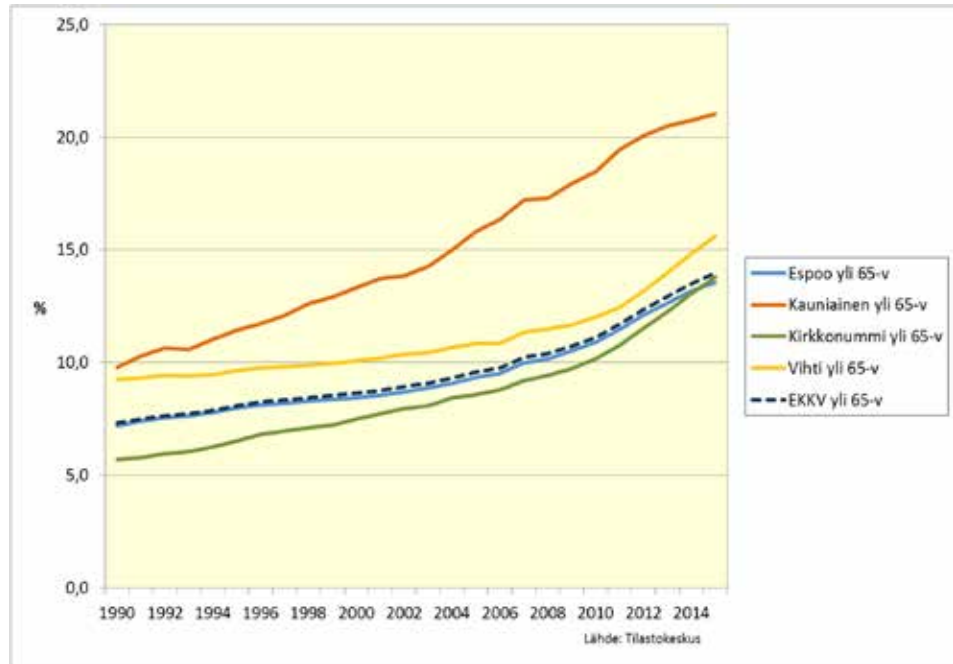
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

4

Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1990-2015 (%)

Kauniaisissa yli 65-vuotiaiden osuus selvästi muita selvityskuntia korkeampi

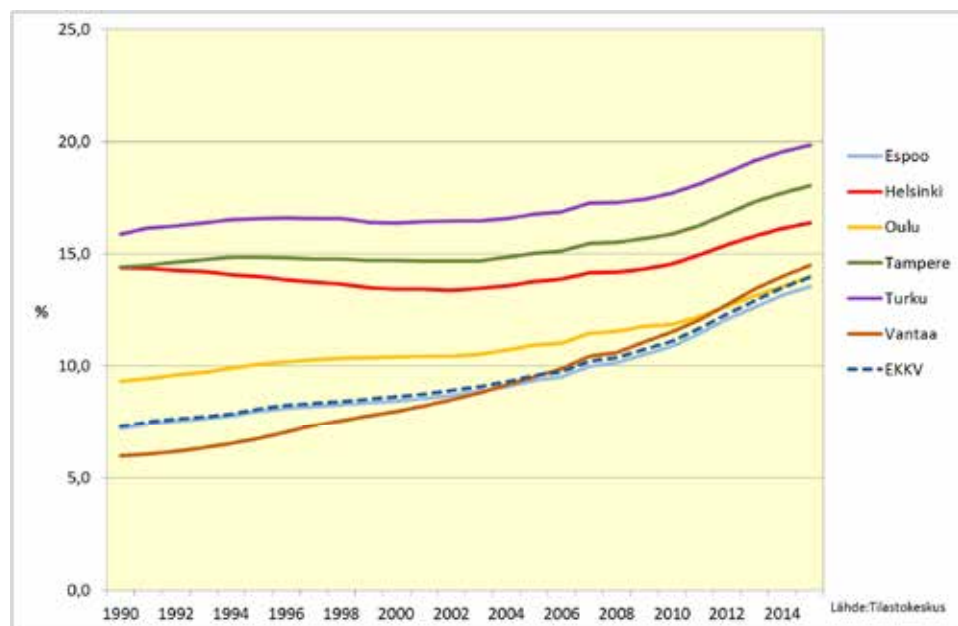
EKKV – Toimintaympäristötyöryhmä 2015

5

Yli 65-vuotiaiden osuus väestöstä suurissa kaupungeissa 1990-2015 (%)

Suurista kaupungeista 65 vuotta täyttäneiden osuudet olivat korkeimmat vanhoissa kaupungeissa, Turussa ja Tampereella

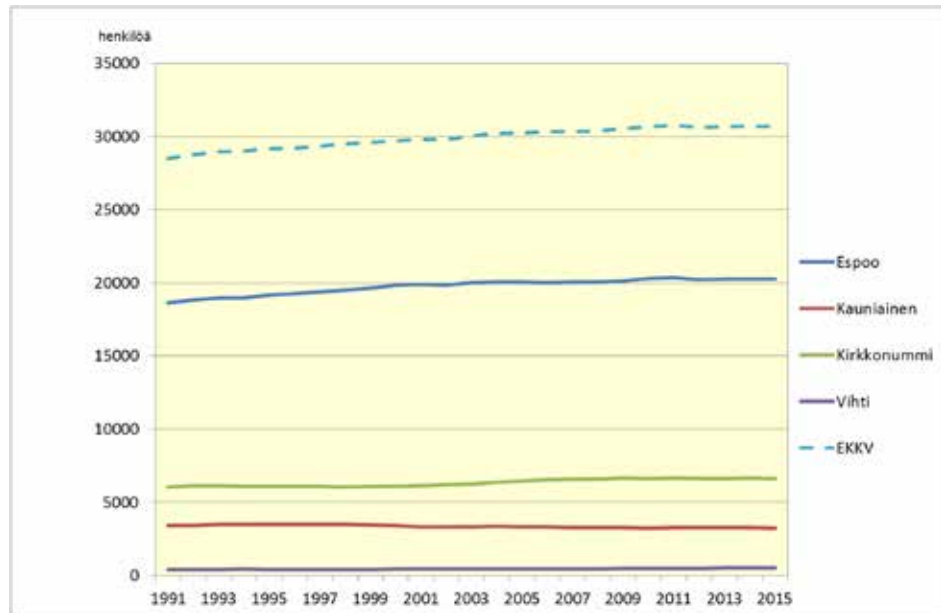
EKKV – Toimintaympäristötyöryhmä 2015

6

Ruotsinkielisen väestön määrä Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1991 - 2015

Kauniaisissa ruotsinkielisten määrä on laskenut

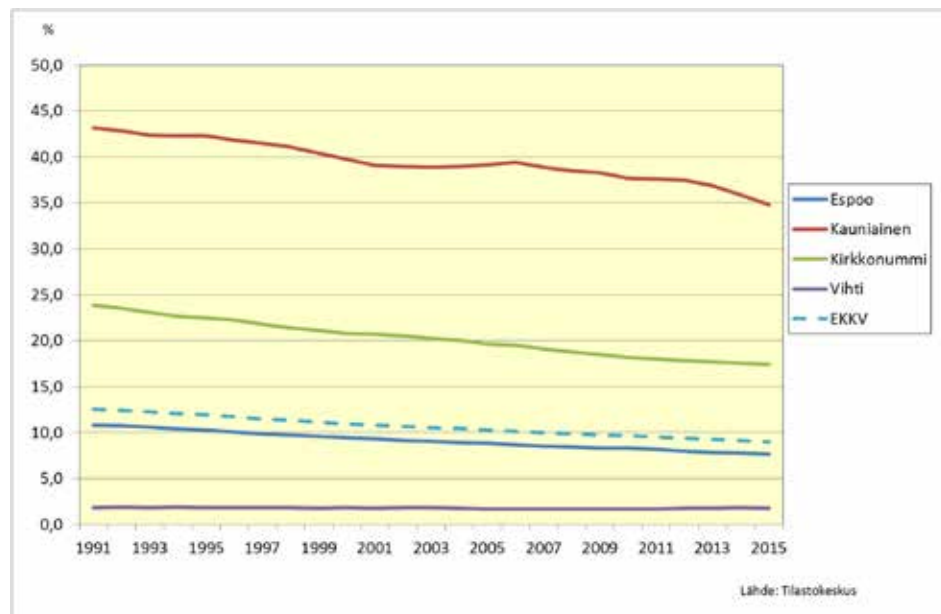
EKKV – Toimintaympäristötyöryhmä 2015

7

Ruotsinkielisten osuus väestöstä Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1991-2015 (%)

Ruotsinkielisten osuus selvitysalueen väestöstä on laskenut kaikissa kunnissa

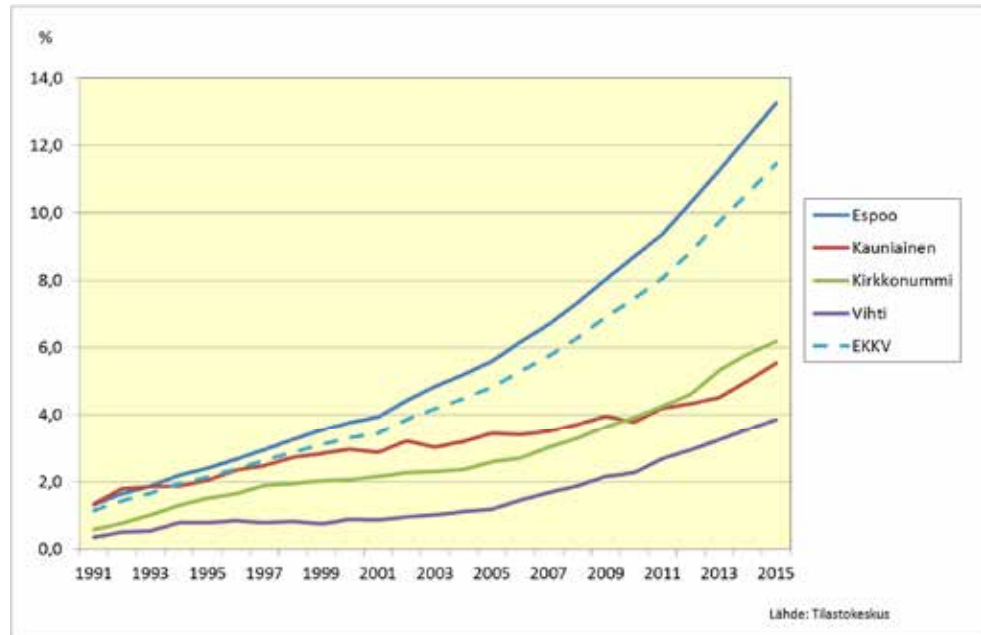
EKKV – Toimintaympäristötyöryhmä 2015

8

Vieraskielisten osuus väestöstä Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1991-2015 (%)

Vieraskielisten osuus ja sen kasvunopeus suurin Espoossa

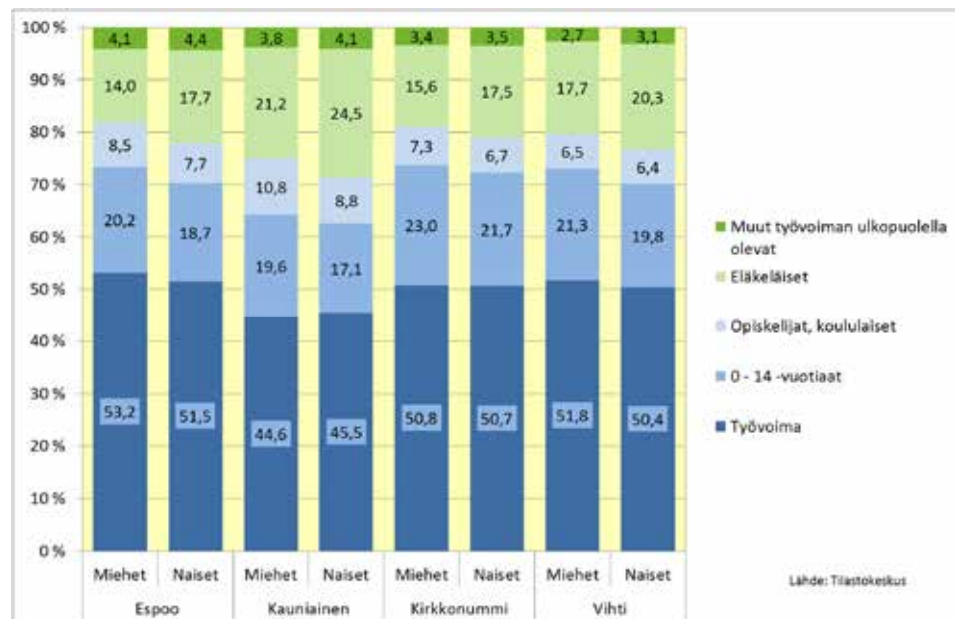
EKKV – Toimintaympäristötyöryhmä 2015

9

Väestön pääasiallinen toiminta Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 31.12. 2013 (%)

Naisten työvoimaan kuuluuus korkein Kirkkonummella, alhaisin Kauniaisissa

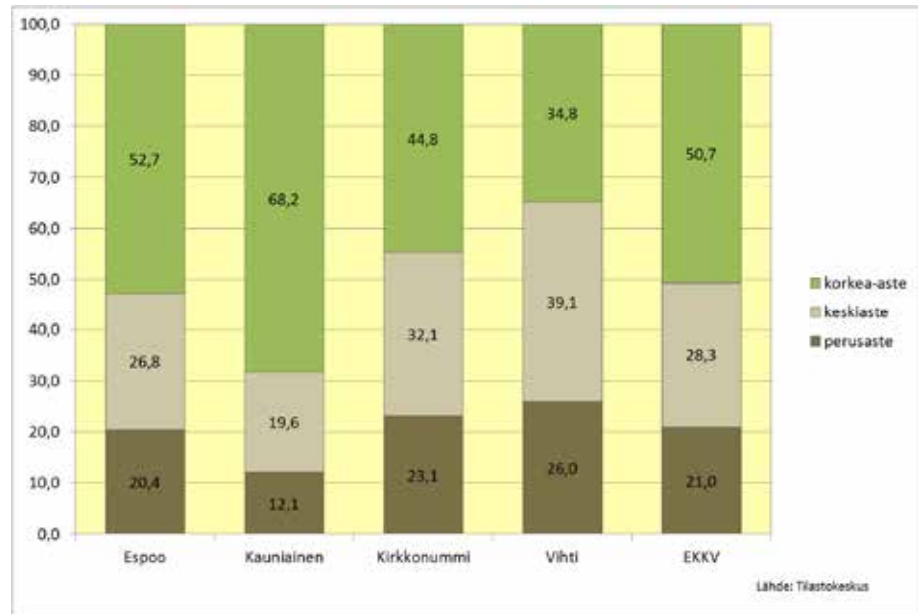
EKKV – Toimintaympäristötyöryhmä 2015

10

Yli 25- vuotiaan väestön koulutus rakenne Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 31.12.2013 (%)

Kauniaisissa korkea-asteen
tutkinto yleisin, Vihdissä
harvinaisin

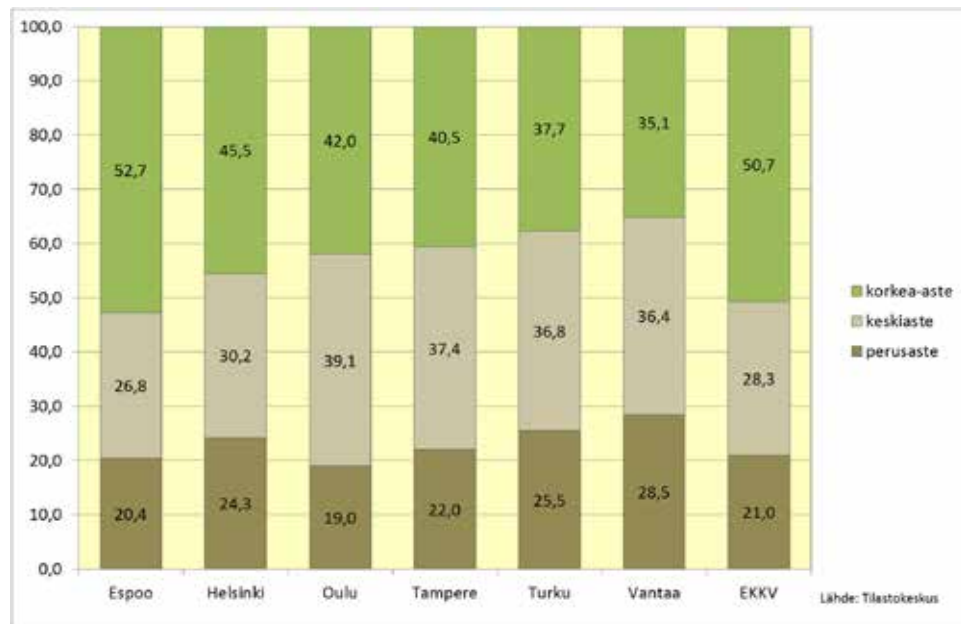
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

11

Yli 25- vuotiaan väestön koulutus rakenne suurissa kaupungeissa 31.12.2013 (%)

Selvitysalueen
koulutustaso korkeampi
kuin muissa suurissa
kunnissa

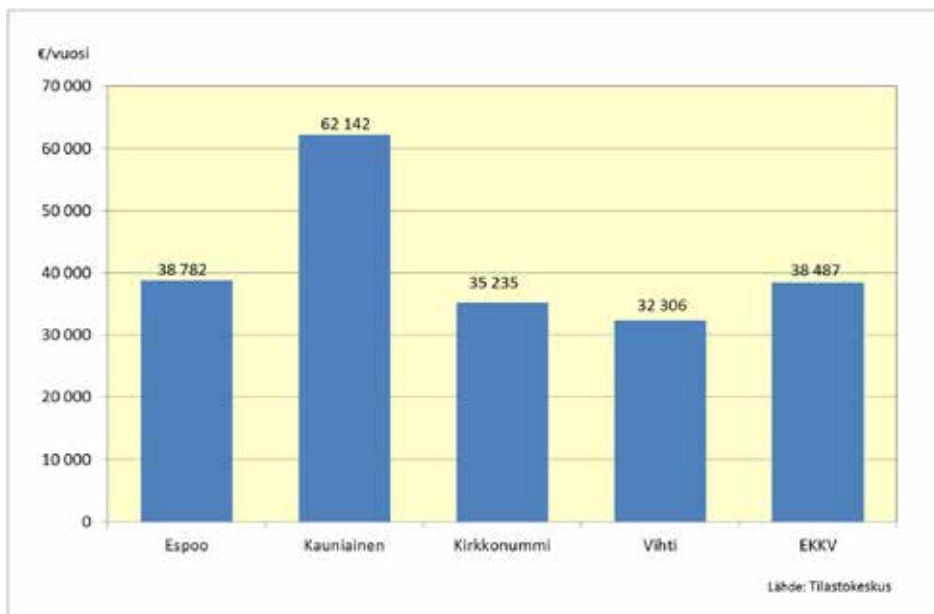
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

12

Yli 15-vuotiaiden keskimääräiset valtionveronalaiset tulot Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 31.12.2013 (€)

Kauniaisissa selvästi
korkeimmat keskimää-
räiset vuositulot

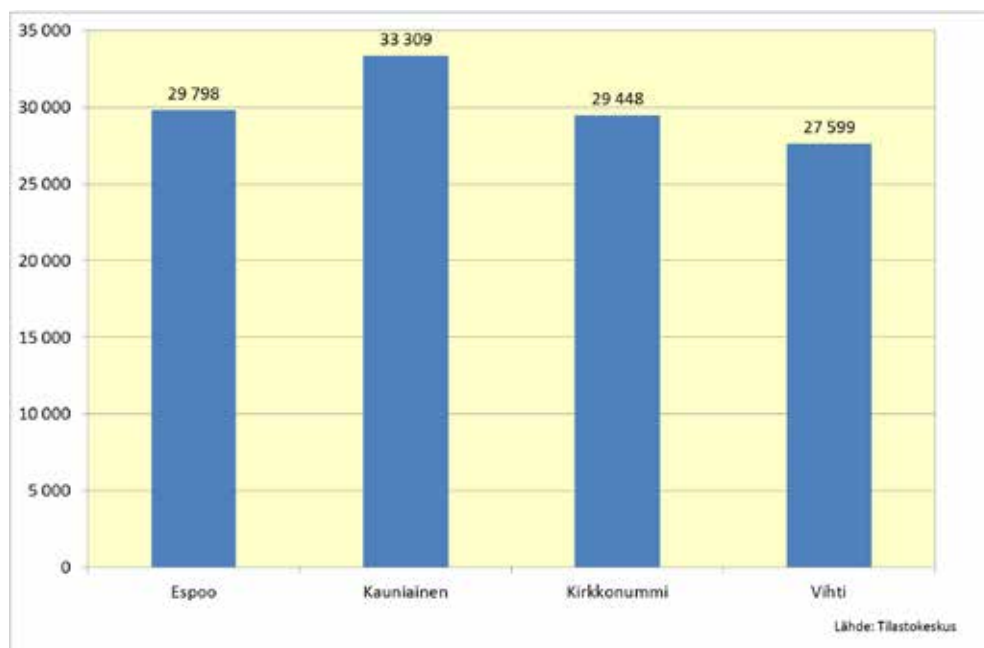
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

13

Yli 15-vuotiaiden mediaanitulot (summa, jonka ylä- ja alapuolelle jää puolet tulonsaajista) Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 31.12.2013 (€)

Kauniaisissa
korkeimmat
mediaanitulot

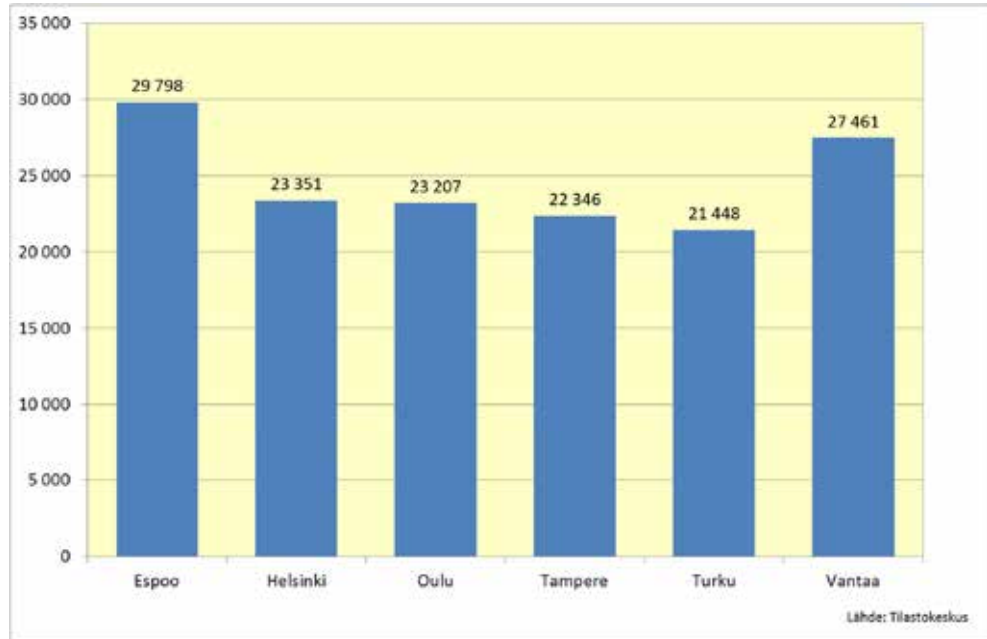
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

14

Yli 15-vuotiaiden mediaanitulot (summa, jonka ylä- ja alapuolelle jää puolet tulonsaajista) suurissa kaupungeissa 31.12.2013 (€)

Selvitysalueen keskimääräiset tulot korkeammat kuin muissa suurissa kaupungeissa

VÄESTÖENNUSTEET JA HUOLTOSUHTEET

Selvitysalueen väestö kasvaa 70 000 asukkaalla

Selvitysalueella oli vuoden 2015 alussa yhteensä 342 000 asukasta. Vuoteen 2030 mennessä asukasluku kasvaa 70 000 asukkaalla eli 412 000 henkeen.

Lasten määrä kasvaa tuhansilla lapsilla

Alle kouluikäisten (0-6-vuotiaat) määrä kasvaa selvitysalueella 33 000:sta 35 000:een, eli 2 000 lapsella, mutta heidän osuutensa koko väestöstä laskee nykyisestä noin kymmenestä prosentista kahdeksaan prosenttiin vuoteen 2030 mennessä. Suurin alle kouluikäisten osuus on Kirkkonummella, 10 prosenttia ja pienin Kauniaisissa, seitsemän prosenttia. Tämän ikäryhmän kasvu on haasteellista selvitysalueen päivähoitopalveluille.

Peruskoulun ala-asteikäisten (7-13-vuotiaat) määrä kasvaa selvitysalueella 5 000 lapsella vuoteen 2030 mennessä eli nykyisestä noin 31 000 lapsesta 36 000 lapseen. Väestömäärän kasvusta huolimatta tämänikäisten osuus koko väestöstä pysyy tarkasteltavana aikavälinä lähes samana eli vajaassa yhdeksässä prosentissa. Osuus on suurin Kirkkonummella, yksitoista prosenttia, ja pienin Espoossa, yhdeksän prosenttia. Ala-asteikäisten määrän kasvu on haasteellista selvitysalueen koulupalveluille.

Selvitysalueen 0-15-vuotiaiden määrä kasvaa 9 000 lapsella eli nykyisestä 72 000 lapsesta 81 000 lapseen. Ikäryhmän osuus koko väestöstä kuitenkin laskee nykyisestä 21 prosentista 20 prosenttiin vuonna 2030. Suurin osuus on Kirkkonummella 23 prosenttia ja pienin Kauniaisissa lähes 20 prosenttia.

lääkäiden määrä kasvaa ennusteiden mukaan paljon ja nopeasti

Eläkeikäisten, eli 65 vuotta täyttäneiden, määrä kasvaa selvitysalueella 30 000 asukkaalla - nykyisestä 48 000 asukkaasta 78 000 asukkaaseen vuoteen 2030 mennessä. Ikäryhmän osuus koko väestöstä nousee nykyisestä 14 prosentista 18 prosenttiin. Osuus on korkein Kauniaisissa nyt 21 prosenttia ja vuoteen 2030 mennessä Kauniaisten väestöstä neljännes on täyttänyt 65 vuotta. Espoossa ja Kirkkonummella eläkeikäisten osuus on nyt alhaisin, alle 14 prosenttia, mutta se nousee vuoteen 2030 tultaessa lähes 18 prosenttiin Espoossa ja lähes 20 prosenttiin Kirkkonummella. Espoossa eläkeikäisten osuus väestöstä on matalin vuonna 2030.

75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa selvitysalueella 21 800 asukkaalla nykyisestä 17 600 asukkaasta 39 400 asukkaaseen vuoteen 2030 mennessä. Ikäryhmän osuus väestöstä kasvaa nykyisestä viidestä

prosentista 10 prosenttiin. Osuus on korkein Kauniaisissa, yhdeksän prosenttia nyt ja 14 prosenttia 2030. Espoossa ja Kirkkonummella osuus on pienin.

85 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa selvitysalueella 5 600 asukkaalla nykyisestä noin 4 400 asukkaasta 10 000 asukkaaseen vuonna 2030. Ikäryhmän osuus väestöstä kohoaa nykyisestä prosentista lähes kolmeen prosenttiin vuonna 2030. Tällä hetkellä korkein osuus on Kauniaisissa, kolme prosenttia, ja pienin Kirkkonummella, prosentti.

lääkäiden ikäryhmät kasvavat kymmenillä tuhansilla. Terveystason noususta huolimatta tämä merkitsee vanhusten hoitotarpeen merkittävää kasvua selvitysalueella.

Vieraskielisten määrä kasvaa, ruotsinkielisten pysyy lähes samana

Selvitysalueen ruotsinkielisen väestön määrä pysyy lähes ennallaan vuoteen 2020 saakka. Tällä hetkellä alueella asuu ruotsinkielisiä 30 700 asukasta ja vuoteen 2020 mennessä ruotsinkielisten määrän arvioidaan olevan 30 400 eli se laskee 300 asukkaalla. Ruotsinkielisten osuus selvitysalueen väestöstä laskee yhdeksästä prosentista kahdeksaan prosenttiin. Suurin ruotsinkielisten osuus on Kauniaisissa, 35 prosenttia, ja pienin Vihdissä, alle kaksi prosenttia. Vihdissä on vain 500 ruotsinkielistä asukasta.

Muita kuin suomea, ruotsia tai saamea äidinkielenään puhuvien määrä kasvaa selvitysalueella vuoteen 2020 mennessä 12 400 asukkaalla, nykyisestä 39 000 asukkaasta 51 400 asukkaaseen. Vieraskielisten määrä kasvaa 32 prosentilla nykyisestä. Vieraskielisen väestön osuus on tällä hetkellä korkein Espoossa, 13 prosenttia ja pienin Vihdissä, neljä prosenttia.

Huoltosuhteet kasvavat

Taloudellinen huoltosuhte on korkein Kauniaisissa ja matalin Espoossa. Kauniaisissa yhtä työllistä kohden on lähes puolitoista työvoiman ulkopuolella olevaa.

Selvitysalueen väestöllinen huoltosuhte kasvaa vuoteen 2030 mennessä. Väestöllinen huoltosuhte on korkein Kauniaisissa ja matalin Espoossa. Vuonna 2015 Kauniaisissa on sataa työkäistä kohden 63 lasta tai eläkeläistä ja vuonna 2030 heitä on 72.

Kauniaisten väestöllinen huoltosuhte on korkeampi kuin koko maassa, muissa selvitysalueen kunnissa muuta maata matalampi ja matalin Espoossa. Kauniaisten väestöllinen huoltosuhte on ollut koko maan väestöllistä huoltosuhdetta korkeampi jo 1990-luvun

lopusta lähtien ja se säilyy korkeampana vielä vuoteen 2030 tultaessa.

Kuusikkokuntien (Espoo, Helsinki, Oulu, Tampere, Turku ja Vantaa) väestöllinen huoltosuhte jää koko maan huoltosuhdetta matalammaksi. Ero kasvaa ajan myötä. Isojen kaupunkien saama muuttovoitto pitää ikärakenteen nuorena ja huoltosuhteen matalana.

Lähteet:

Aluesarjat-tilastotietokanta. Ylläpitäjät Helsingin, Espoon ja Vantaan kaupungit. Aineistot Tilastokeskus.

Espoon kaupungin ja Helsingin seudun väestöprojektiot 2013-2050. Kaupunkitutkimus TA Oy. Espoon kaupunki kaupunkitieto, Raportteja Espoosta 1/ 2013.

Espoon, Kauniaisten, Kirkkonummen ja Vihdin kunnat.

Espoon väestöennuste 2015-2024. Espoon kaupunki. Kaupunkitieto, 2014.

Espoon väestöennuste 2015-2050. Kaupunkitutkimus TA Oy, 2015.

Espoon ruotsinkielisen väestön ennuste 2015-2050. Kaupunkitutkimus TA Oy, 2015.

Helsingin ja Helsingin seudun väestöennuste 2014-2050. Helsingin kaupungin tietokeskus. Tilastoja 29/ 2013.

Helsingin seudun vieraskielisen väestön ennuste 2013-2030. Helsingin kaupungin tietokeskus. Tilastoja 5 / 2013. Helsingin, Espoon ja Vantaan kunnat.

Kaupunki- ja seutuindikaattorit -tilastotietokanta. Tilastokeskus.

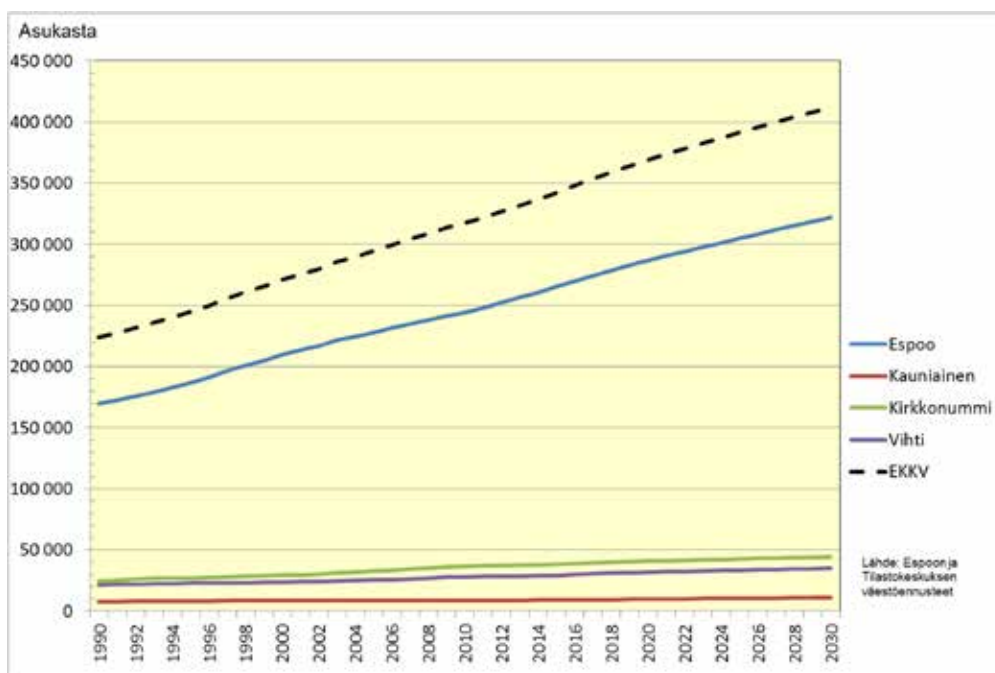
StatFin -tilastotietokanta. Tilastokeskus.

Espeen, Kauniaisen, Kirkkonummen ja Vihtin väestö 1990-2015 ja väestöennusteet 2016-2030 (asukasta)

Selvitysalueen väkiluku on kasvava

Selvitysalueen väkiluku kasvaa vuoteen 2030 mennessä vuoden 2015 342 000 asukkaasta 412 000 asukkaaseen eli 70 000 asukkaalla

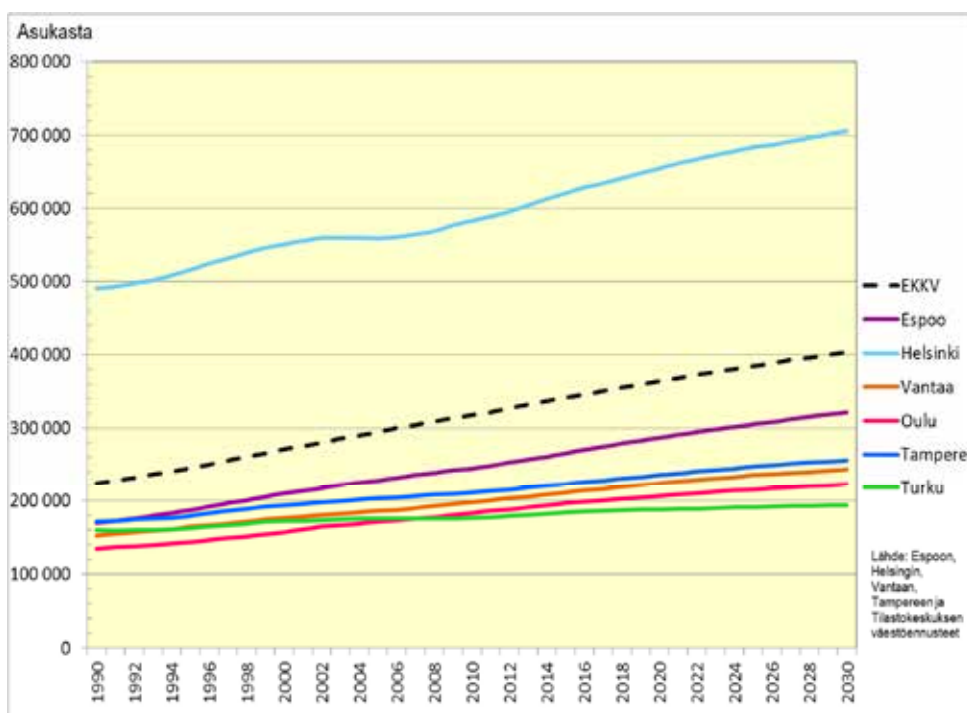
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

1

Kuusikkokuntien väestö 1990-2015 ja ennuste 2016-2030 (asukasta)

Kuusikkokuntien väkiluku on kasvava

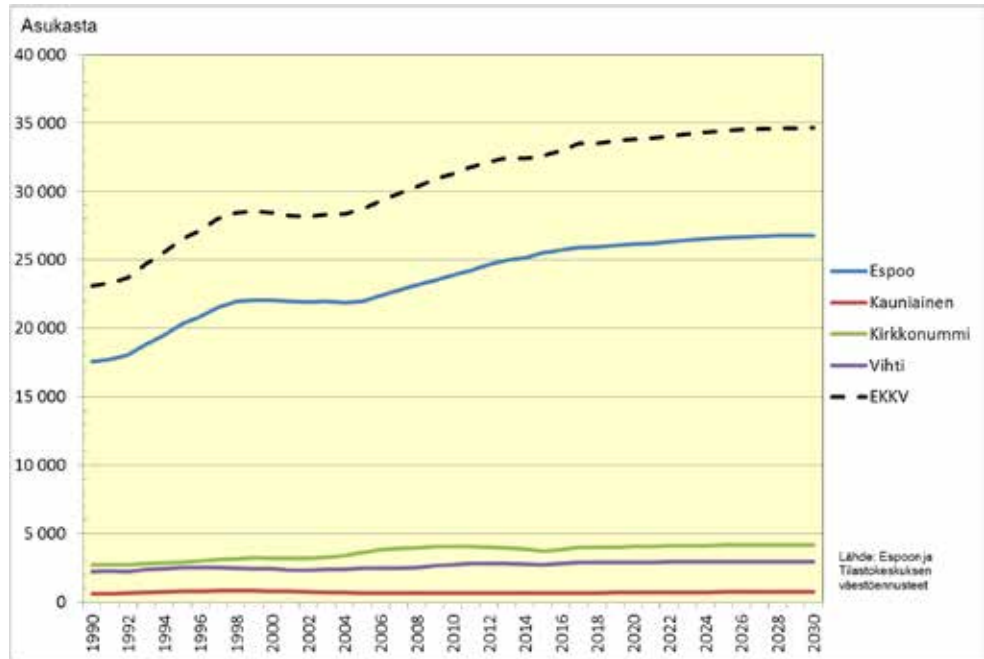
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

2

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti, 0-6 -vuotiaiden määrä 1990-2030 (asukasta)

Alle kouluikäisten määrä kasvaa 2015-2030 selvitysalueella 33 000 asukkaasta 35 000 asukkaaseen eli 2 000 lapsella

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

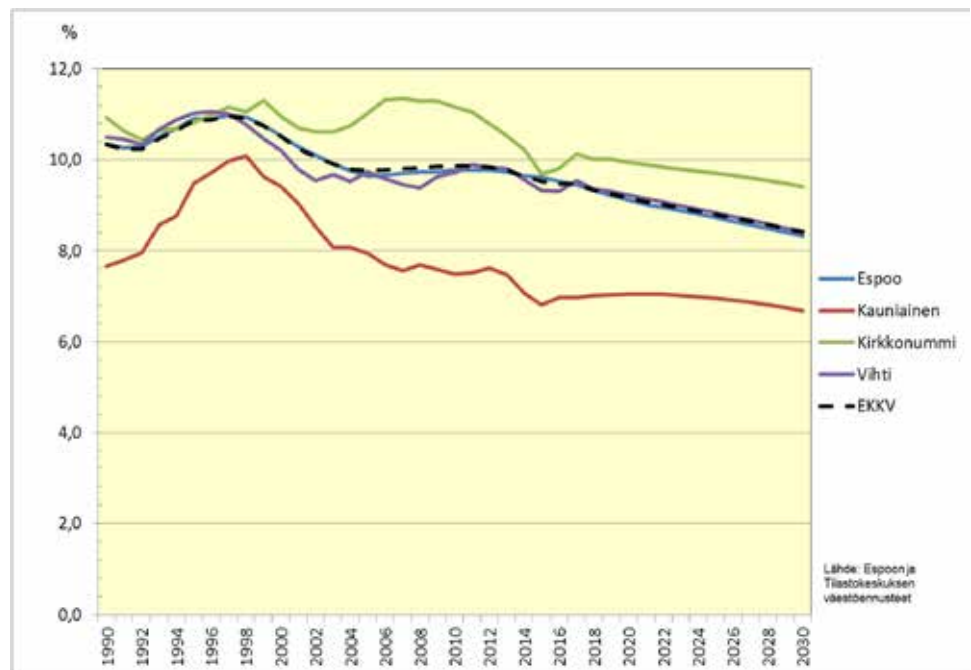
3

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti, 0-6 -vuotiaiden osuus 1990-2030 (%)

Alle kouluikäisten osuus selvitysalueen väestöstä laskee nykyisestä noin 10 prosentista 8 prosenttiin

Suurin alle kouluikäisten osuus on Kirkkonummella, pienin Kauniaisissa

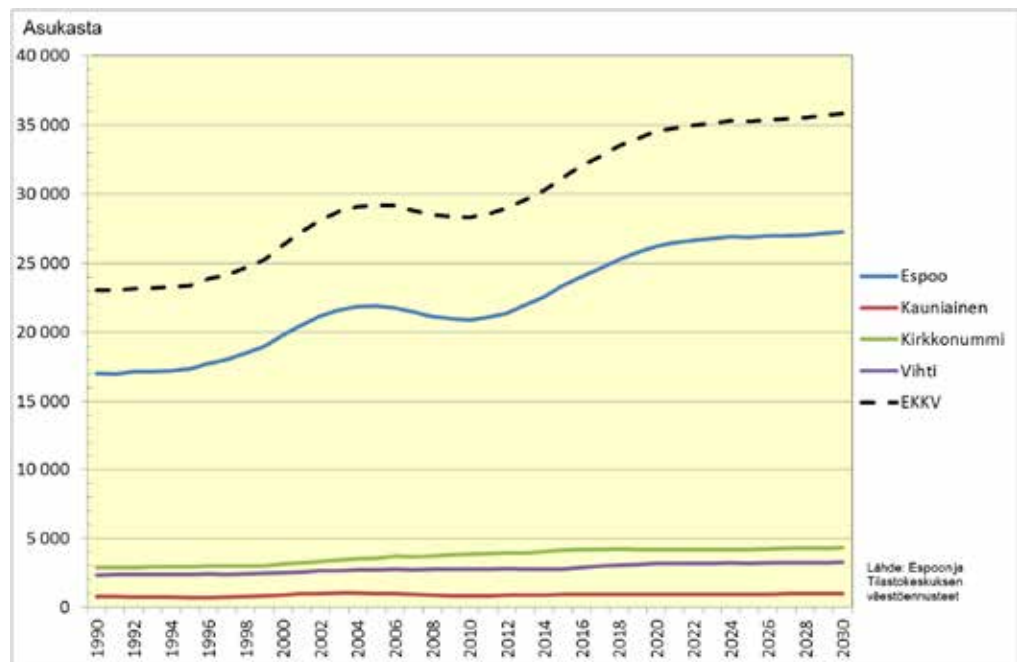
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

4

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti, 7-13 -vuotiaiden määrä 1990-2030 (asukasta)

Peruskoulun ala-asteikäisten lasten määrä nousee selvitysalueella vuoteen 2030 mennessä nykyisestä 31 000 lapsesta 36 000 lapseen eli 5 000 lapsella

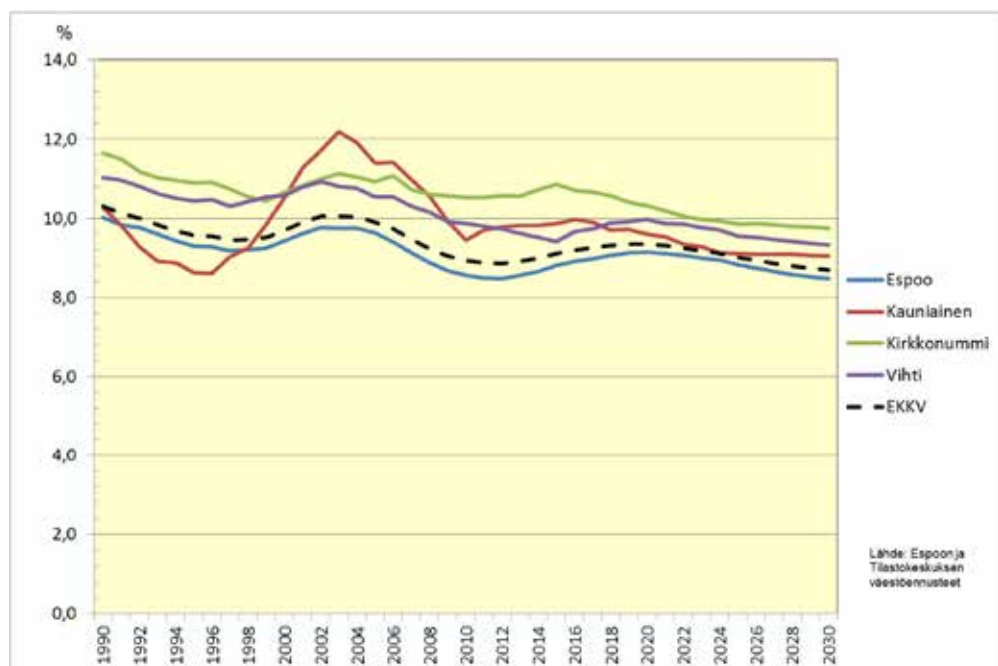
EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

5

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti, 7-13 -vuotiaiden osuus 1990-2030 (%)

Selvitysalueen peruskoulun ala-asteikäisten lasten osuus väestöstä pysyy lähes samana vuoteen 2030 tultaessa noin 9 prosentissa

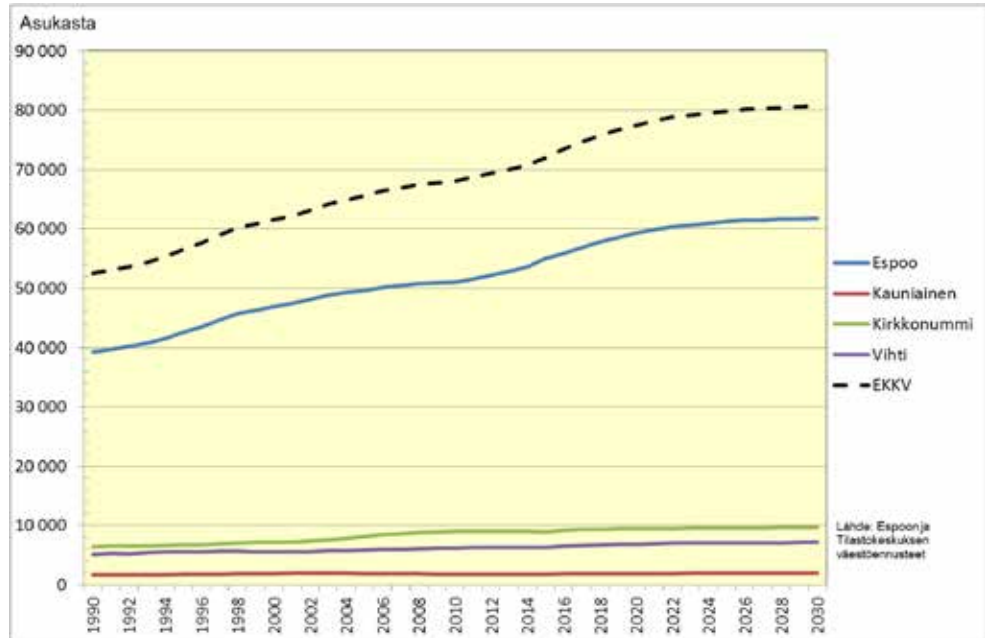
EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

6

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti, 0-15 -vuotiaiden määrä 1990-2030 (asukasta)

0–15-vuotiaiden määrä kasvaa selvitysalueella nykyisestä 72 000 lapsesta 81 000 lapseen eli 9 000 lapsella

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

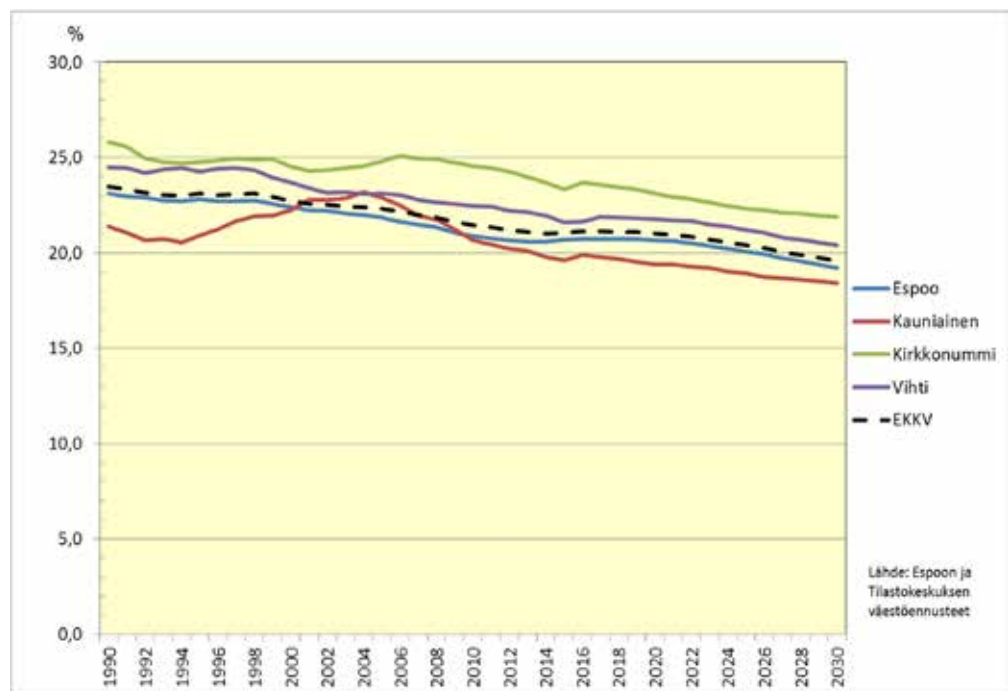
7

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti, 0-15 -vuotiaiden osuus 1990-2030 (%)

0-15 -vuotiaiden osuus väestöstä laskee selvitysalueella nykyisestä 21 prosentista alle 20 prosenttiin

Se on korkein Kirkkonummella, 23 prosenttia ja matalin Kauniaisissa alle 20 prosenttia

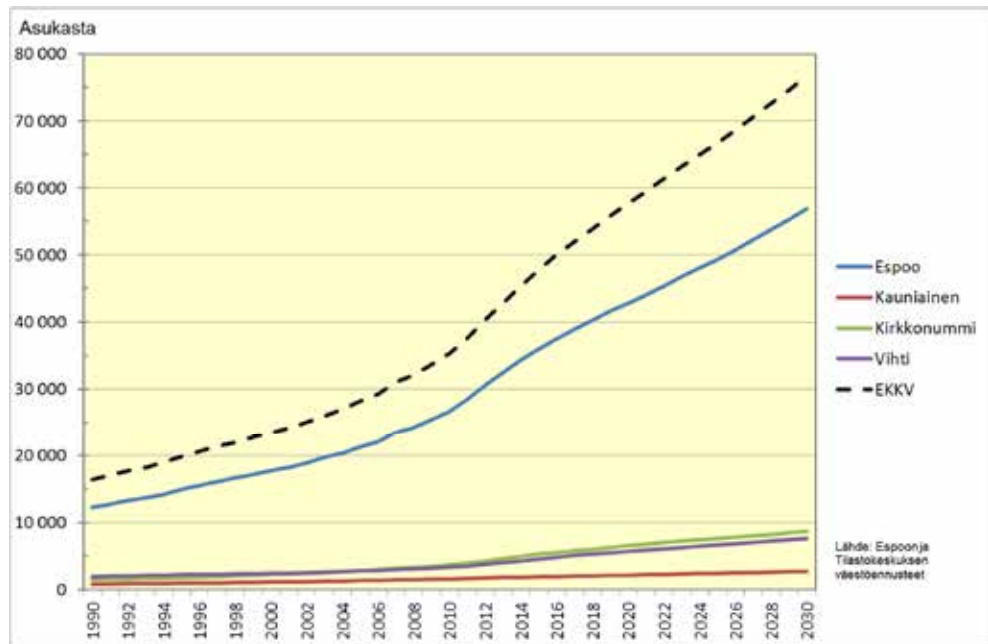
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

8

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti, 65 vuotta täyttäneiden määrä 1990-2030 (asukasta)

Eläkeikäisten määrä kasvaa selvitysalueella nykyisestä 48 000 asukkaasta vuoden 2030 78 000 asukkaaseen eli 30 000 asukkaalla

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

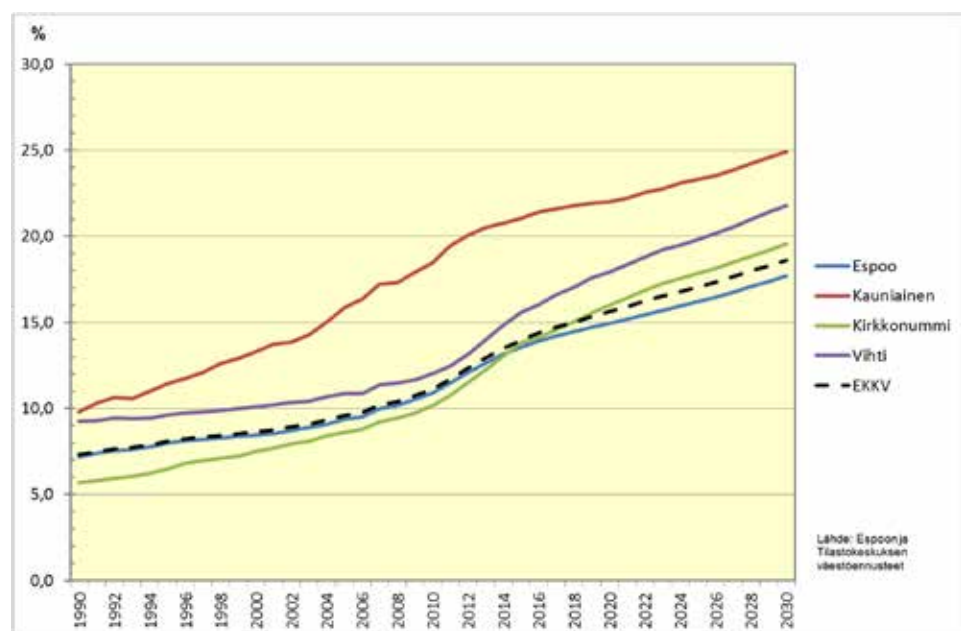
9

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti, 65 vuotta täyttäneiden osuus 1990-2030 (%)

Eläkeikäisten osuus kasvaa selvitysalueella 14 % > 18 % vuoteen 2030 mennessä

Kauniaisissa osuus on korkein 21 % > 25 % ja Espoossa matalin 14 % > 18 %

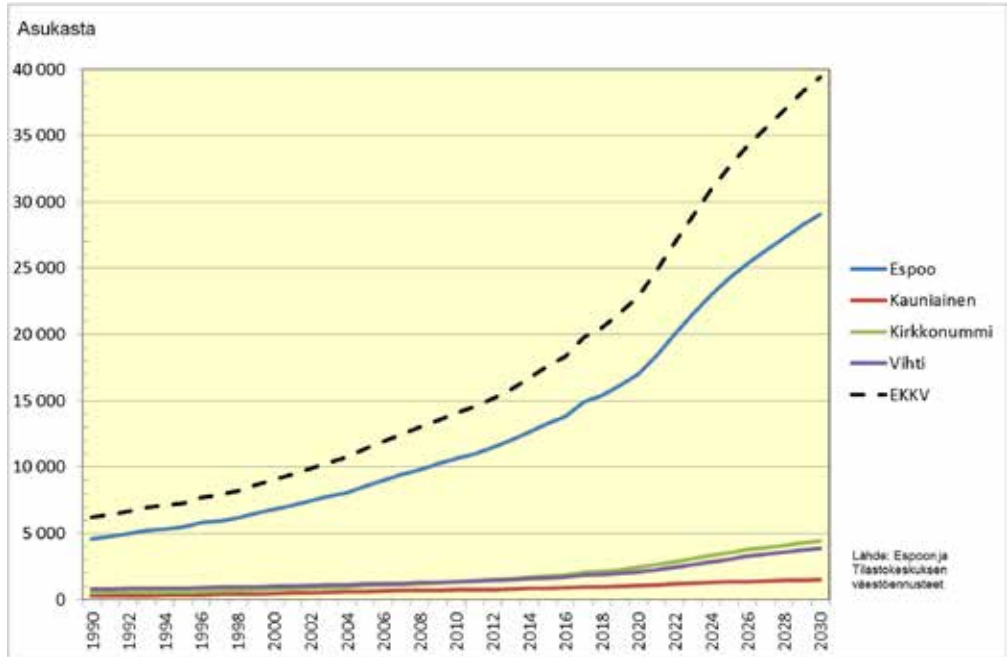
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

10

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti, 75 vuotta täyttäneiden määrä 1990-2030 (asukasta)

Selvitysalueen 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa nykyisestä 17 600 asukkaasta 39 400 asukkaaseen eli 21 800 asukkaalla vuoteen 2030 mennessä

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

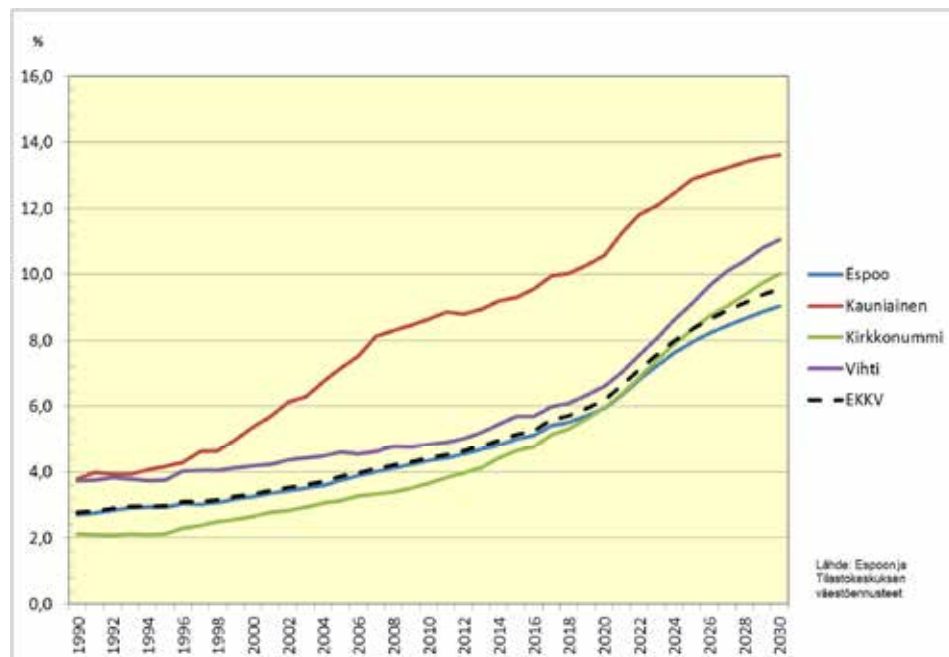
11

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti, 75 vuotta täyttäneiden osuus 1990-2030 (%)

Selvitysalueen 75 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä kasvaa 2015-2030 aikavälillä 5 % > 10 %

Kauniaisissa osuus on suurin 9 % > 14 % ja Kirkkonummella ja Espoossa pienin

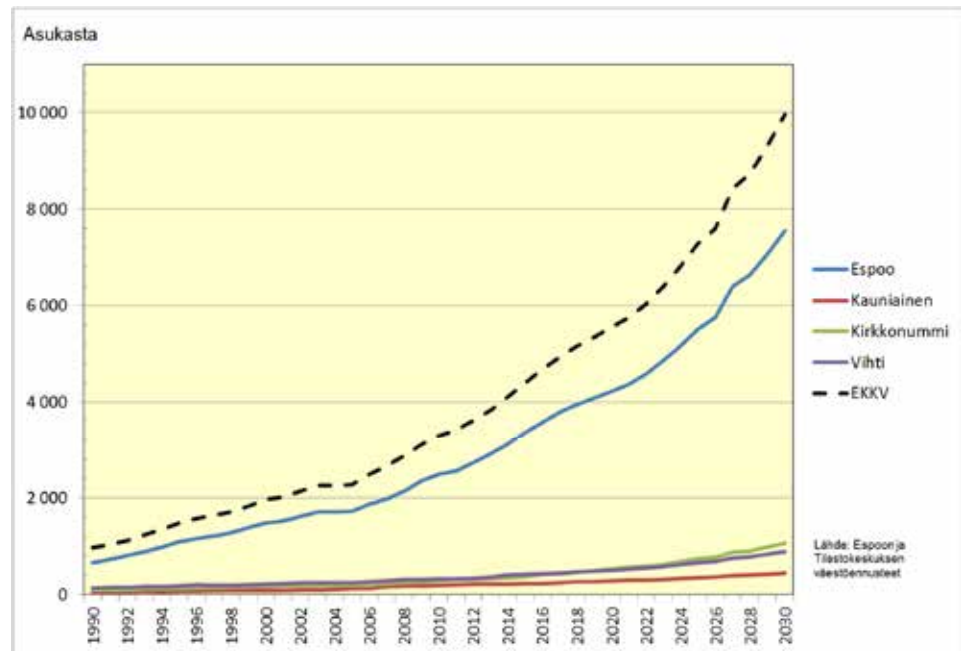
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

12

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti, 85 vuotta täyttäneiden määrä 1990-2030 (asukasta)

Selvitysalueen 85 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa 4 400 asukkaasta 10 000 asukkaaseen vuoteen 2030 mennessä, eli yhteensä 5 600 asukkaalla

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

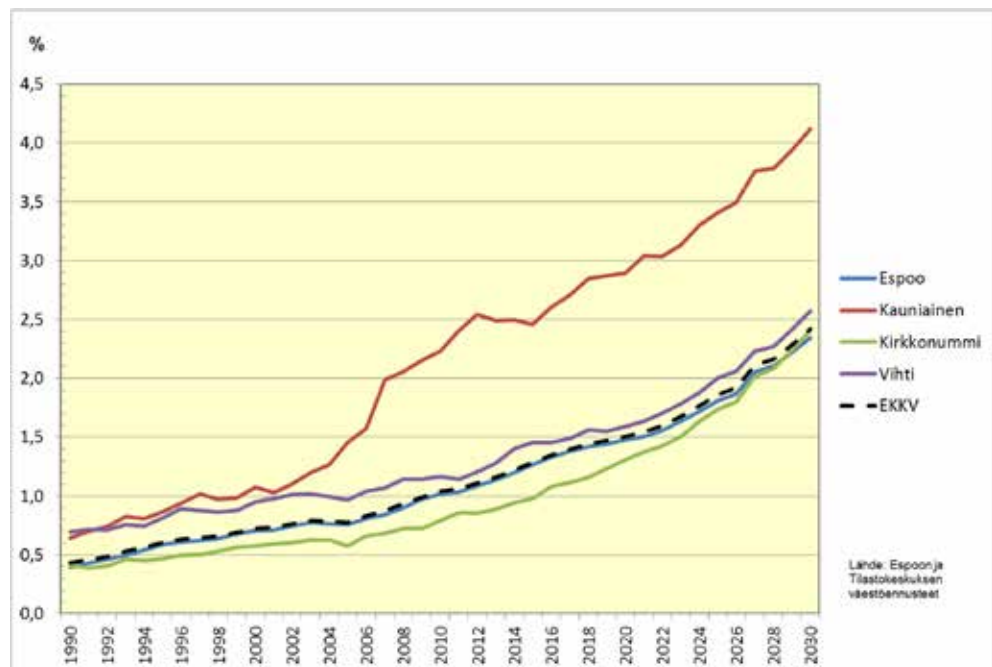
13

Espoo, Kauniainen, Kirkkonummi ja Vihti, 85 vuotta täyttäneiden osuus 1990-2030 (%)

Selvitysalueella 85 vuotta täyttäneiden osuus väestöstä kasvaa 2015-2030 aikavälillä 1 % > 3 %

Osuus on suurin Kauniaisissa 3 % > 4 % ja pienin Kirkkonummella 1 % > yli 2 %

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

14

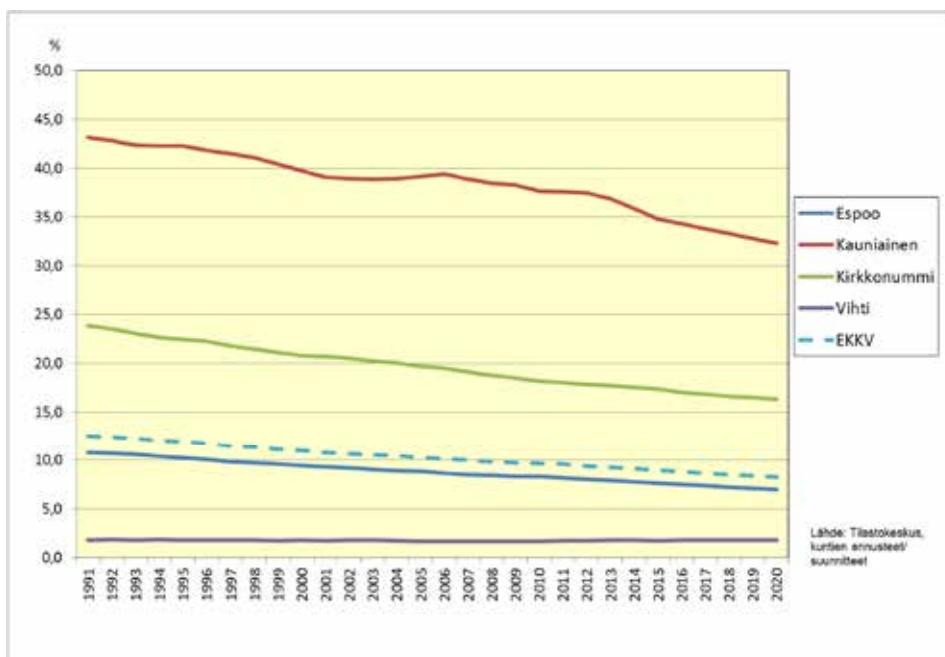

Ruotsinkielisten osuus väestöstä Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1991-2020 (%)

Ruotsinkielisten osuus selvitysalueen väestöstä on laskeva 2015-2020
9 % > 8 %

Suhteellisesti eniten ruotsinkielisiä on Kauniaisissa 35 % > 32 % ja vähiten Vihdissä 2 % > 2 %

Ruotsinkielisten määrä laskee 30 700 > 30 400 aikavälillä 2015-2030

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

15

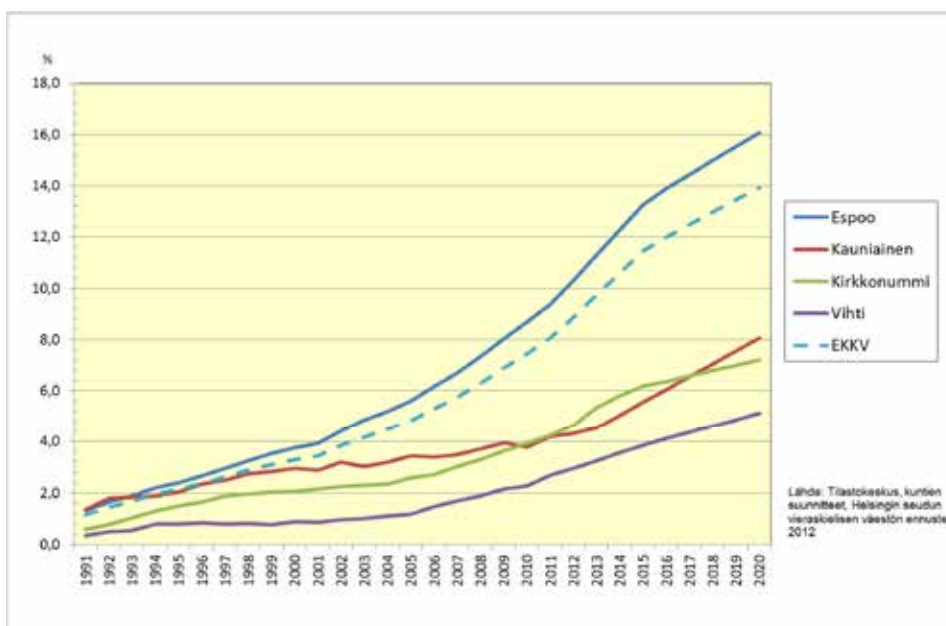

Vieraskielisten osuus väestöstä Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1991-2030 (%)

Vieraskielisten osuus väestöstä kasvaa selvitysalueella 2015-2020
12 % > 14 %

Suurin osuus on Espoossa 13 % > 16 % ja pienin Vihdissä 4 % > 5 %

Vieraskielisten määrä kasvaa selvitysalueella 39 000 > 51 400 eli 12 400 asukkaalla

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

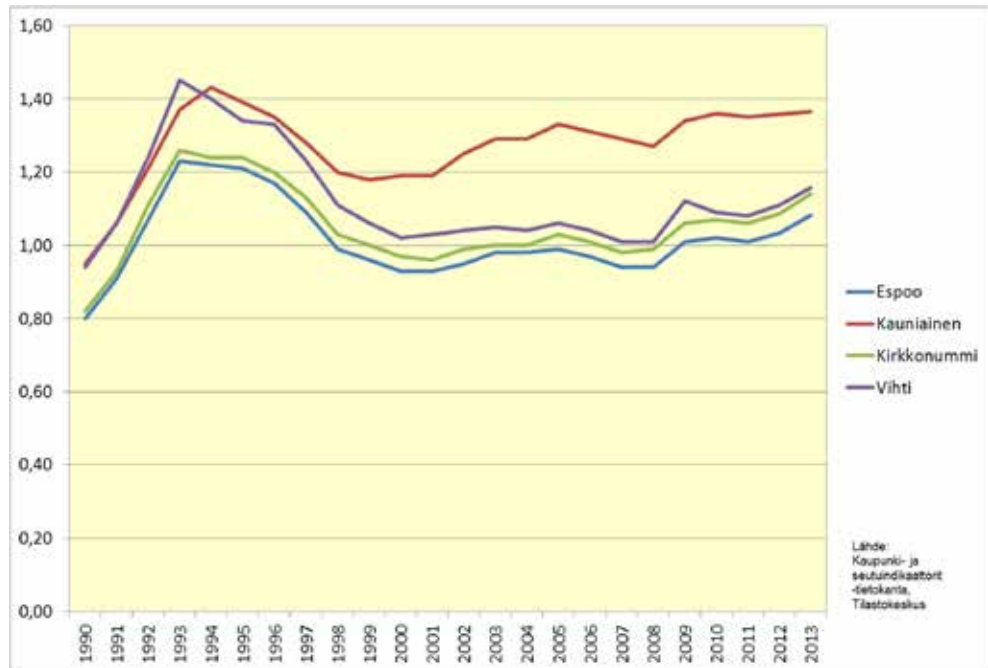
16

Espon, Kauniaisten, Kirkkonummen ja Vihdin taloudellinen huoltosuhde 1990-2013

Taloudellinen huoltosuhde on korkein Kauniaisissa ja matalin Espoossa

Kauniaisissa yhtä työllistä kohden on lähes 1,5 työvoiman ulkopuolella olevaa

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

17

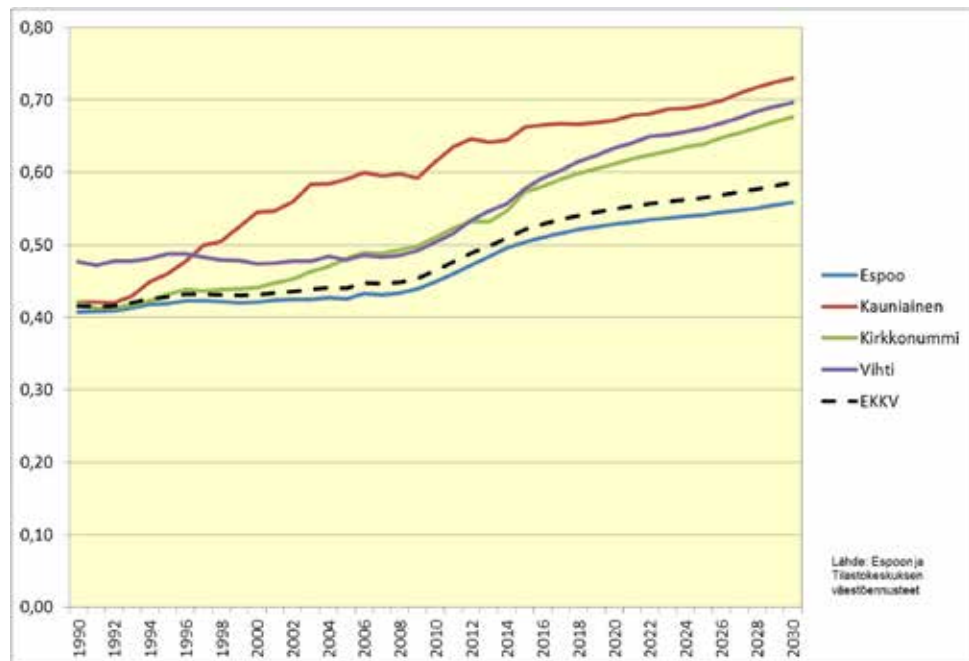

Espon, Kauniaisten, Kirkkonummen ja Vihdin väestöllinen huoltosuhde 1990-2030

Väestöllinen huoltosuhde kasvaa selvitysalueella vuoteen 2030 mennessä

Se on korkein Kauniaisissa ja matalin Espoossa

2015 Kauniaisissa sataa työkäistä kohden on 64 lasta tai eläkeikäistä ja 72 vuonna 2030

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

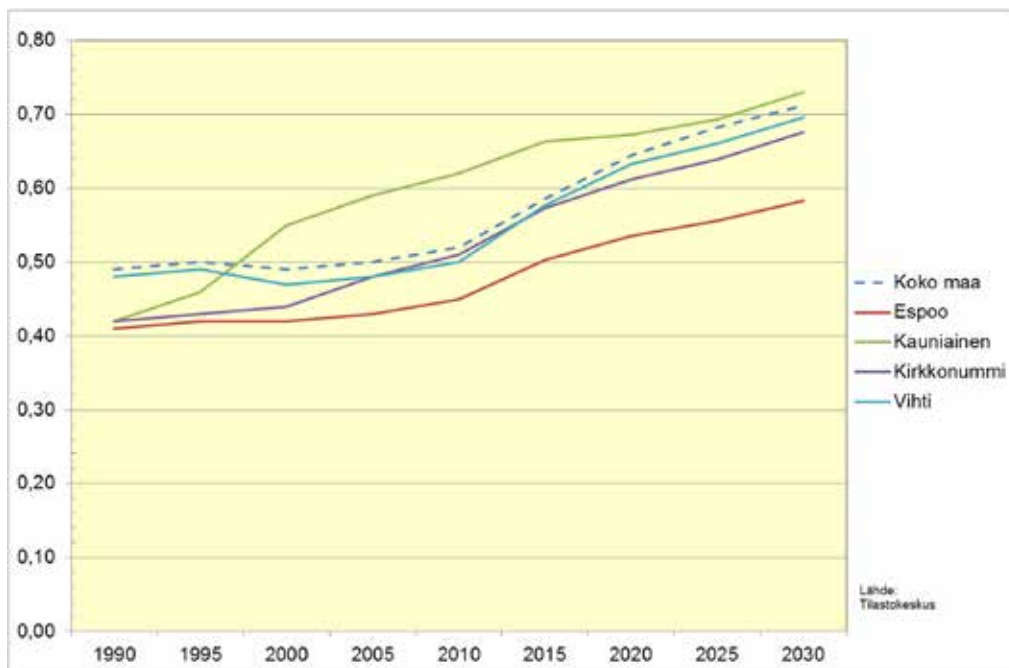
18

Espon, Kauniaisten, Kirkkonummen, Vihdin ja koko maan väestöllinen huoltosuhte 1990-2030

Kauniaisten väestöllinen huoltosuhte on korkeampi kuin koko maassa, muissa selvitysalueen kunnissa matalampi

Matalin on Espoossa

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

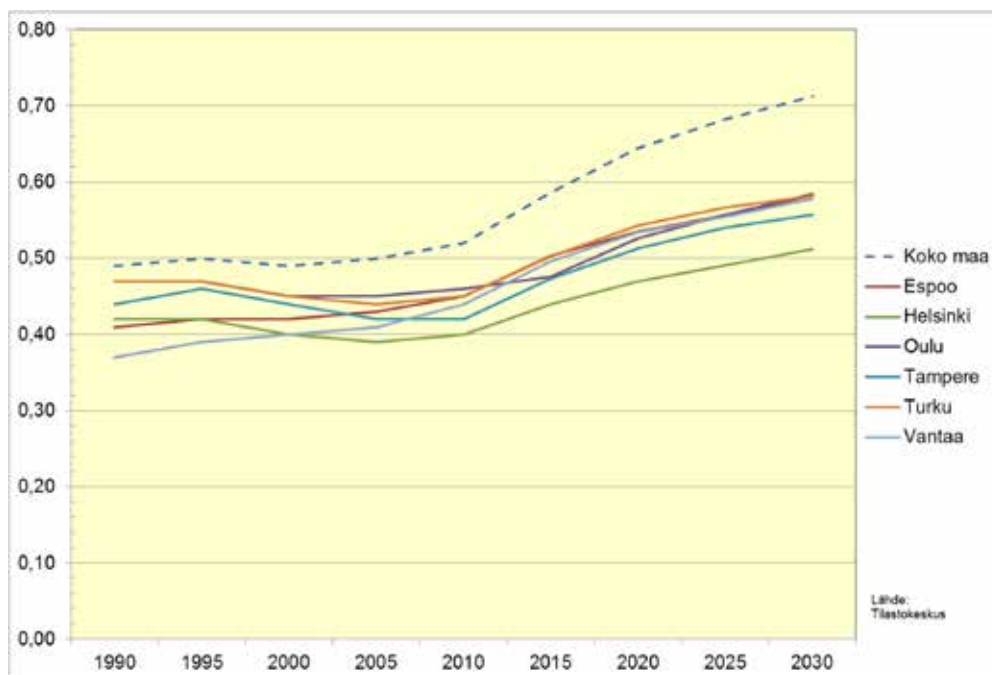
19

Kuusikkokuntien ja koko maan väestöllinen huoltosuhte 1990-2030

Kuusikkokuntien väestöllinen huoltosuhte on koko maan väestöllistä huoltosuhdetta matalampi

Ero kasvaa ajan myötä

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

20

ASUNTOKUNNAT JA PERHEET

Yksinasuminen saattaa olla riski ihmisen hyvinvoinnille ja ongelmatilanteissa lisää kunnallisten palvelujen tarvetta ainakin iäkkäämmillä kuntalaisilla. Selvitysalueella oli vuoden 2015 alussa noin 147 300 asuntokuntaa, joista 51 100 eli 35 %:ssa oli vain yksi henkilö. Yleisintä yksinasuminen oli Espoossa ja Vihdissä ja harvinaisinta Kirkkonummella. Suuriin kaupunkeihin verrattuna selvitysalueella yksinasuminen oli vielä varsin vähäistä, mikä johtuu alueen nuoremasta ikärakenteesta.

Selvitysalueella oli vuoden 2015 alussa 93 300 perhettä. Perheistä 43 600 oli lapsiperheitä, eli perheitä, joissa oli ainakin yksi alle 18-vuotias kotona asuva lapsi. Selvästi muita kuntia korkeampi lapsiperheiden osuus oli Kirkkonummella. Espoossa ja Vihdissä lapsiperheiden osuus oli sama. Vähiten lapsiperheitä oli Kauniaisissa, vain 43 % perheistä. Muihin suuriin kaupunkeihin nähden selvitysalue on lapsiperhevaltaisin.

Alueen lapsiperheistä 8 500 perheessä oli vain toinen huoltaja. Korkein yksinhuoltajaperheiden osuus oli Espoossa, jossa joka viidennessä lapsiperheessä oli vain joko äiti tai isä. Alhaisin yksinhuoltajaperheiden osuus oli Kirkkonummella. Yksinhuoltajuus oli selvitysalueella kuitenkin harvinaisempaa kuin suurissa kaupungeissa yleensä.

Sellaisia asuntokuntia, joissa oli ainakin yksi yli 65-vuotias henkilö, oli selvitysalueella 33 700. Näistä 45 % eli 15 200 asuntokunnassa oli vain yksi henkilö. Yksinasuvia eläkeläisiä oli eniten Espoon vanhusasuntokunnissa. Toiseksi eniten yksinasuvia oli Vihdissä. Kauniaisissa ja Kirkkonummella yksinasuminen oli lähes yhtä yleistä. Yksinasuvien osuus alueella muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna oli kuitenkin vielä vähäistä.

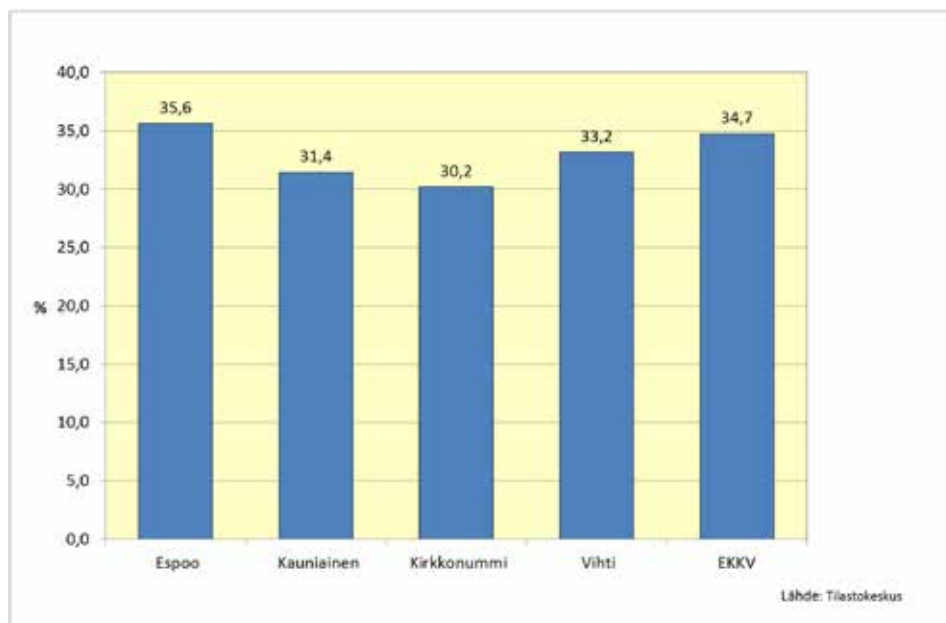
Yli 75-vuotiaiden asuntokuntia oli vuoden alussa selvitysalueella 13 300. Näistä yhden hengen asuntokuntia oli 7 100 eli 53 %. Näiden iäkkäämpien yksinasuvien osuus vastaavan ikäisten asuntokunnista oli korkein Espoossa. Myös Vihdissä yli puolet yli 75-vuotiaiden asuntokunnista oli yksinasuvia. Alhaisin osuus oli Kirkkonummella. Vaikka näillä ikäihmisillä yksin asuminen on yleistä, on se selvitysalueella vielä harvinaisempaa kuin suurissa kaupungeissa yleensä. Kotipalvelujen kannalta haasteet ovat vielä edessäpäin.

Lähde: Tilastokeskus

Yksinasuvien osuus asuntokunnista Espoossa, Kauniiaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1.1.2015 (%)

Yksin asuminen
yleisintä Espoossa

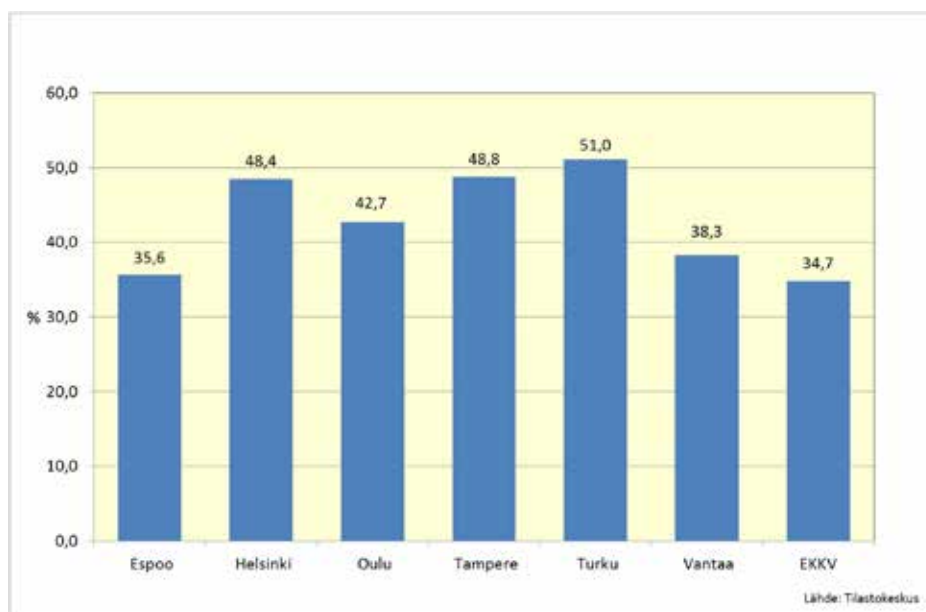
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

1

Yksinasuvien osuus asuntokunnista suurissa kaupungeissa 1.1.2015 (%)

Suuriin kaupunkeihin
verrattuna selvitysalueella
yksinasuminen vielä
vähäistä

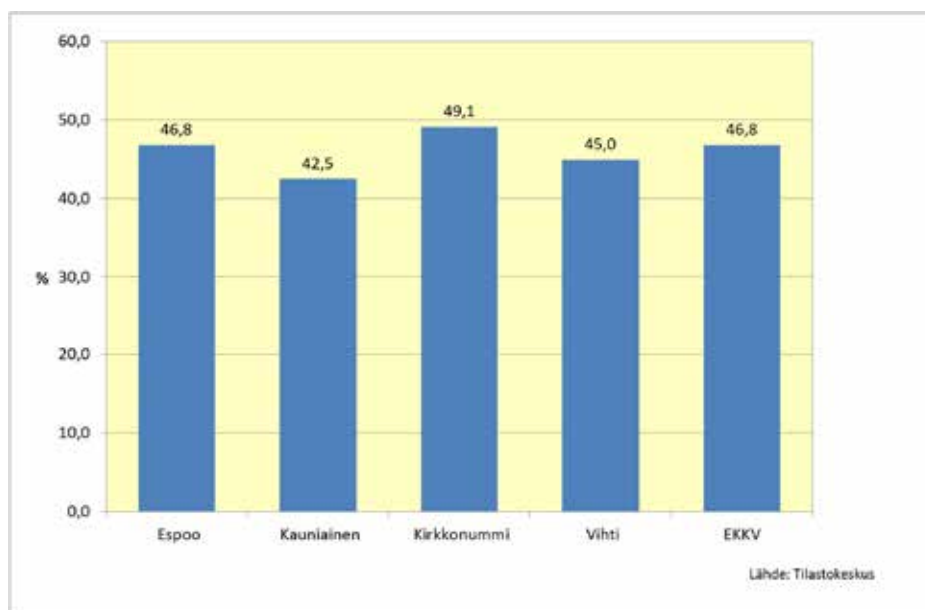
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

2

Lapsiperheiden (väh. 1 alle 18-v. lapsi) osuus perheistä Espoossa, Kauniiaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1.1.2015 (%)

Lapsiperheet yleisimpiä Kirkkonummella

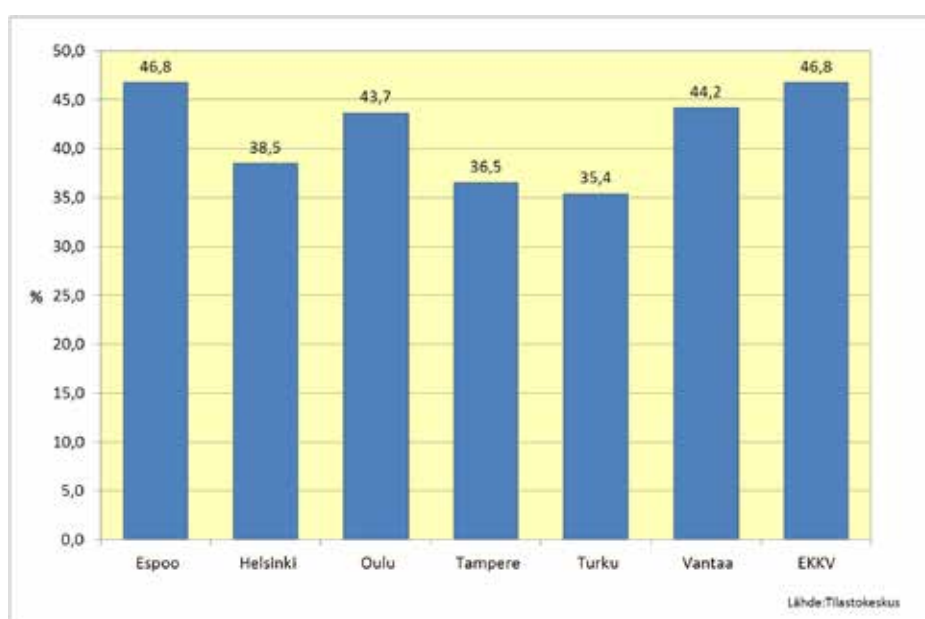
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

3

Lapsiperheiden (väh. 1 alle 18-v. lapsi) osuus perheistä suurissa kaupungeissa 1.1.2015 (%)

Selvitysalue lapsiperhevaltaisista suurista kaupungeista

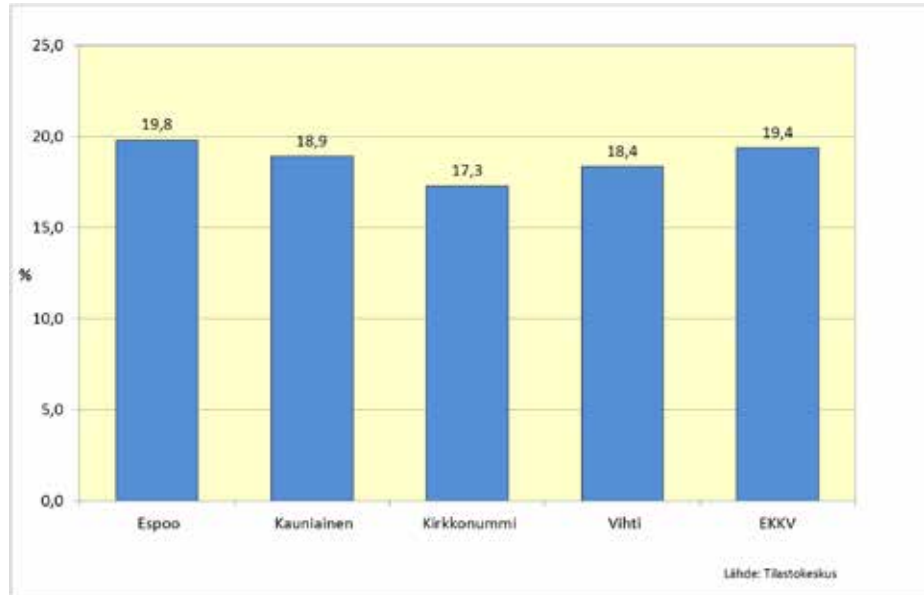
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

4

Yksinhuoltajaperheiden (väh. 1 alle 18-v. lapsi) osuus lapsiperheistä Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1.1.2015 (%)

Kirkkonummella yksinhuoltajuus harvinaisinta, Espoossa yleisintä

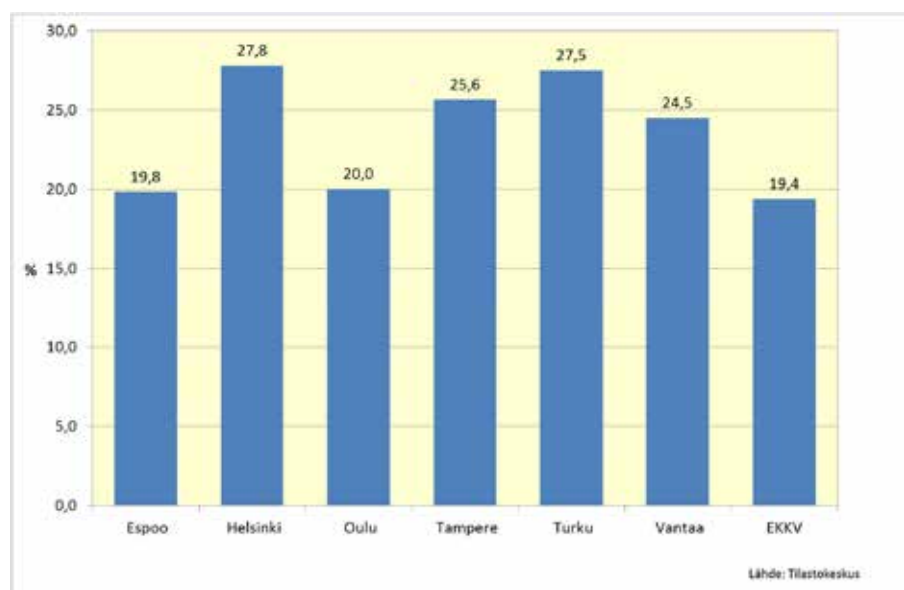
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

5

Yksinhuoltajaperheiden (väh. 1 alle 18-v. lapsi) osuus lapsiperheistä suurissa kaupungeissa 1.1.2015 (%)

Selvitysalueella yksinhuoltajuus harvinaisempaa kuin muissa suurissa kunnissa

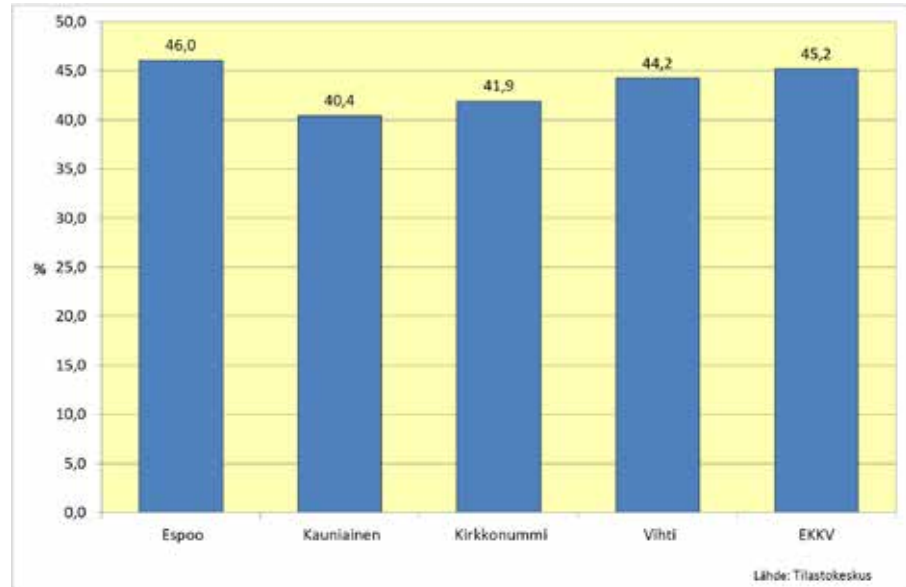
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

6

Yksin asuvien osuus vanhuusasuntokunnista (ainakin yksi 65 v. täyttänyt) Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1.1.2015 (%)

Yksin asuvien eläkeläisten osuus vanhuusasuntokunnista korkein Espoossa

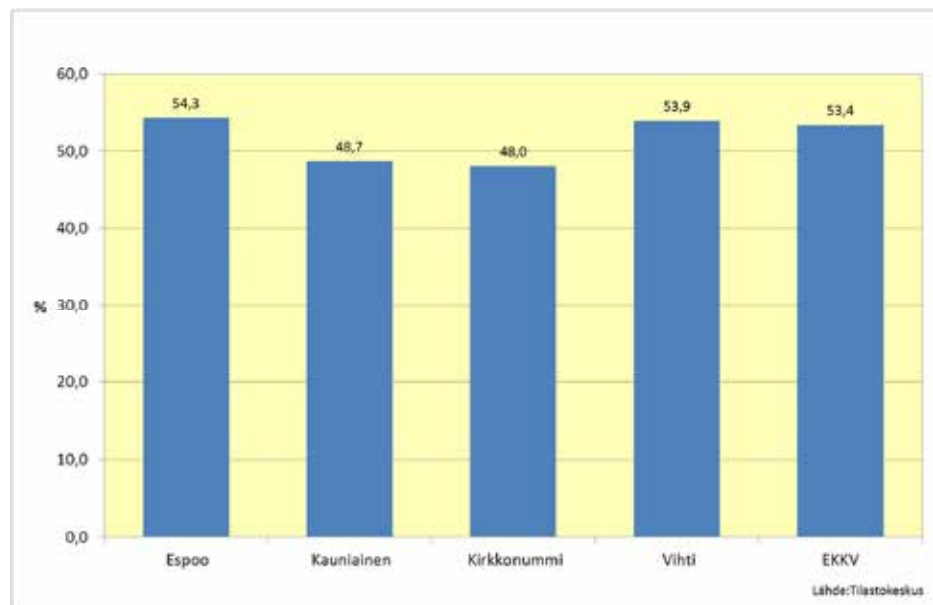
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

7

Yksin asuvien osuus yli 75 -vuotiaiden asuntokunnista Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1.1.2015 (%)

Yli 75 -vuotiaiden yksin asuvien osuus korkein Espoossa

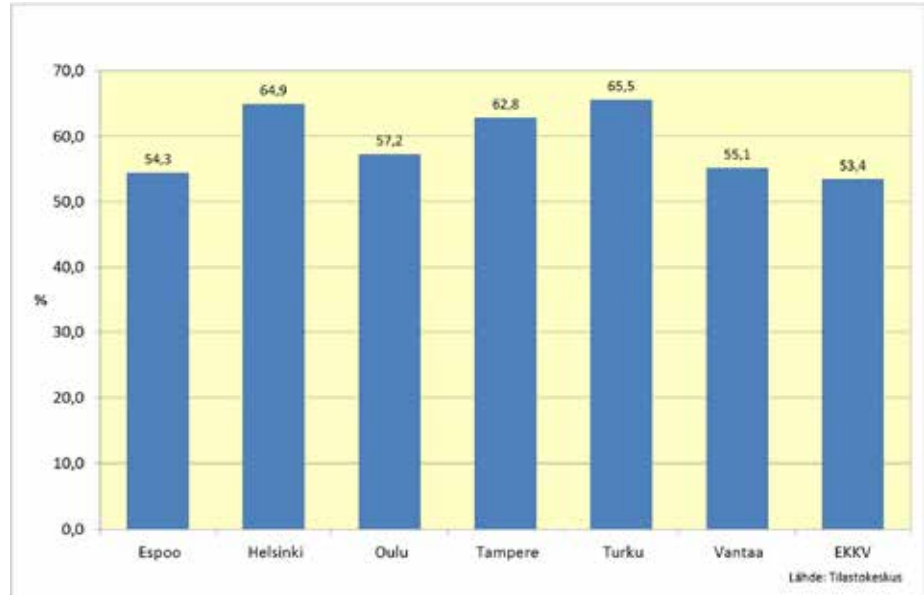
EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

8

Yksin asuvien osuus yli 75 -vuotiaiden asuntokunnista suurissa kaupungeissa 1.1.2015 (%)

Yksin asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus selvitysalueella alhaisempi kuin suurissa kaupungeissa yhteensä

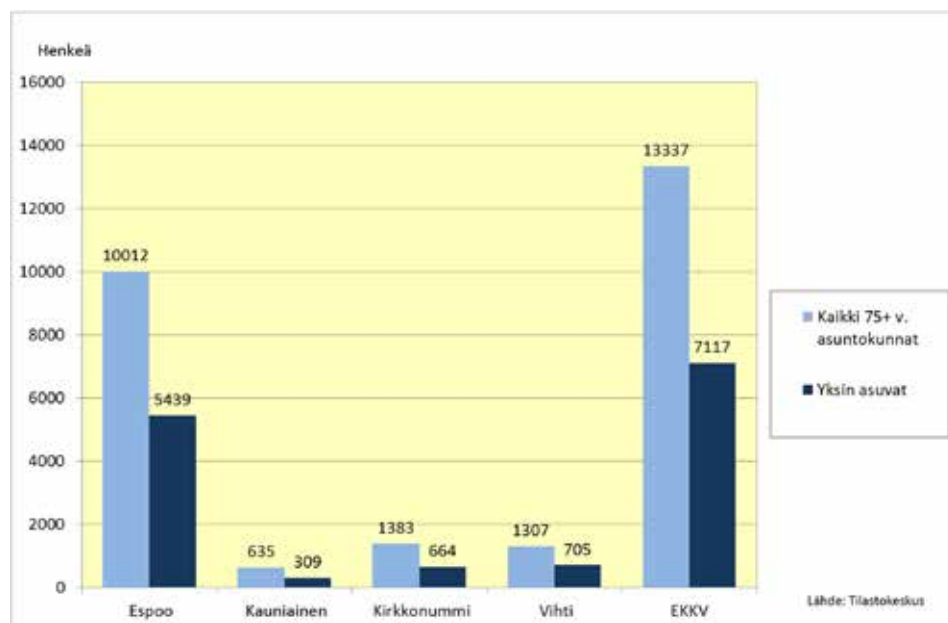

EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

9

Kaikki yli 75 -vuotiaiden asuntokunnat ja yksin asuvat Espoossa, Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä 1.1.2015 (henkilöä)

EKKV – Toimintaympäristöryhmä 2015

10

YRITYKSET JA TYÖPAIKAT

Selvitysalueen yrityskanta kasvanut kymmenessä vuodessa noin 4000 yrityksellä

Vuonna 2014 selvitysalueella oli yhteensä 20 600 yritystä. Näistä 3/4 on Espoossa. Ajanjaksolla 2005-2014 selvitysalueen yrityskanta kasvoi lähes 4000 yrityksellä. Suurimmillaan selvitysalueen yrityskanta oli vuonna 2012, noin 21 800 yritystä, minkä jälkeen määrä pieneni parissa vuodessa noin 1200 yritykseksi. Yrityskanta notkahti vuonna 2013 Espoossa, Kirkkonummella ja Vihdissä, mutta vuonna 2014 se kääntyi lievään kasvuun Espoossa ja Kirkkonummella. Myös koko maan yrityskannassa tapahtui pieni notkahdus vuonna 2013. Kauniaisten yrityskanta on ollut lievässä kasvussa koko tarkastelujakson.

Kunnittain kasvu oli selvitysalueella Kauniaista lukuun ottamatta 21-24 % ajanjaksolla 2005-2014, mikä oli samaa luokkaa kuin koko maassa. Kauniaisissa yrityskanta kasvoi tarkastelujakson aikana 40 %.

Noin 16 000 uutta työpaikkaa ajanjaksolla 2015-2024

Vuonna 2015 selvitysalueella on ennakoarvion mukaan reilut 146 000 työpaikkaa, joista Espoossa 124 800, Kirkkonummella 11 000, Vihdissä 8200 ja Kauniaisissa 2100. Uudenmaan työpaikkaprojektion mukaan työpaikkojen määrä kasvaa vuosina 2015-2024 Espoossa 1400 työpaikan vuosivauhdilla. Kirkkonummella ja Vihdissä vuotuinen kasvu on keskimäärin 80 työpaikkaa, Kauniaisissa noin 30 työpaikkaa. Vuonna 2024 työpaikkoja on selvitysalueella yhteensä noin 161 000: Espoossa 138 000, Kirkkonummella 12 000, Vihdissä 9000 ja Kauniaisissa 2400.

Työpaikkaomavaraisuus on selvitysalueen kunnista selvästi korkein Espoossa. Vuonna 2013 se oli Espoossa 96 % ja muissa selvityskunnissa 60 - 60,5 %. Espoo on selvityskunnista ainoa, missä työpaikkaomavaraisuus on korkeampi kuin 20 vuotta sitten. Maamme kuuden suurimman kaupungin vertailussa Espoo jää hänille, sillä muissa vertailukunnissa työpaikkaomavaraisuus vuonna 2013 vaihteli Vantaan 105,4 %sta Helsingin 129 %iin. Viime vuosina työpaikkaomavaraisuus on laskenut suurimmissa kaupungeissa Vantaata lukuun ottamatta. Espoossa työpaikkaomavaraisuus oli laskenut puoli prosenttiyksikköä vuoden 2011 huippulukemasta.

Kauppa on suurin työllistäjä

Toimialoista suurin työllistäjä on Espoossa tukku- ja vähittäiskauppa (18 % työpaikoista), muissa selvityskunnissa terveys- ja sosiaalipalvelut (Kauniaisissa 34 %, Vihdissä 19 % ja Kirkkonummella 15 % työpaikoista). Yhteenlaskettuna selvitysalueen suurimmat työllistäjät ovat tukku- ja vähittäiskauppa (17 % työpaikoista), terveys ja sosiaalipalvelut (13 % työpaikoista) ja teollisuus (11 % työpaikoista).

Yksityisellä sektorilla eniten ja kuntasektorilla toiseksi eniten työpaikkoja

Työnantajasektoreista yksityinen sektori on kaikissa neljässä kunnassa suurin työllistäjä. Yksityisellä sektorilla on Espoossa lähes 70 % ja muissa selvityskunnissa reilu puolet työpaikoista. Yrittäjien osuus työpaikoista on suurin Vihdissä (19 %) ja pienin Espoossa (7 %). Kuntasektorin osuus työpaikoista on ylivoimaisesti pienin Espoossa (16 % työpaikoista) ja suurin Kauniaisissa (34 % työpaikoista). Valtion osuus työpaikoista vaihtelee Kauniaisten alle prosentin Kirkkonummen kahdeksaan prosenttiin.

Joka neljäs työpaikka vähintään ylemmän korkeakouluasteen tutkinnon suorittaneilla

Vähintään ylemmän korkeakouluasteen työpaikkoja on eniten Espoossa ja Kauniaisissa, kummassakin melkein neljännes työpaikoista. Kirkkonummella osuus työpaikoista on 15 % ja Vihdissä 9 %. Keskiasteen koulutuksen osuus työpaikoista on suurin Vihdissä (49 % työpaikoista) ja pienin Espoossa (34 % työpaikoista). Vain perusasteen tutkinnon suorittaneiden osuus työpaikoista on suurin Vihdissä (19 % työpaikoista) ja pienin Kauniaisissa (11 % työpaikoista). Yhteenlaskettuna selvitysalueen työpaikoista puolet on vähintään alimman korkea-asteen tutkinnon suorittaneilla ja 35 % keskiasteen tutkinnon suorittaneilla. Lähes joka neljännessä työpaikassa on vähintään ylemmän korkeakouluasteen tutkinnon suorittanut.

TYÖPAIKAN SIJAINTI JA PENDELÖINTI

Pendelöinti on säännöllistä kuntarajan ylittävää työmatkaliikennettä. Helsingin seudulla pendelöidään moneen suuntaan. Kuntarajan ylittävää työmatkaliikennettä suuntautuu eniten reunoilta kohti pääkaupunkiseutua ja Helsinkiä, mutta myös päinvastoin sekä pienempien kuntien välillä.

Oman kunnan alueella työskentelee puolet Espoon työllisestä työvoimasta, Vihdissä vastaava osuus on noin 40 %, Kirkkonummella kolmannes ja Kauniaisissa viidennes.

Kaikissa selvityskunnissa suurin osuus pendelöinnistä suuntautuu Helsinkiin. Vuoden 2012 lopulla Helsingissä työssäkävien osuus työllisestä työvoimasta oli Kauniaisissa 40 %, Espoossa 37 %, Kirkkonummella 28 % ja Vihdissä 19 %. Merkittävä osuus pendelöinnistä suuntautuu myös Espooseen. Kirkkonummella 27 %, Kauniaisissa 26 % ja Vihdissä 18 % työllisistä työskentelee Espoossa. Kirkkonummelta käydään töissä Espoossa lähes yhtä paljon kuin Helsingissä.

Myös Helsingistä käydään runsaasti töissä selvitysalueella. Espoolaisista työpaikoista noin viidenneksessä on helsinkiläinen työntekijä. Vastaava osuus on Kauniaisissa noin 13 %, Kirkkonummella 8 % ja Vihdissä 4 %.

Selvitysalueella sijaitsevista työpaikoista suurimmassa osassa on oman kunnan asukas töissä. Espoossa sijaitsevista työpaikoista yli 52 % on sellaisia, jossa on espoolainen työntekijä. Vastaava osuus on Vihdissä 66 % ja Kirkkonummella 54 %. Poikkeuksena on Kauniainen, jossa työssäkävivistä espoolaiset ovat niukasti suurin ryhmä.

TYÖTTÖMYYS

Työttömien määrä selvitysalueella kasvoi kahden viime vuoden aikana selvitysalueella 4800 hengellä

Parin viime vuoden aikana työttömyyden kehitys on ollut synkkää paitsi koko maassa, myös selvitysalueella. Syyskuussa 2015 selvitysalueella oli lähes 18 000 työtöntä työnhakijaa, joista yli 14 000 Espoossa. Työttömyysaste oli Kauniaisissa 7,8 %, Kirkkonummella 9,7 %, Vihdissä 10 % ja Espoossa 10,4 %. Selvityskuntien työttömyysasteet olivat selvästi alhaisemmat kuin Helsingissä (12,4 %) ja koko maassa (12,8 %).

Nuorisotyöttömyys on kolmen viime vuoden aikana pahentunut koko selvitysalueella, joskin viimeisen vuoden aikana kasvu on hidastunut. Syyskuun 2015 lopulla selvitysalueella oli noin 1900 alle 25-vuotiasta työtöntä, joista noin 1500 oli espoolaisia. Määrä on yli kaksinkertaistunut kolmessa vuodessa. Nuorten osuus selvitysalueen työttömistä oli noin 11 %.

Myös ulkomaalaisten työttömien määrä on kasvanut viimeisen kolmen vuoden aikana vauhdilla. Valtaosin kasvu tapahtuu Espoossa, missä ulkomaalaisten työttömien määrä on kasvanut vuosittain noin 500:lla parin viime vuoden aikana. Kaikkiaan selvitysalueella oli syyskuussa 2015 noin 3300 ulkomaalaista työtöntä, joista 2900 Espoossa. Ulkomaalaisten osuus

selvitysalueen kaikista työttömistä oli 18 %. Syksyllä 2015 alkanut pakolaisten huomattava maahantulo tulee todennäköisesti nostamaan ulkomaalaisten työttömien määrää huomattavasti lähivuosina.

Työttömyysluvut perustuvat Työ- ja elinkeinoministeriön työnvälitystilastoon.

Lähteet:

Tilastokeskus. Yritystilastot.

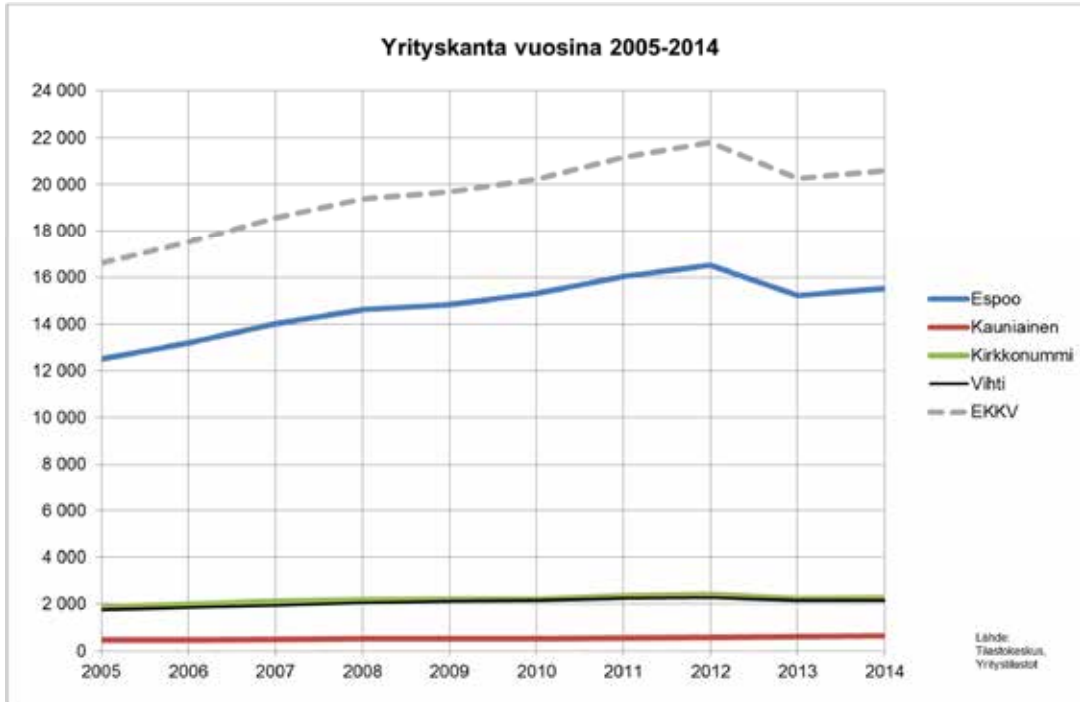
Tilastokeskus. Työssäkäyntitilasto.

Kaupunkitutkimus TA Oy. Uudenmaan työpaikkaprojektiot 2014.

Työ- ja elinkeinoministeriö TEM. Työnvälitystilasto.

Selvitysalueen yrityskanta kasvoi 4000:lla ajanjaksolla 2005-2014 Vuonna 2013 oli 1500 yrityksen notkahdus

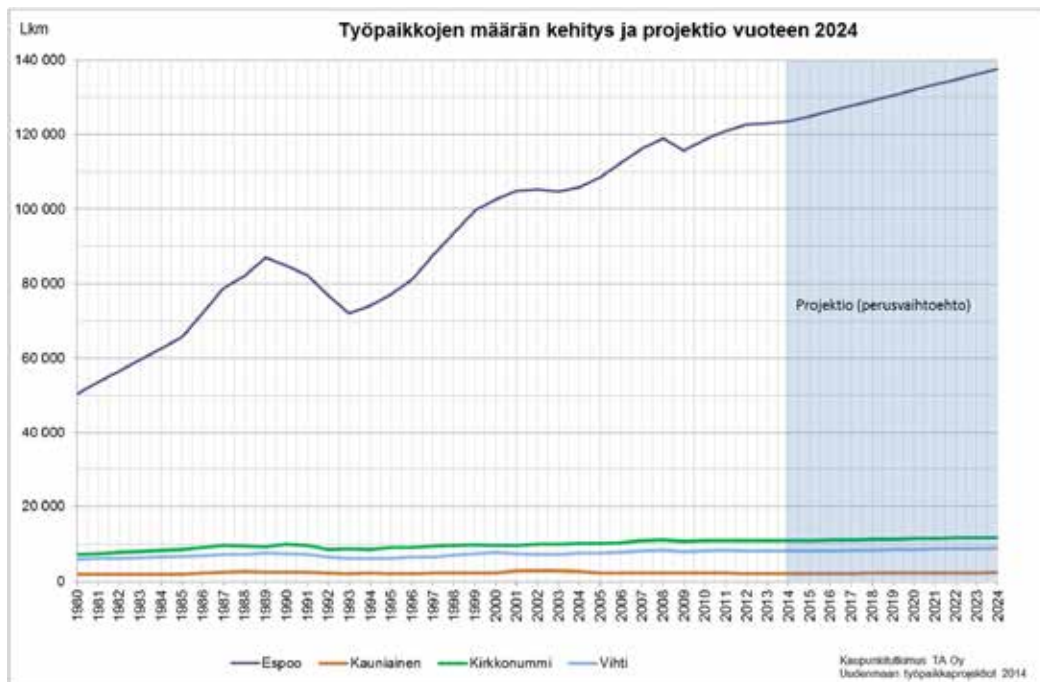

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

1

Espoo dominoi työpaikkojen määrän kasvua Selvitysalueella työpaikkoja noin 146 000 vuonna 2015 ja yli 160 000 vuonna 2024

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

2

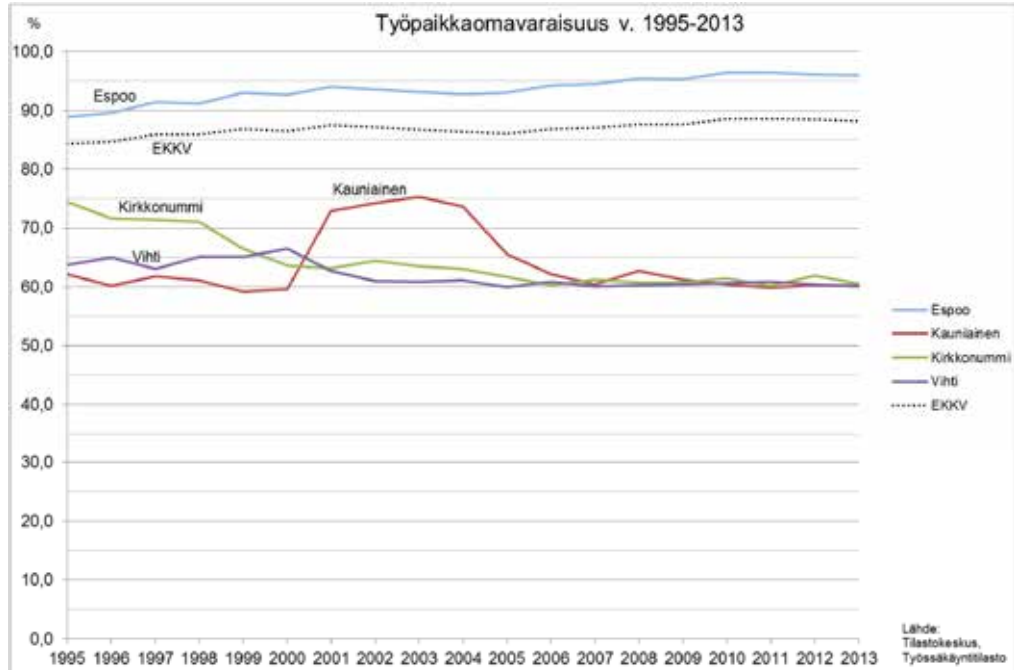
Työpaikkaomavaraisuus: Työpaikkojen määrä suhteessa työllisen työvoiman määrään 31.12.2013

Selvitysalueella korkein työpaikkaomavaraisuus Espoossa (96 % v. 2013)

Muissa kunnissa 60 - 60,5 %

Vain Espoossa työpaikkaomavaraisuus noussut pitkällä aikavälillä

Espoossa työpaikkaomavaraisuuden kasvu taittui v. 2012

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

3

Kunnan alueella sijaitsevien työpaikkojen toimialajakauma v. 2013

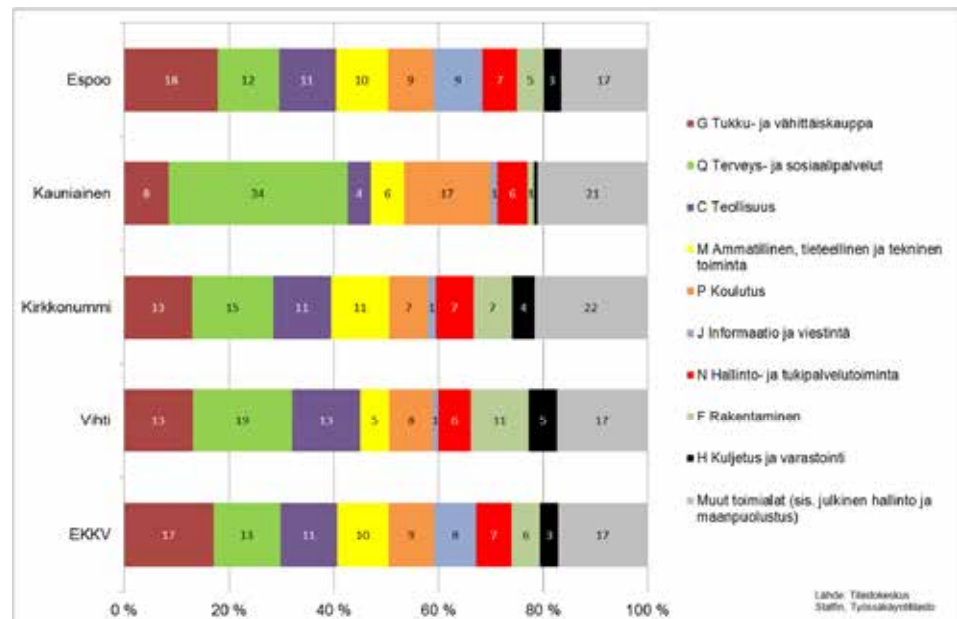
Suurimmat työllistäjät:

Espoossa kauppa

Kauniaisissa terveys- ja sosiaalipalvelut sekä koulutus

Kirkkonummella terveys- ja sosiaalipalvelut sekä kauppa. Luokassa "Muut toimialat" eniten työpaikkoja julkisessa hallinnossa ja maanpuolustuksessa

Vihtissä terveys- ja sosiaalipalvelut, teollisuus ja kauppa

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

4

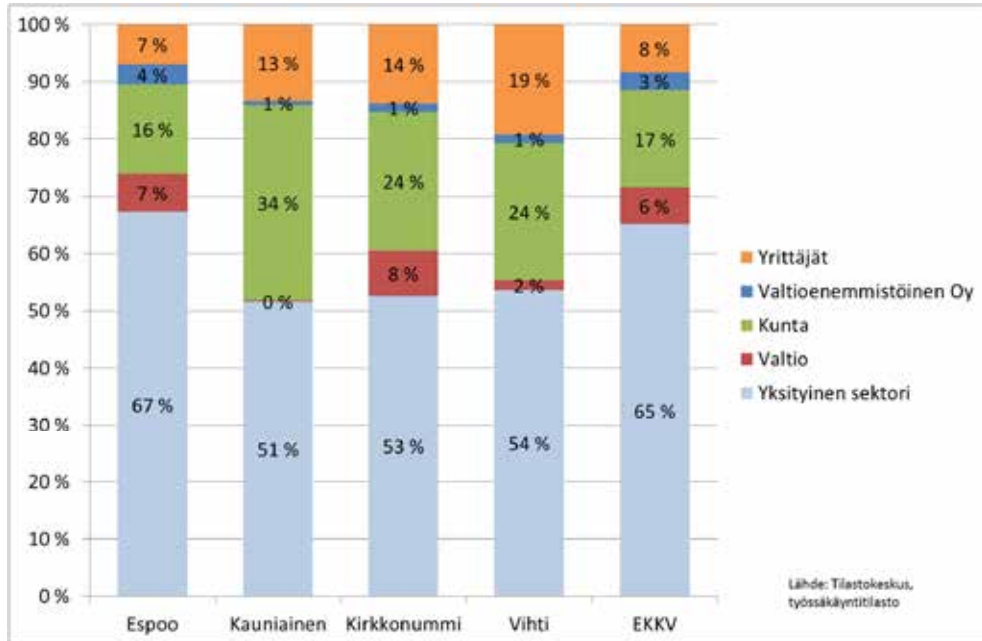

Osuus työpaikoista työnantajasektorin mukaan 31.12.2013

Yksityinen sektori on suurin työllistäjä kaikissa kunnissa, osuus on suurin Espoossa

Yli kolmannes Kauniaisten työpaikoista on kuntasektorilla, Espoossa vain 16 %

Yrittäjien osuus on suurin Vihdissä, pienin Espoossa

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

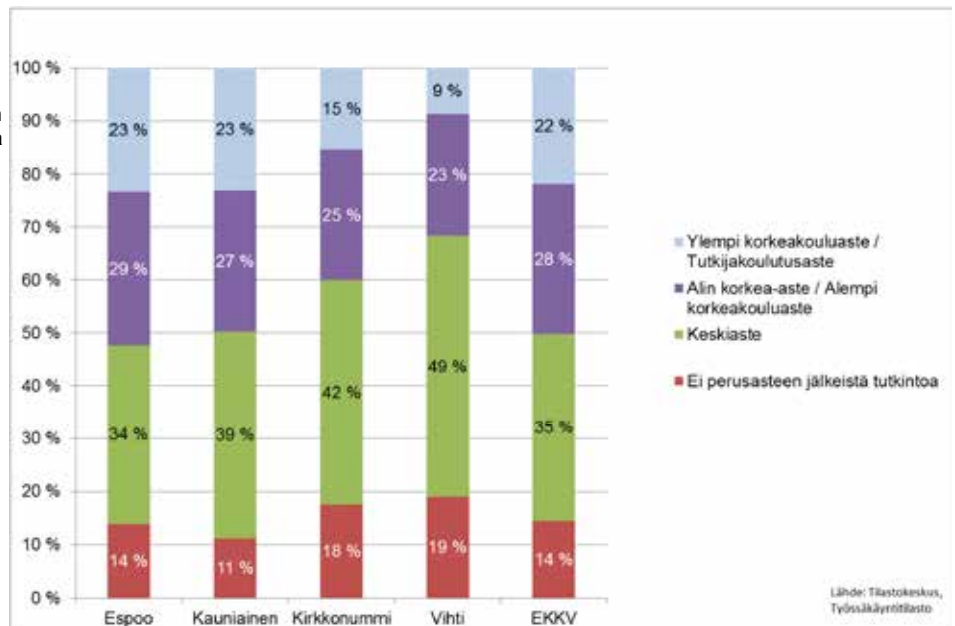
5

Työpaikkarakenne: Kunnan alueella työssä käyvät koulutusasteen mukaan 31.12.2013

Selvitysalueen työpaikoista puolet on vähintään alimman korkea-asteen tutkinnon suorittaneilla

14 % työpaikoista on enintään perusasteen koulutuksen suorittaneilla.

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

6

Työssäkäynnin alueellinen jakautuminen selvityskunnissa

Kotikunnan alueella työskentelee puolet Espoon, 40 % Vihdin, kolmannes Kirkkonummen ja viidennes Kauniaisten työllisestä työvoimasta

Kunnassa asuva työllinen työvoima, osuudet (%) työpaikan sijaintikunnan mukaan 31.12.2012

Asuinkunta	Työssäkäyntikunta						
	Espoo	Kauniainen	Kirkkonummi	Vihti	Helsinki	Vantaa	
Espoo	50,4	0,6	1,3	0,2	36,9	6,6	
Kauniainen	26,0	20,7	0,9	0,3	39,9	6,3	
Kirkkonummi	26,7	0,5	33,5	0,9	27,5	5,6	
Vihti	17,9	0,3	2,0	39,8	19,3	7,1	
	Hyvinkää	Järvenpää	Kerava	Mäntsälä	Nurmijärvi	Pornainen	
Espoo	0,2	0,1	0,2	0,0	0,3	0,0	
Kauniainen	0,2	0,1	0,3	0,1	0,2	0,0	
Kirkkonummi	0,1	0,1	0,2	0,0	0,2	0,0	
Vihti	0,8	0,2	0,3	0,1	1,6	0,0	
	Sipoo	Tuusula	Karkkila	Lohja	Muu Suomi		
Espoo	0,1	0,3	0,1	0,3	2,4		
Kauniainen	0,1	0,2	0,1	0,4	4,2		
Kirkkonummi	0,0	0,2	0,1	1,0	3,4		
Vihti	0,1	0,5	2,1	5,3	2,8		

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto

7

Mistä kunnista pendelöidään selvityskuntiin? jakauma kotikuntien kesken (%)

Kunnassa työssäkävien osuudet (%)
asuinkunnan mukaan 31.12.2012

Essoossa sijaitsevista työpaikoista 52 %:ssa oli Espoolainen työntekijä ja 21 %:ssa helsinkiläinen työntekijä.

Kauniaisten työpaikoista 34 %:ssa työskenteli oman kunnan asukas ja 36 %:ssa espoolainen.

Kirkkonummen työpaikoista 54 %:ssa työskenteli oman kunnan asukas ja 14 %:ssa espoolainen.

Vihdin työpaikoista 66 %:ssa oli vihtiläinen ja 11 %:ssa lohjalainen työntekijä.

Asuinkunta	Työssäkäyntikunta			
	Espoo	Kauniainen	Kirkkonummi	Vihti
Espoo	52,4	35,6	14,3	3,8
Kauniainen	0,8	34,3	0,3	0,1
Kirkkonummi	4,0	4,2	54,0	1,9
Vihti	2,0	1,7	2,4	65,9
Helsinki	20,9	12,9	8,1	4,0
Vantaa	6,5	2,5	2,5	1,5
Hyvinkää	0,5	0,3	0,2	0,5
Järvenpää	0,6	0,4	0,3	0,2
Kerava	0,6	0,5	0,2	0,1
Mäntsälä	0,2	0,0	0,1	0,1
Nurmijärvi	1,5	0,6	0,6	1,1
Pornainen	0,0	0,0	0,0	0,0
Sipoo	0,3	0,2	0,1	0,1
Tuusula	0,7	0,2	0,3	0,3
Karkkila	0,2	0,2	0,2	4,0
Lohja	1,8	1,5	3,3	10,9
Muu Suomi	6,9	4,9	13,0	5,3
Yhteensä	100,0	100,0	100,0	100,0

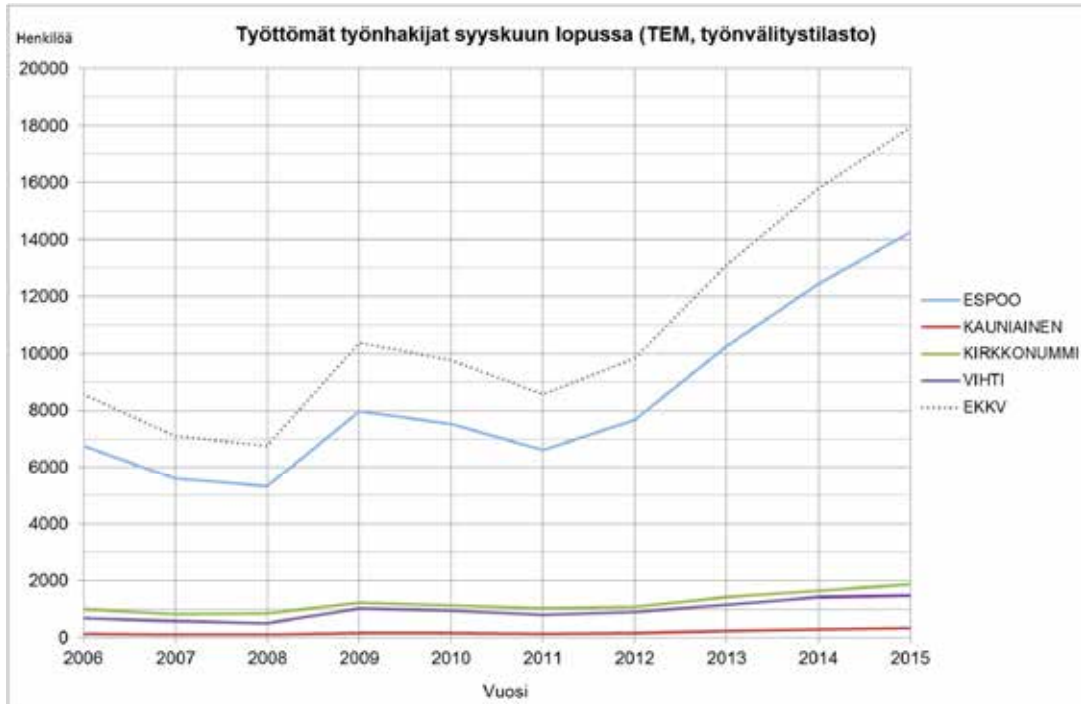
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

Tilastokeskus, työssäkäyntitilasto

8

EKKV-alueella lähes 18 000 työtöntä työnhakijaa syyskuussa 2015

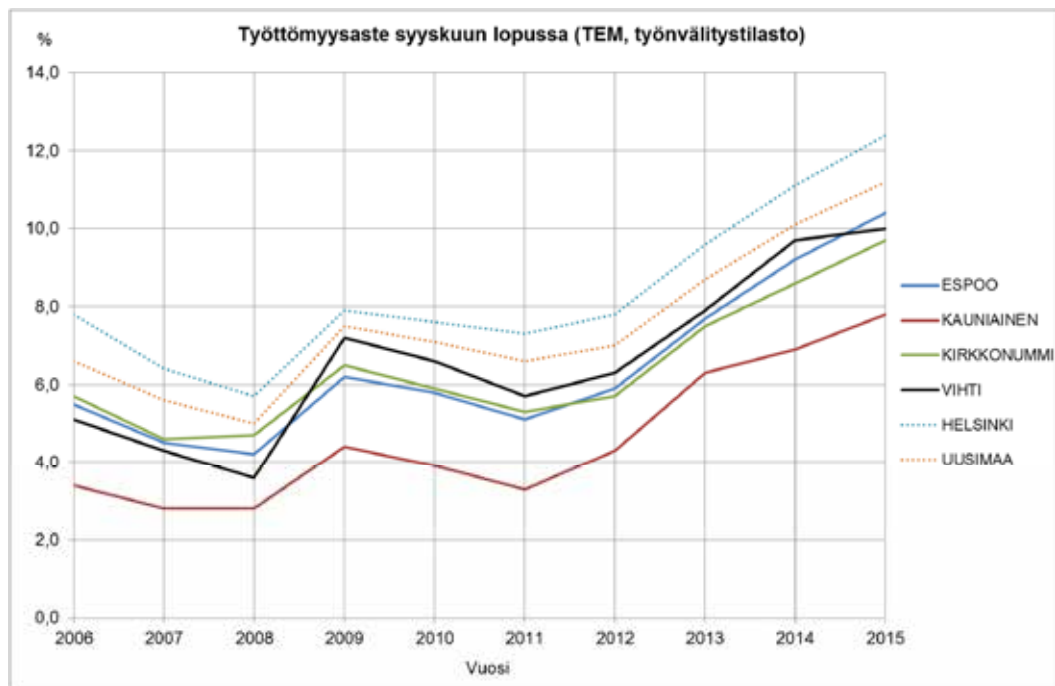

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

9

EKKV-kunnissa suhteellisen alhainen työttömyysaste: EKKV-kunnista korkein työttömyysaste Espoossa, vuonna 2015 nousu ollut jyrkintä Espoossa ja Kirkkonummella

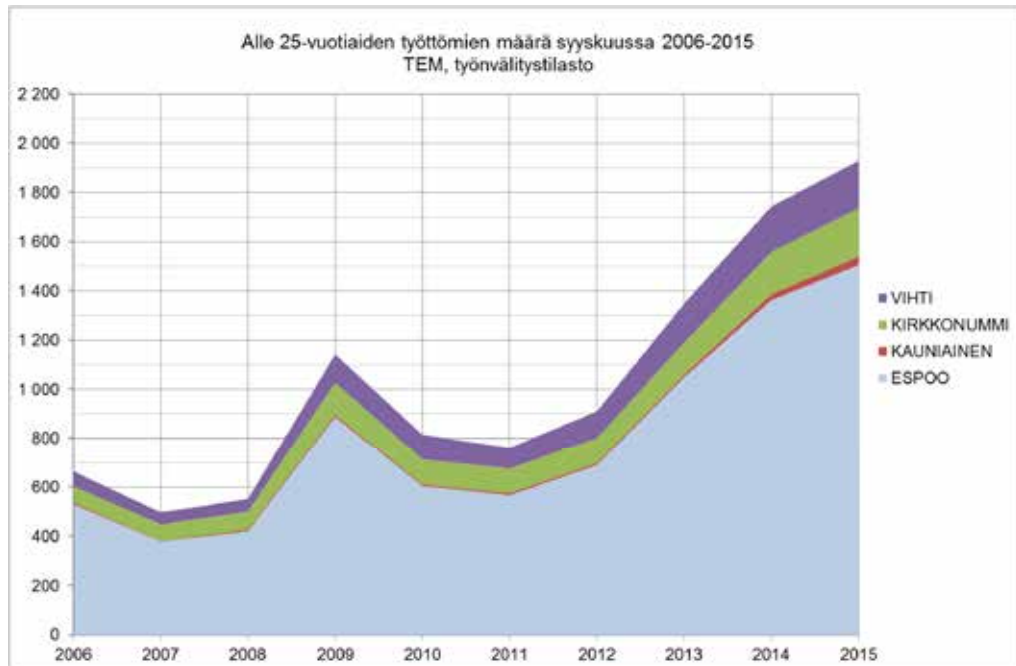

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

10

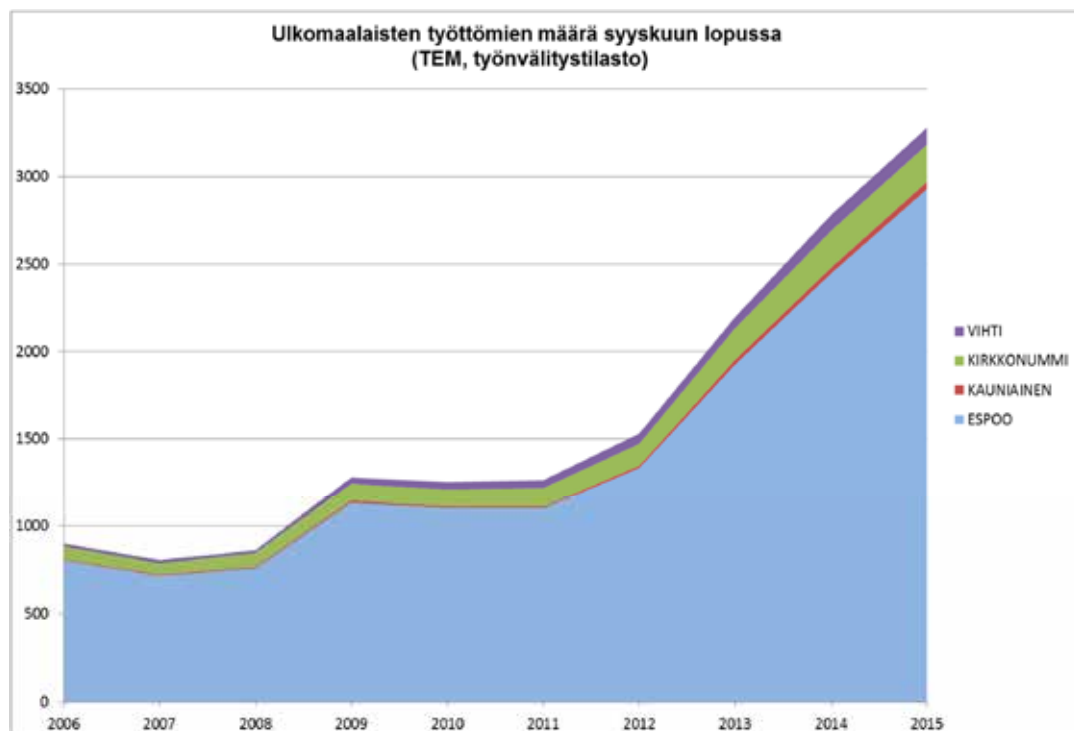
**EKKV-alueella noin 1900 alle 25-vuotiasta työtöntä
syyskuussa 2015**
Määrä on yli kaksinkertaistunut kolmessa vuodessa

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

11

**EKKV-alueella noin 3 300 ulkomaalaista
työtöntä syyskuussa 2015**

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

12

ASUNTOTUOTANTO

Lähivuosina selvitysalueella valmistuu noin 3000 asuntoa vuosittain

Maankäyttöä, asumista ja liikennettä koskevan MAL-aiesopimuksen seurantatiedoissa arvioidaan selvitysalueella vuonna 2015 valmistuvan yhteensä noin 3000 asuntoa, joista Espoossa 2400, Kirkkonummella 350, Vihdissä 200 ja Kauniaisissa 20 asuntoa. Yhteenlasketun asuntotuotannon arvioidaan hivener kasvavan edellisvuodesta vuonna 2015, ja aloitusten perusteella lievä kasvu jatkuisi vuonna 2016.

Vuonna 2015 valmistuvasta asuntotuotannosta kerrostaloasuntojen osuus on Espoossa (n. 70 %). Kirkkonummella kerrostaloasuntoja arvioidaan olevan reilu 60 % ja Vihdissä reilu puolet valmistuneista asunnoista.

Vuokra- ja asumisoikeusasuntoja reilu puolet tuotannosta vuonna 2015

Selvityskuntien yhteenlasketusta asuntotuotannosta vuokra- ja asumisoikeusasuntojen (ASO) osuus on MAL-seurannan arvion mukaan vuonna 2015 yli 50 % ja vuonna 2016 noin 40 %, kun mukaan lasketaan myös vapaarahoitteiset ja lyhyen korkotuen vuokra-asunnot.

Eniten valmistui kaksioita

Huoneistotyypeittäin tarkasteltuna vuonna 2013 Espoossa valmistuneista asunnoista suurimpana ryhmänä olivat kaksiot (35 %). Vähintään neljän huoneen ja keittiön asuntoja oli 30 % ja kolmioita 21 % valmistuneista. Kauniaisissa valmistui selvästi eniten kolmioita (41 %) ja kaksioita (35 %). Kirkkonummella valmistuneista asunnoista suurimpana ryhmänä olivat vähintään neljän huoneen ja keittiön asunnot (41 %). Vihdissä valmistuneista asunnoista oli kaksioita 38 % ja vähintään neljän huoneen ja keittiön asuntoja 30 %. Yksiöiden osuus vuonna 2013 valmistuneista asunnoista vaihteli kunnittain 9-15 % välillä lukuun ottamatta Kauniaista, jossa ei valmistunut yksiöitä v. 2013.

Talotyypeistä asuntotuotantoa hallitsivat vuonna 2013 Kauniaisissa ja Espoossa kerrostaloasunnot. Kirkkonummella kerrostaloasuntojen osuus valmistuneesta tuotannosta oli puolet ja Vihdissä 41 %.

RAKENNUSKANTA

Vuoden 2013 lopussa neljän kunnan kokonaiskerrosalasta 67 % oli asuinrakennuksissa. Asuinrakennusten osuus kerrosalasta oli suurin Kauniaisissa (81 %) ja pienin Espoossa (66 %). Asuinrakennusten osuus rakennuskannasta on selvitysalueella suurempi kuin useimmissa maamme suurissa kaupungeissa. Toimitilojen kokonaiskerrosalasta selvitysalueella 40 % oli liike- ja toimistorakennuksissa, 28 % julkisissa rakennuksissa ja 25 % teollisuus- ja varastorakennuksissa.

Lähteet:

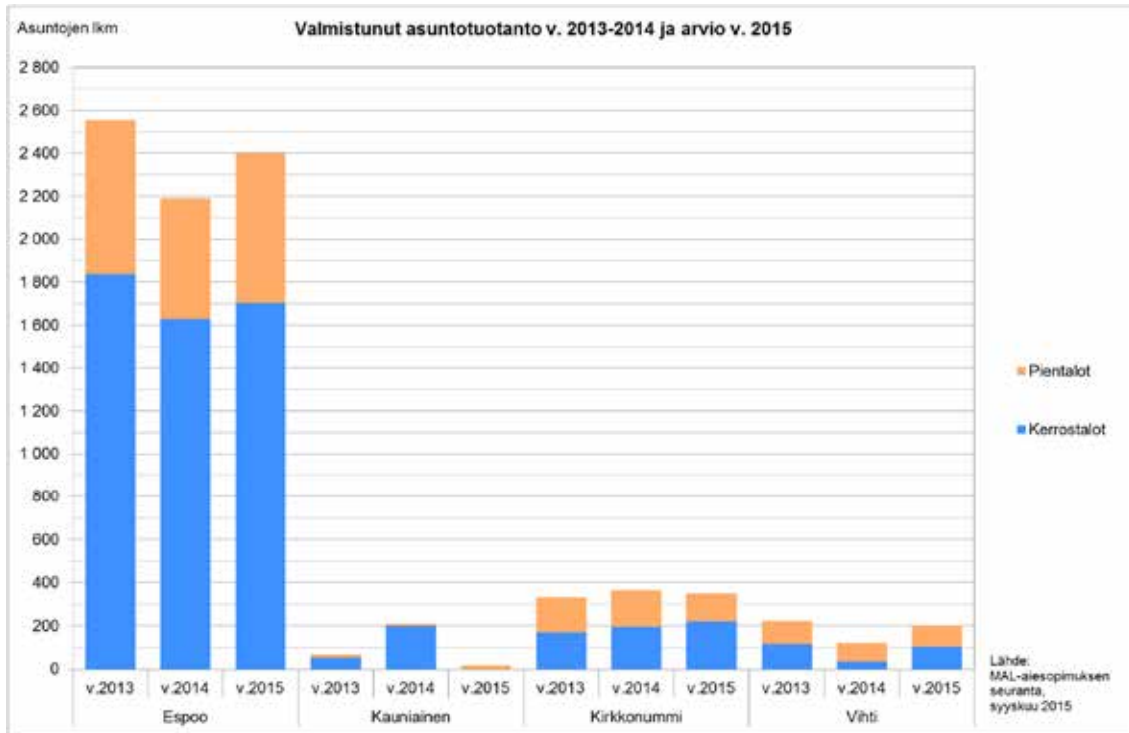
Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimuksen 2012–2015 seuranta, syksy 2015.

Tilastokeskus. Rakennustuotannon vuositilasto, Uusimaa kunnittain.

Tilastokeskus ja Helsingin seudun aluesarjat. Rakennukset käyttötarkoituksen ja valmistumisvuoden mukaan, Helsingin seutu.

Selvityskunnissa valmistuu v. 2015 yhteensä noin 3000 uutta asuntoa, joista 2/3 kerrostaloissa

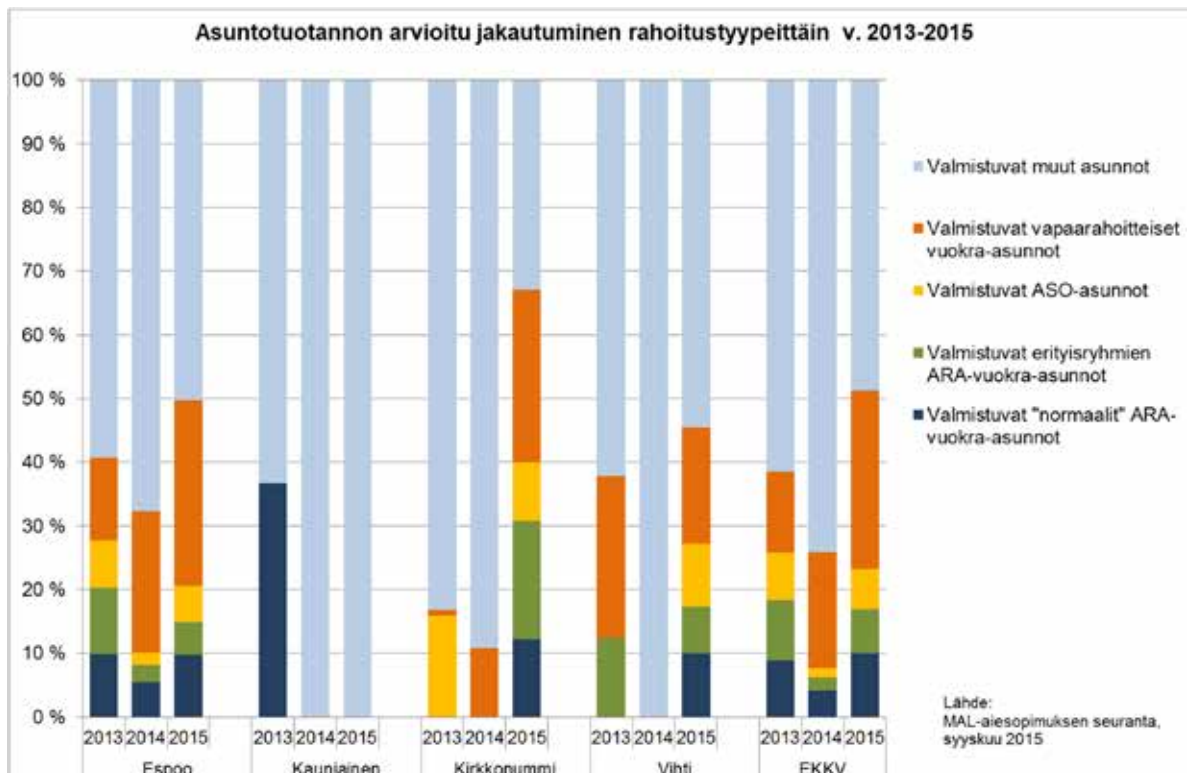
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

1

Vuokra-asuntotuotanto kasvanut vuonna 2015

EKKV-alueella vuokra- ja asumisoikeus (ASO) asuntoja yli puolet valmistuneista asunnoista v. 2015

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

2

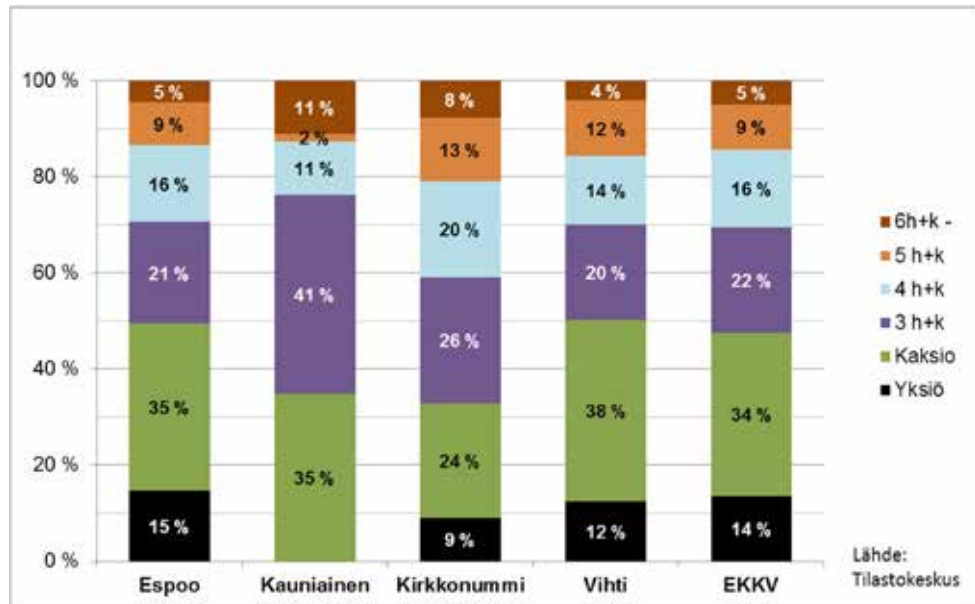

Osuus valmistuneista asunnoista huoneistotyypeittäin v. 2013

Espoossa ja Vihdissä valmistui eniten kaksioita, Kauniaisissa kolmioita

Vähintään neljän huoneen asuntoja Kirkkonummella 41 % valmistuneista asunnoista, muissa kunnissa osuus alle 30 %

Yksiöiden osuus valmistuneista asunnoista 9-15 %, Kauniaisissa ei valmistunut yksiöitä

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

3

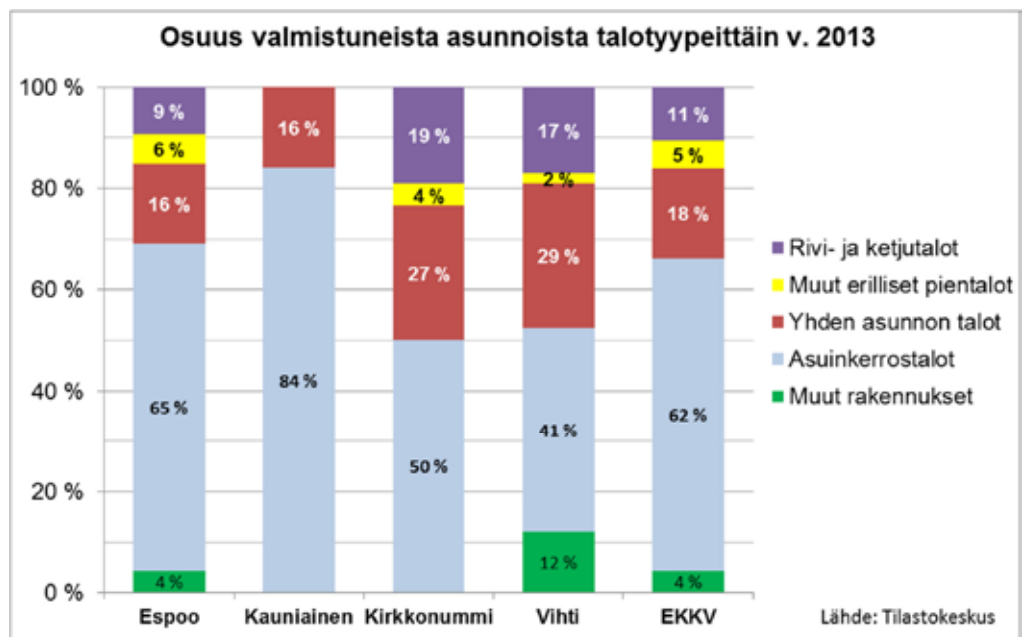

Osuus valmistuneista asunnoista talotyypeittäin v. 2013

Espoossa ja Kauniaisissa asuntotuotanto on kerrostalovaltaista,

Kirkkonummella puolet valmistuneista asunnoista kerrostaloissa

Vihdissä asuntotuotanto on pientalovaltaista

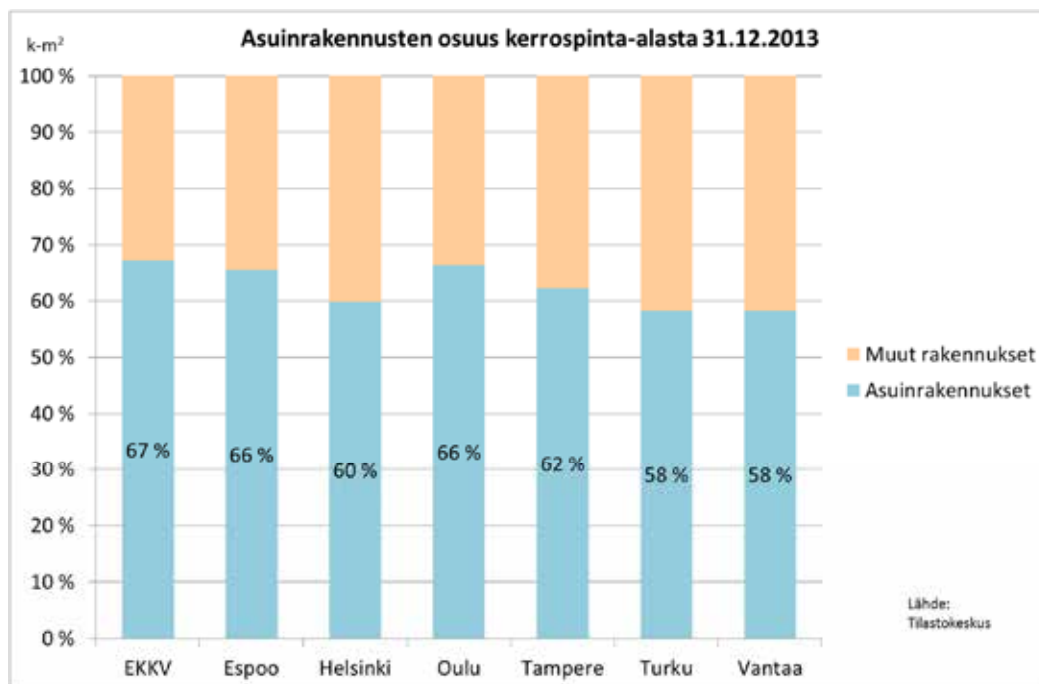
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

4

Asuinrakennusten osuus kerrosalasta rakennuskannassa 31.12.2013

Asuinrakennusten osuus kerrosalasta on selvitysalueella hieman suurempi kuin useimmissa muissa maamme suurissa kaupungeissa.

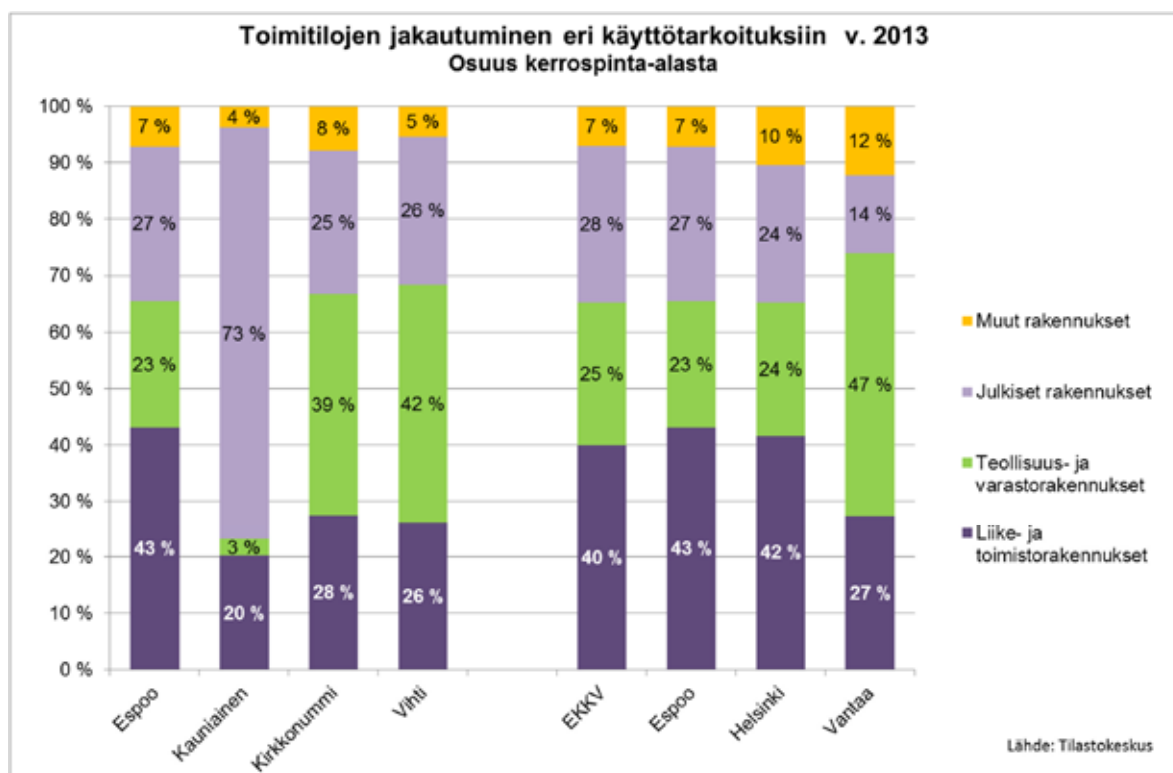

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

5

EKKV-alueen toimitilasta 40 % liike- ja toimistorakennuksissa

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

6

MAANKÄYTÖN SUUNNITELMIA

Teuvo Savikko, Matti Kokkinen ja Markku Antinoja

Espoon, Kirkkonummen, Kauniaisten ja Vihdin kaupunkirakenne poikkeaa toisistaan selvästi. Kauniainen on hyvin kaupunkimainen ja tiivis. Espoossa on kaupungin eteläosissa hyvin tiiviitä ja kerrostalo-maisia alueita. Kirkkonummen asutus on keskittynyt kunnan eteläosiin keskeisten liikenneväylien varrelle ja myös Vihdin taajama-alueet sijaitset pääliikenneväylien varrella.

Alla on kuvattu uusimpia selvitysalueita koskevia maankäytön ja liikenteen suunnitelmia.

Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen aiesopimus 2050

A Asuntotuotantotarpeeseen vastaaminen

Aiesopimuskauden kolmen ensimmäisen vuoden aikana Helsingin seudulle on valmistunut kaikkiaan lähes 34 000 uutta asuntoa. Arviot vuodelle 2015 huomioiden asuntoja valmistuu kaikkiaan noin 45 300, eli keskimäärin 11 300 asuntoa vuodessa. Toteutuma on siten 91 % aiesopimuksessa seudulle määritellyistä tavoitteista.

Arviot vuodelle 2015 huomioiden ARA-vuokra-asun-
toja valmistuu koko aiesopimuskaudella kaikkiaan noin 7 770, eli keskimäärin noin 1 940 asuntoa vuodessa. Asumisoikeusasuntoja valmistuu yhteensä noin 3 480, eli keskimäärin 871 asuntoa vuodessa. ARA-tuotannon toteutuma on 85 % tavoitteesta, kun huomioidaan KUUMA-kuntien asumisoikeustuotantoa aiesopimuksen mukaisesti.

Vuonna 2014 alkoi yhteensä 10 931 asunnon rakentaminen, mikä vastaa edellisen vuoden tasoa. Aloituksista ARA-vuokra-asuntoja oli 1 211, joten niiden aloitukset vähenivät vuodesta 2013 noin 20 %. Vuonna 2015 arvioidaan aloitettavan kaikkiaan 11 812 asunnon rakentaminen, joista ARAvuokra-asuntoja arvioidaan olevan 2 813. Rakennuslupia myönnettiin seudulla kaikkiaan 13 875 asunnolle, mikä on 36 % enemmän kuin edellisenä vuonna.

B Kaavoitus ja kaavavarannot

Helsingin seudun kunnissa on hyväksytty uutta asumiseen asemakaavoitettua kerrosalaa kaikkiaan 3,5 miljoonaa kerrosneliometriä vuosina 2012–2014. Keskimäärin vuodessa kunnat ovat hyväksyneet 1,16 milj. k-m², mikä vastaa 95 % aiesopimuskauden keskimääräisestä vuositavoitteesta. Uutta asumisen kerrosalaa lainvoimaistui seudulla kaikkiaan 3,4 miljoonaa kerrosneliometriä. Keskimääräinen vuosittain

lainvoimaistunut uusi asumisen kerrosala on 1,12 milj. k-m², mikä vastaa 93 % keskimääräisestä vuositavoitteesta.

Asuntorakentamisen asemakaavavarantoa oli Helsingin seudulla lainvoimaisissa asemakaavoissa vuoden 2014 lopussa yhteensä 9,2 miljoonaa kerrosneliometriä. Siitä noin 7,1 miljoonaa k-m² oli pääkaupunkiseudulla ja noin 2,1 miljoonaa k-m² KUUMA-kunnissa. Kerrostalorakentamisen varantoa oli seudulla yhteensä yli 3,4 miljoonaa k-m². Nämä luvut kuvaavat niin sanottua laskennallista kokonaisvarantoa. Asumisen asemakaavavaranto seudulla on hieman suurempi kuin edellisen vuoden vastaavana ajankohtana.

C Yhdyskuntarakenne, olemassa olevien kaavojen toteutuminen ja täydennysrakentaminen

Vuosina 2012–2014 valmistuneista asunnoista 49 % (16 400 asuntoa) ja lainvoimaistuneesta asumisen kerrosalasta 47 % (1,58 miljoonaa kerrosneliometriä) sijoittuu kilometrin säteelle raideliikenteen nykyisistä ja rakenteilla olevista asemista.

Vuosina 2012–2014 valmistuneista asunnoista 69 % (23 300 asuntoa) sijoittui alueille, joilla palvelut ja työpaikat ovat tyypillisesti saavutettavissa kävelen, pyöräillen tai vähintään melko tiheällä joukkoliikenteellä. Kerrostaloasunnoista näille alueille sijoittui 82 %, pientaloasunnoista 33 %. Vuosina 2012–2014 lainvoimaistuneesta uudesta asumiseen asemakaavoitetusta kerrosalasta 53 % sijoittui alueille, joilla palvelut ja työpaikat ovat tyypillisesti saavutettavissa kävelen, pyöräillen tai vähintään melko tiheällä joukkoliikenteellä. Henkilöautoliikenteen varassa oleville alueille sijoittui 2 200 asuntoa (7 % tuotannosta).

Asemakaavoitetun alueen ulkopuolelle (rakentamista edeltävän vuoden asemakaavatilanteeseen verrattuna) on sijoittunut 2,7 % uusista asunnoista, kaikkiaan noin 900 uutta asuntoa. Hajarakentamisen suhteellinen osuus vaihtelee paljon kuntien välillä.

D Maankäytön suunnittelu

Helsingin seudun yhteinen maankäyttösuunnitelma MASU 2050, siihen sisältyvä asuntostrategia 2025 sekä seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma HLJ 2015 on viimeistelty alkuvuodesta 2015. Suunnitelmien kokonaisuudessa on esitetty yleispiirteinen näkemys Helsingin metropolialueen tulevasta yhdyskuntarakenteesta ja liikennejärjestelmästä. Suunnitelmien muodostama kokonaisuus tukee yhteiskun-

tataloudellista tehokkuutta, seudun saavutettavuutta ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Suunnittelun lähtökohdaksi on, että seudulla on vuonna 2050 noin 2 miljoonaa asukasta ja yli miljoona työpaikkaa.

Liikennejärjestelmäpäätös on tehty 3.3.2015 HSL:n hallituksessa. Maankäyttösuunnitelma ja asunstrategia on hyväksytty Helsingin seudun yhteistyökokouksessa 24.3.2015. KUUMAjohtokunta on hyväksynyt suunnitelmat 16.4.2015. Seudun kunnat tekevät omalta osaltaan päätökset kevätkauden 2015 aikana.

E Liikennepalvelut

Joukkoliikenteen rahoitus ja palvelutaso

HSL-alueella joukkoliikenteen lisääntynyt käyttö nosti lipputulot ja kuntien subventiota vuonna 2014. Kuntien subventio vuonna 2014 oli ilman infrastruktuuri-korvauksia 219 miljoonaa euroa. HSL-kunnat maksoivat joukkoliikenteestä 183 euroa/asukas. Muulla Helsingin seudulla joukkoliikenteen menot ovat noin 5,87 milj. euroa vuodessa. Tästä kuntien osuus on noin 4,8 milj. euroa ja ELY-keskuksen noin 1,1 milj. euroa vuodessa. Hyvinkäällä joukkoliikenteen menot ovat n. 1,32 milj. euroa vuodessa. Tästä kaupungin osuus on noin 985 000 euroa ja ELY-keskuksen noin 343 000 euroa vuodessa.

Joukkoliikenteen runkoverkon ja laatukäytävien toteutuminen

Joukkoliikenteen linjastorakennetta on kehitetty määrätietoisesti raideliikenteeseen tukeutuen. Kehäradan liikennöinti alkaa heinäkuussa 2015 ja Länsimetron liikennöinti syksyllä 2016. Myös HSL-alueen runkolinjastosuunnitelman 2012–2022 toimenpiteitä viedään eteenpäin. Runkolinjan 560 liikennöinti alkaa syksyllä 2015 välillä Vuosaari-Myyrmäki ja neljän muun runkolinjan toteutussuunnittelu on käynnistynyt.

Liityntäpysäköinti

Liityntäpysäköinnin toteutuksen kustannus- ja vastuunjaon periaatteet valmisteltiin osaksi HLJ 2015 -päätöstä. Kustannusosuudet ehdotetaan jaettavan sijaintikunnan, kohdekunnan, kotikunnan ja valtion välillä. Kustannus- ja vastuunjako pilotoidaan Pasila–Riihimäki -ratahankkeen yhteydessä. Tarkoitus on jalkauttaa periaate laajemmin osaksi uusien ja olemassa olevien liityntäpysäköintialueiden investointeja. Uutta liityntäpysäköinnin infojärjestelmää pilotoidaan Kehäradan liityntäpysäköintialueilla.

F Liikenteen infrastruktuuri

Liikenneinvestointien rahoitus

Seudullisten liikenneinvestointien (radat, tiet ja pääkadut) rahoitustaso Helsingin seudulla on noussut

merkittävästi 2000-luvun alusta ja oli vuonna 2013 ennätyskorkealla. Vuonna 2014 valtion investoinnit kääntyivät laskuun, koska Kehäradan suurimmat työt ovat valmistuneet ja Kehä III:n 1. vaihe valmistui. Toisaalta Länsimetron rakentamisinvestoinnit nousivat Espoon, Helsingin ja valtion osalta vuonna 2014. Kunnat rahoittavat pääväyläverkon investointeja tällä hetkellä hiukan enemmän kuin valtio.

Lähde: Helsingin seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen (MAL) aiesopimuksen 2012–2015 seurantaraportti III. Helsingin seudun MAL-aiesopimussihteeristö. Toukokuu 2015.

Länsimetro Ruoholahti - Kivenlahti

Länsimetron rakentaminen koostuu kahdesta vaiheesta.

Vaihe 1 Ruoholahti - Matinkylä

Ensimmäisenä liikenteelle saadaan Ruoholahti - Matinkylä -osuus. Liikenne alkaa syksyllä 2016. Kaikki kahdeksan asemaa - Lauttasaari, Koivusaari, Keilaniemi, Aalto-yliopisto, Tapiola, Urheilupuisto, Niittykumpu ja Matinkylä - otetaan käyttöön samanaikaisesti.

Kiskotus valmistuu marraskuussa. Koeajot alkavat helmikuussa. Teknisten järjestelmien koekäytöt alkavat maaliskuussa ja jatkuvat kesäkuun loppuun mennessä tehtäviin yhteiskäyttökokeisiin saakka. Viranomaistarkastukset on ajoitettu kesä-elokuulle. Vaiheen 1 loppukustannusennuste on 1024 milj. euroa.

Vaihe 2 Matinkylä - Kivenlahti

Rakennussuunnittelu käynnistettiin kesäkuussa 2014 heti valtion indikoitua osallistumisesta hankkeen toteutuskustannuksiin. Työtunnelien urakkasopimukset solmittiin joulukuussa 2014 ja kaikki työtunnelit valmistuvat syksyyn 2015 mennessä. Tämän jälkeen alkavat metroasemien ja tunnelien sekä Sammalvuoren varikon tunnelilouhinnat. Louhintavaihe kestää vuoden 2017 lopulle asti.

Louhintojen edetessä käynnistetään rakennusurakoiden kilpailutukset. Ensimmäiset rakennusurakat kilpailutetaan vuoden 2016 loppupuolella. Sammalvuoren varikon rakentamisesta ollaan laatimassa louhinnan, rakennustyöt sekä talotekniikan sisältävää tavoitehintaurakkaa. Eri töiden yhdistämisellä samaan urakkaan tavoitellaan kustannus- ja aikataulusäästöjä lopettavien ja aloittavien työvaiheiden sisältyessä samaan urakkaan.

Varavoimakoneet, savunpoistopuhaltimet, hissi, liukuportaat sekä muitakin laitekokonaisuuksia tullaan hankkimaan urakoiden ulkopuolella ja niiden asennustyöt alistetaan rakennusurakoille.

Länsimetro kulkee Ruoholahdesta Kivenlahteen.

Vaiheen 2 kokonaisaikataulu tähtää siihen, että matkustajaliikenne Kivenlahteen voisi käynnistyä vuonna 2020.

Vaiheen 2 loppukustannusennuste on 801 milj. euroa marraskuun 2013 hintatasossa. Rakentamista rahoitetaan aluksi Espoon kaupungin infra -rahastosta otettavalla enintään 80 milj. euron lainalla. Puitesopimus institutionaalisten rahoituslaitosten - Euroopan investointipakki ja Pohjoismaiden investointipakki - kanssa on valmistelussa ja se on tavoitteena solmia vuoden 2016 alkupuolella. Valtionavustuksen maksatus kaupungille alkaa vuonna 2017.

Liikennejärjestelmäsuunnitelma 2015 (HLJ2015)

HLJ 2015 on strateginen, liikennejärjestelmää kokonaisuutena tarkasteleva suunnitelma, jonka avulla varmistetaan liikenteen toimivuus myös tulevaisuudessa Helsingin seudun 14 kunnan alueella. Seudun väestö kasvaa merkittävästi, mikä luo haasteita liikenteelle ja yhdyskuntarakenteelle. Tavoitteena on kasvun mahdollistaminen kestäväällä tavalla. HLJ 2015 -suunnitelma on valmisteltu tiiviissä yhteistyössä seudun maankäyttösuunnitelman ja siihen sisältyvän asuntostrategian kanssa (MAL).

Suunnitelmien kokonaisuudessa on esitetty yleispiirteinen näkemys Helsingin metropolialueen tulevasta yhdyskuntarakenteesta ja liikennejärjestelmästä. Suunnittelun lähtökohdaksi on, että seudulla on vuonna 2050 noin 2 miljoonaa asukasta ja yli miljoona työpaikkaa. Suunnitelmien muodostama kokonaisuus

tukee yhteiskuntataloudellista tehokkuutta, seudun saavutettavuutta ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä.

HLJ 2015 -suunnitelma ja siihen sisältyvä HLJ 2015 -strategia hyväksyttiin HSL:n hallituksessa 3.3.2015. Tämän jälkeen suunnitelma siirtyi KUUMA-kuntien hyväksyttäväksi. Hyväksytyjen liikennejärjestelmäsuunnitelman, maankäyttösuunnitelman ja asuntostrategian pohjalta neuvotellaan seuraavan MAL-aiesopimuksen 2016–2019 toimenpiteet ja resurssit kehittämistoimien suuntaamiseksi.

HLJ 2015:n ja maankäyttösuunnitelman muodostama kokonaisuus tukee yhteiskuntataloudellista tehokkuutta, seudun saavutettavuutta ja yhdyskuntarakenteen eheyttämistä. Väestömäärän kasvusta seuraava liikkumisen lisääntyminen suuntautuu joukkoliikenteeseen, kävelyyn ja pyöräilyyn. Säteittäiset ja poikittaiset joukkoliikenteen runkolinjat vahvistavat seudun verkostomaisuutta ja synnyttävät vetovoimaisia solmupisteitä työpaikkojen ja palvelujen sijoittumiselle. Matka- ja kuljetusketjujen toimivuus paranee, kun joukkoliikennettä, liityntäpysäköintiä, solmupisteitä ja lippujärjestelmää suunnitellaan kokonaisuutena sekä hyödynnetään informaatiota ja häiriönhallintaa.

Mahdollinen ajoneuvoliikenteen hinnoittelu ohjaisi liikkumista kestäviin kulkumuotoihin ja tuottaisi lisärahoitusta joukkoliikennepalveluihin sekä seudun kilpailukyvyä edellyttämiin väyläinvestointeihin. Myös elinkeinoelämä hyötyy ruuhkautumisen vähenemisestä sekä logistiikan keskeisten yhteyksien toimivuuden paranemisesta.

Joitakin jatkotoimenpiteitä:

Ajoneuvoliikenteen hinnoitteluselvytys

Selvitetään toteuttamiskelpoiset ajoneuvoliikenteen hinnoittelun teknistoiminnalliset vaihtoehdot ja kuinka ne toteuttavat liikennejärjestelmän tavoitteita. Selvitetään ajoneuvoliikenteen hinnoittelun edellyttämät lainsäädännön muutostarpeet sekä hallintoon ja päätöksentekoon liittyvät kysymykset. Mahdollisesta ajoneuvoliikenteen hinnoittelun käyttöönotosta ja toteutusmallista päätetään erikseen osana koko liikennejärjestelmän rahoitus pohjaa

Liityntäpysäköinnin vastuunjako

Kehitetään ajoneuvoliikenteen ja polkupyörien liityntäpysäköintiä osana joukkoliikennejärjestelmää. Uudistetaan liityntäpysäköinnin kustannusten vastuunjako (sijaintikunta, lähtö- ja määräpaikkakunta, valtio) ja toteutetaan seudullisia liityntäpysäköintialueita sen mukaisesti.

Helsinki-Turku -käytävän henkilöliikenteen kehitysnäkymät, alustava työohjelma (ns. Tunnin juna)

Työn taustalla on ministeriön viime vuoden joulukuussa esittämä pyyntö arvioida ratayhteyden kehittämistä. Varsinais-Suomen liitto ja läntiset radan varren kunnat ovat laatineet noin vuosi sitten kannanoton tunnin junan puolesta ja yhteysvälin länsiosassa onkin vahva tahtotila edistää asiaa. Helsinki-Turku yhteysvälin ratayhteyden tarpeita on viimeksi selvitetty edellisellä vuosikymmenellä, joten on ajankohtaista päivittää nykyisten tarpeiden pohjalta ratayhteyden kehittämispolku.

Selvitys kattaa eri liikennemuodot, maankäytön sekä elinkeinoelämän. Työssä tarkastellaan koko liikennekäytävää ja kysynnän kehittymistä, joiden pohjalta tunnistetaan mahdolliset toimenpiteet sekä vaikutukset. Työn lopputuloksena tunnistetaan yhteysvälin kehittämispolku.

Prosessin kannalta on tärkeää löytää eri toimijoiden yhteisymmärrys yhteysvälin kehittämiseksi. Haasteena tunnistettiin, että eri ratalinjaukset ovat ns. kilpailuvia eri kuntien alueilla.

Mitkä ovat tunnistettujen kehittämistoimenpiteiden vaikutukset seuraaviin osatekijöihin: häiriöherkkyys, liikenneturvallisuus, ennakoitavuus, sujuvuus, joukkoliikenteen laatutekijät

Tavoitteet

Teetetään selvitys, jonka tavoitteena on kuvata Helsinki-Turku -yhteysvälin pitkämatkaisen henkilöliikenteen nykytila ja muodostaa etenemispolku yhteysvä-

lin liikennejärjestelmän kehittämiseksi. Selvitystyön tavoitteellisena lähtökohtana pidetään ALLI-työn viisiä ja keskeisiä linjauksia Etelä-Suomen aluerakenteesta ja -kehityksestä.

Tarkastelussa otetaan huomioon yhteysvälin keskustan maankäytön kehitysnäkymät (mm. maakunta-kaavat ja kuntien näkemykset erityisesti alueidensa kehittämiseksi). Työssä arvioidaan erityisesti työperäisten matkojen tulevaisuuden kehitystä ja palvelutasotarpeita unohtamatta muitakaan matkaryhmiä. Jo tapahtuneiden muutosten (mm. moottoritien avaaminen ja linja-autoliikenteen kilpailu) mukanaan tuomat vaikutukset raideliikenteen kilpailukykyyn huomioidaan.

Kysymyksiä, joihin halutaan vastauksia

- Maankäytön ja asumisen näkökulma:
 - Miten maankäyttö on yhteysvälin kunnissa kehittymässä ja miten kunnat näkevät maankäytön potentiaalin/kehitysnäkymien muutoksen Tunnin juna -ratkaisussa, erityisesti suhteessa asemanseutuihin ja niihin tukeutuvan maankäytön kehitykseen?
 - Millaista palvelutasoa rantaradan käytävään voidaan tarjota, jos ESA-rata on toteutettu ja jos maankäyttö kehittyy nykyisten suunnitelmien (yleiskaavat) mukaisesti? Minkälainen maankäyttörantaradan asemanseuduilla tulisi olla, jotta pystyttäisiin tarjoamaan työmatkaliikenteen näkökulmasta palvelutasoltaan hyvä paikallisliikenteen tarjonta?
- Liikenteen näkökulma:
 - Mitkä ovat tarkastelualueen keskeiset liikennevirrat, miten ne ovat viime vuosikymmeninä kehittyneet (esim. 10 vuoden välein poikkileikkaukset) ja miten ne tulevat kehittymään? Millaisia vaikutuksia keskeisten asiakasryhmien ennakoitavissa olevat liikkumis- ja palvelutasotarpeet (erit. liikkuva työ) tulevat aikaansaamaan?
 - Mitkä ovat nykyisen liikennejärjestelmän pullonkaulat tarkastelualueella seuraavissa osa-aloissa: lentoliikenteen matkaketju, tieliikenne (joukko- ja henkilöautoliikenne), raideliikenne (lähi- ja kaukoliikenne)?
 - Mitkä olisivat Helsinki-Turku -rautatieteyhteyden kehittämisen (ns. tunnin juna- konsepti) keskeiset vaikutukset ja miten se vaikuttaisi seuraavien osa-alojen kehittämiseen: lentoliikenteen matkaketju, tieliikenne (joukko- ja henkilöautoliikenne), raideliikenne (lähi- ja kaukoliikenne)?
 - Mikä on raideliikenteen kehittämispolku Helsinki-Turku -käytävässä? laatutekijät, matka-aika, vaikutukset pääkaupunkiseudun ruuhkautumiseen, vaikutukset kulkumuotojakaumaan, arvio liikennemuotojen välisistä siirtymistä (täydentyä)

- Palveluiden ja elinkeinoelämän näkökulma:
 - Miten elinkeinoelämä näkee Helsinki–Turku-yhteysvälin merkityksen ja kehittämisvaihtoehtojen vaikutuksen omiin toimintaedellytyksiinsä?
 - Mitä yhteysvälillä Helsinki–Turku pitää tapahtua, jotta tavoitteiden mukainen Etelä-Suomen yhtenäinen työmarkkina-alue syntyy? Mitä vaikutuksia työmarkkina-alueen syntymisellä olisi Etelä-Suomen aluerakenteeseen ja liikennejärjestelmään?

Työpajoissa on käyty mm. kolmen eri liikennöintimallin pohjalta keskustelua vaikutuksista. Nopean kaukojunaliiikenteen matka-aika Turku-Helsinki 1h/1.2h/1.5h. Nopeimmassa vaihtoehdossa samalla rataosuudella ei ole kaupunkirataliikennettä. Toisessa vaihtoehdossa on kaupunkirata välillä Lohja-Espoo ja kolmannessa kaupunkirataliikennettä Turku-Salo ja Lohja -Espoo.

Työ valmistuu aikataulun mukaan vuoden 2015 loppuun mennessä. Tuloksia tullaan esittämään Rata-seminaarissa tammikuussa 2016.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen

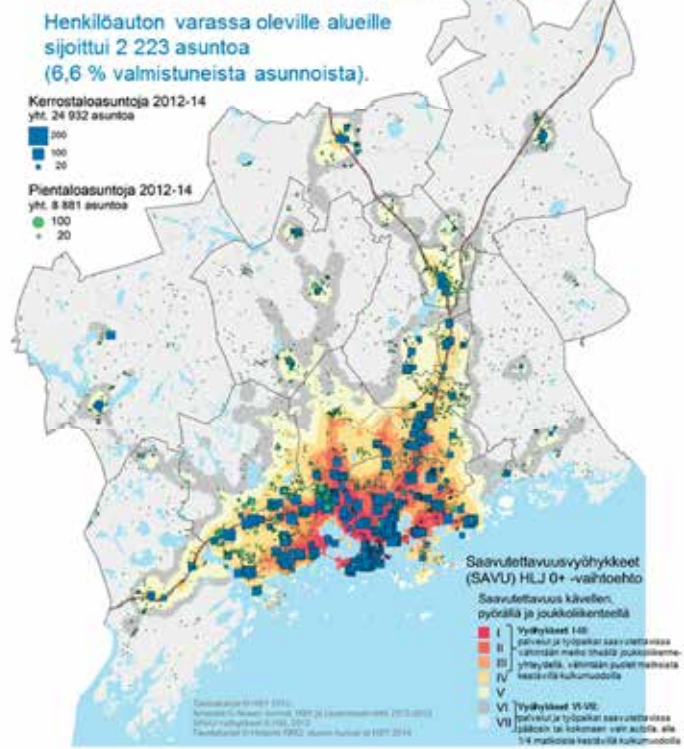
Vuosina 2012-2014 valmistuneista asunnoista 69 % (23 285 asuntoa) sijoittui alueille, joilla palvelut ja työpaikat ovat saavutettavissa kävelen, pyörräillen tai vähintään melko tiheällä joukkoliikenteellä.

Henkilöauton varassa oleville alueille sijoittui 2 223 asuntoa (6,6 % valmistuneista asunnoista).

Kerrostaloasuntoja 2012-14 yht. 24 932 asuntoa

Pientaloasuntoja 2012-14 yht. 8 881 asuntoa

Saavutettavuusvyöhykkeet (SAVU) HLJ 0+ -vaihtoehto

Saavutettavuus kävelen, pyörällä ja joukkoliikenteellä

- I Vyöhykkeet I40: palvelut ja työpaikat saavutettavissa vähintään melko tiheällä joukkoliikenteellä, vähintään puolet maista maista kulkemalla kulkuvälineillä
- II
- III
- IV
- V
- VI Vyöhykkeet W40: palvelut ja työpaikat saavutettavissa jalkaan tai kulkemaan vain autolla, ellei 1/4 matkasta kulkemalla kulkuvälineillä
- VII

EKKV-toimintaympäristöryhmä

1

Maankäytön, asumisen ja liikenteen yhteensovittaminen

Vuosina 2012-2014 valmistuneista asunnoista 72 % sijoittui sopimuksen ensisijaisille kohdealueille

Kohdealueiden ulkopuolelle valmistuneet asunnot sijoituivat pääosin yhdyskuntarakenteen kannalta suotuisasti. Hajarakentamisen osuus seudulla oli 3 %.

2012-2014 valmistunut asuntotuotanto kohdealueilla (asuntojen lkm)

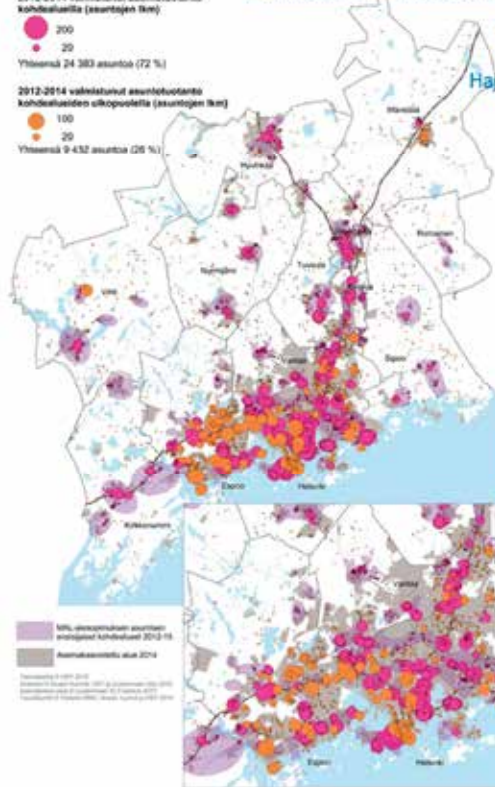

Yhteensä 24 383 asuntoa (72 %)

2012-2014 valmistunut asuntotuotanto kohdealueiden ulkopuolella (asuntojen lkm)

Yhteensä 9 432 asuntoa (28 %)

Asuntojen sijoittuminen 2012-14

Asemakaava-Eroajajärjen alueen kohdealueiden ulkopuolella	ulkopuolella	ulkopuolella
Espoo	0,3 %	49,0 %
Helsinki	0,1 %	21,4 %
Kauniainen	0,0 %	83,2 %
Vantaa	1,1 %	21,6 %
Hyväkä	4,4 %	13,7 %
Järvenpää	0,3 %	4,7 %
Kerava	0,3 %	1,8 %
Kirkkonummi	11,7 %	13,7 %
Mäntsälä	21,7 %	76,6 %
Nummijärvi	9,8 %	18,3 %
Pomina	61,3 %	61,3 %
Sipoo	44,1 %	38,9 %
Tuusula	9,1 %	20,3 %
Vihä	21,1 %	39,9 %

EKKV-toimintaympäristöryhmä

24

2

Lite 13:

Liikenteen infrastruktuuriin kehittämishankkeet MAL-aiesopimuksessa

22) Kuha-hankekokonaisuus (ei kartalla)

23) Infrastruktuuriin kehittämishankkeet aiesopimuskaudella:

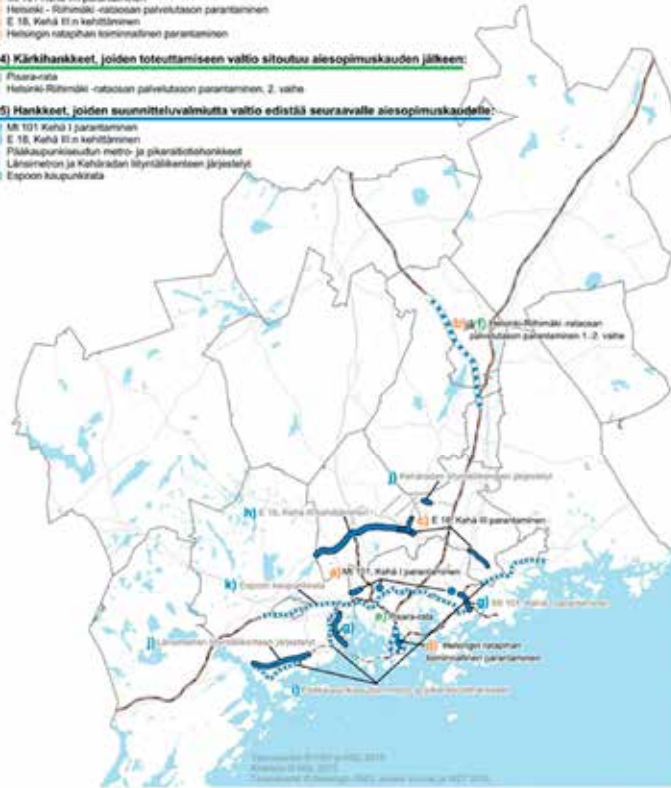
- 1) M101 Kehä I:n parantaminen
- 2) Helsingin - Riihimäki -rataosan palvelutason parantaminen
- 3) E 18, Kehä E1:n kehittäminen
- 4) Helsingin rautatieaseman kolmiportainen parantaminen

24) Kärkihankkeet, joiden toteuttamiseen valtio sitoutuu aiesopimuskauden jälkeen:

- 1) Päära-rata
- 2) Helsingin Riihimäki -rataosan palvelutason parantaminen, 2. vaihe

25) Hankkeet, joiden suunnitteluvaiheita valtio edistää seuraavalle aiesopimuskaudelle:

- 1) M101 Kehä I parantaminen
- 2) E 18, Kehä E1:n kehittäminen
- 3) Pääkaupunkiseudun metro- ja pikaraitiotiehankkeet
- 4) Länsimetron ja Kehäradan läpysäilyjärjestelyt
- 5) Espoon kaupunkirata

Kasvihuonekaasupäästöt

Kaikissa kunnissa suurin osa päästöistä aiheutuu rakennusten lämmityksestä. Tieliikenne on seuraavaksi merkittävin päästölähde ja sen jälkeen kuluttajien sähkönkulutus. Vain Vihdissä maataloudesta ja jätehuollosta aiheutuu huomattavia kasvihuonekaasupäästöjä.

Espoossa ja Kauniaisissa kaukolämpö on suurin yksittäinen päästölähde, koska siihen käytetty polttoaine on fossiilista. Kirkkonummella ja Vihdissä tieliikenne on suurin päästölähde.

Kirkkonummella ja Vihdissä kasvihuonekaasupäästöt ovat laskeneet vuodesta 2009 vuoteen 2014. Espoossa kasvihuonekaasupäästöt kääntyivät laskuun vuonna 2013, mutta nousivat edeltävien vuosien tasolle vuonna 2014. Kasvihuonekaasupäästöt nousivat vuonna 2013 Kauniaisissa ja laskivat jälleen vuonna 2014.

Muut päästöt ilmaan

Typen oksidien (NOx) ja rikkidioksidipäästöjä (SO₂) aiheuttaa energiantuotanto ja liikenne. Autoliikenne on merkittävin ilmanlaatuun vaikuttava tekijä Kirkkonummella ja Vihdissä. Kaikissa kunnissa paitsi Kirkkonummella typenoksidipäästöt ovat olleet hienoisessa laskussa vuosina 2011 - 2014. Kirkkonummella rikkidioksidipäästöt ovat laskeneet vuosina 2012 - 2013 kun taas Espoossa ne ovat kasvaneet. Rikkidioksidipäästöjä Espoossa nostaa kaukolämmössä käytetty kivihiihi ja Kirkkonummella pienten lämpövoimalaitosten päästöt.

Jätevesikuormitus

Espoon Suomenojan jätevedenpuhdistamolla käsitellään Espoon, Kauniaisten, Kirkkonummen ja Länsi-Vantaan jätevedet. Puhdistetun jäteveden fosfori- ja typpipäästöt ovat olleet lievässä nousussa, mutta puhdistamon lupaehdot eivät ole ylittyneet. Vihdin jätevedenpuhdistamojen aiheuttama kuormitus on Suomenojaan verrattuna pieni johtuen käsitellyn jäteveden pienestä määrästä. Espoon Blominmäen kalliopuhdistamon on arvioitu valmistuvan vuonna 2020. Se korvaa Suomenojan jätevedenpuhdistamon. Vihdille on uuteen puhdistamoon noin kuuden prosentin kapasiteettivaraus ja liittymisestä neuvotellaan puhdistamon käynnistymisvaiheessa.

Jättemäärä

Pääkaupunkiseudun ja Kirkkonummen jätehuollon järjestämisestä vastaa Helsingin seudun ympäristö-

palvelut, HSY. Ämmässuon kaatopaikalle loppusijoitetun sekajätteen määrä laski vuosina 2010-2013. Vuonna 2014 otettiin käyttöön Vantaan Energian jätevoimala, jossa polttamalla sekajätettä tuotetaan sähköä ja kaukolämpöä. HSY ja Rosk'n Roll Oy (toimija Vihdissä) toimittavat suurimman osan voimalan sekajätteistä. Tästä syystä Ämmässuolle sijoitetun sekajätteen määrä väheni merkittävästi vuonna 2014. Vihdissä asukasta kohden lasketut sekajättemäärät ovat pysyneet melko samalla tasolla vuosina 2010 - 2014.

Sähkönkulutus

Asukasta kohden laskettu kokonaissähkönkulutus on pienin Kauniaisissa ja suurin Kirkkonummella. Asumisen ja maatalouden sähkönkulutus on pienin Espoossa ja suurin Vihdissä. Kirkkonummella kokonaiskulutusta kasvattaa teollisuuden sähkönkulutus. Kokonaissähkönkulutus on viime vuosina pysynyt kaikissa kunnissa melko samalla tasolla.

Vedenkulutus

Asukasta kohden laskettu vedenkulutus on Espoossa ja Kirkkonummella melko samalla tasolla, mutta Vihdissä selvästi pienempi. Vuonna 2013 Vihdissä 87 % asukkaista oli liittynyt vesijohtoverkkoon, Espoossa 98 %. Kirkkonummella asukkaista 73 % oli liittynyt vesijohtoverkostoon vuonna 2014.

Luonnonsuojelu

Espoossa on 82 luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettua aluetta ja niiden kokonaispinta-ala on miltei 3200 hehtaaria (6 % kokonaispinta-alasta). Kirkkonummella luonnonsuojelualueita on 69 ja niiden kokonaispinta-ala on hieman yli 2200 hehtaaria (2 % kokonaispinta-alasta). Vihdissä luonnonsuojelualueita on 28 kpl (381 ha) ja Kauniaisissa 5 kpl (26 ha).

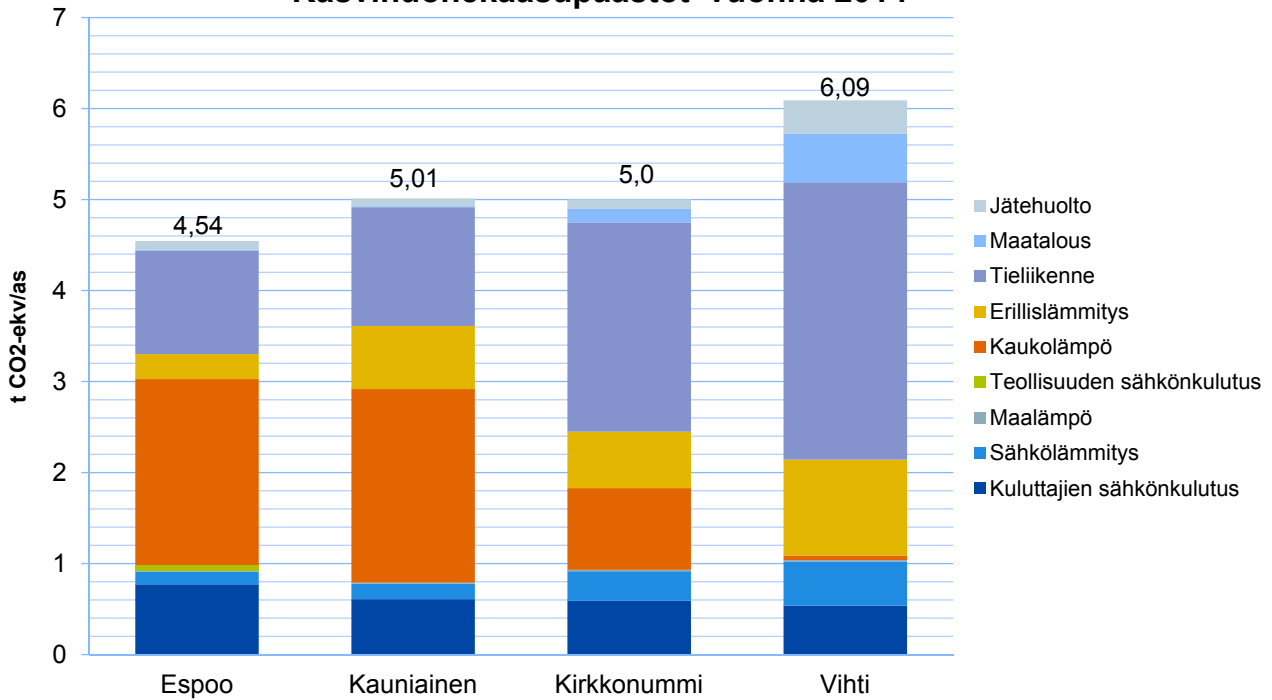
Liikenne

Espoossa liikennesuorite on muita kuntia huomattavasti suurempi, mutta asukasta kohden laskettu liikennesuorite on selvästi suurin Vihdissä. Vihdissä on myös muita kuntia enemmän autoja asukkaita kohden sekä eniten kahden tai useamman auton asuntokuntia. Autottomia asuntokuntia on eniten Espoossa. Yksityisten henkilöautojen määrä on hieman kasvanut kaikissa kunnissa.

Kasvihuonekaasupäästöt

Kasvihuonekaasupäästöt vuonna 2014

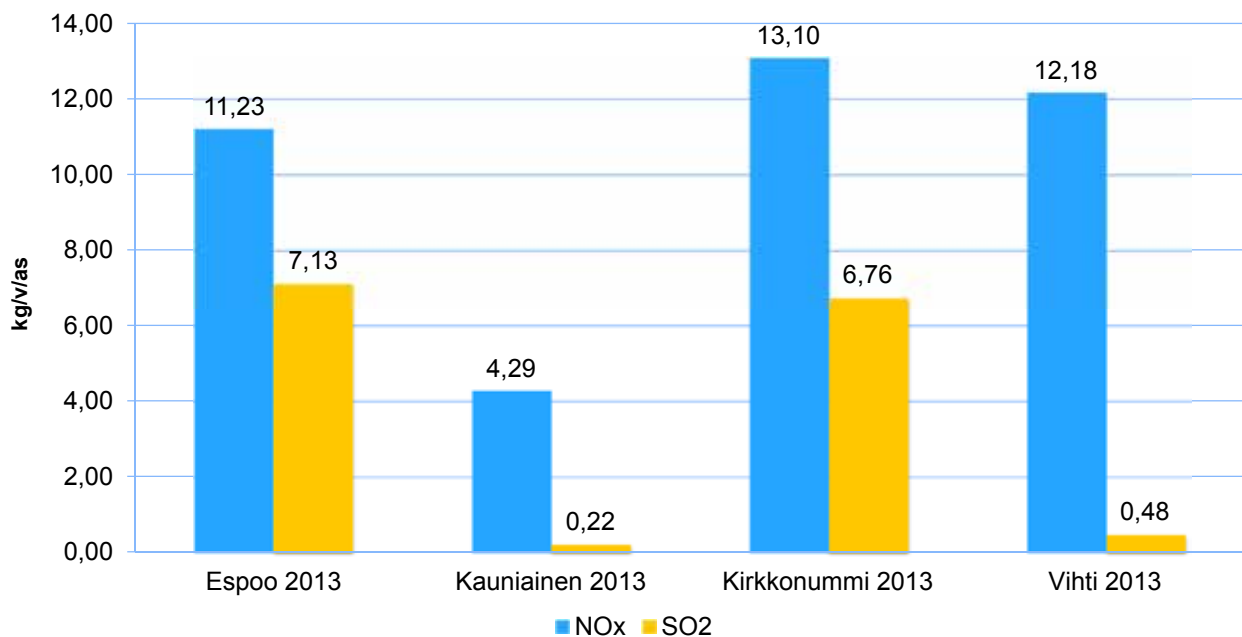
EKKV - Toimintaympäristöryhmä 2015

1

Typen oksidien (NOx) ja rikkidioksidin (SO2) päästöt ilmaan

Päästöt ilmaan asukasta kohden 2013

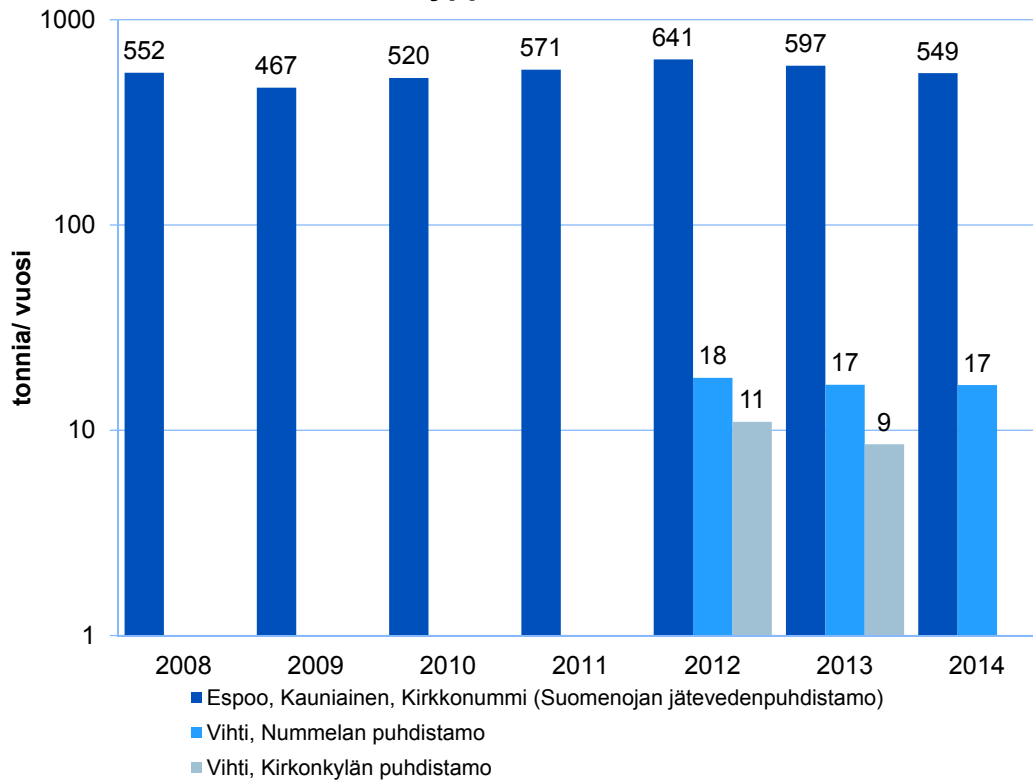
EKKV - Toimintaympäristöryhmä 2015

2

Jätevesikuormitus

Typpikuormitus

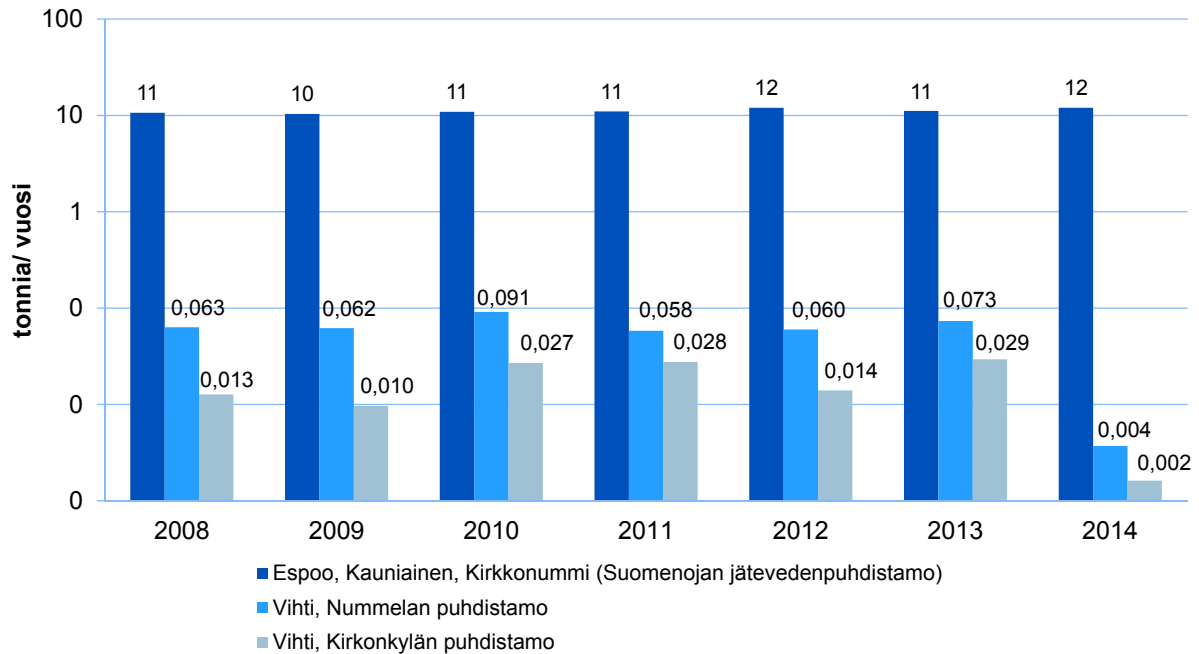
EKKV - Toimintaympäristöryhmä 2015

3

Jätevesikuormitus

Fosforikuormitus

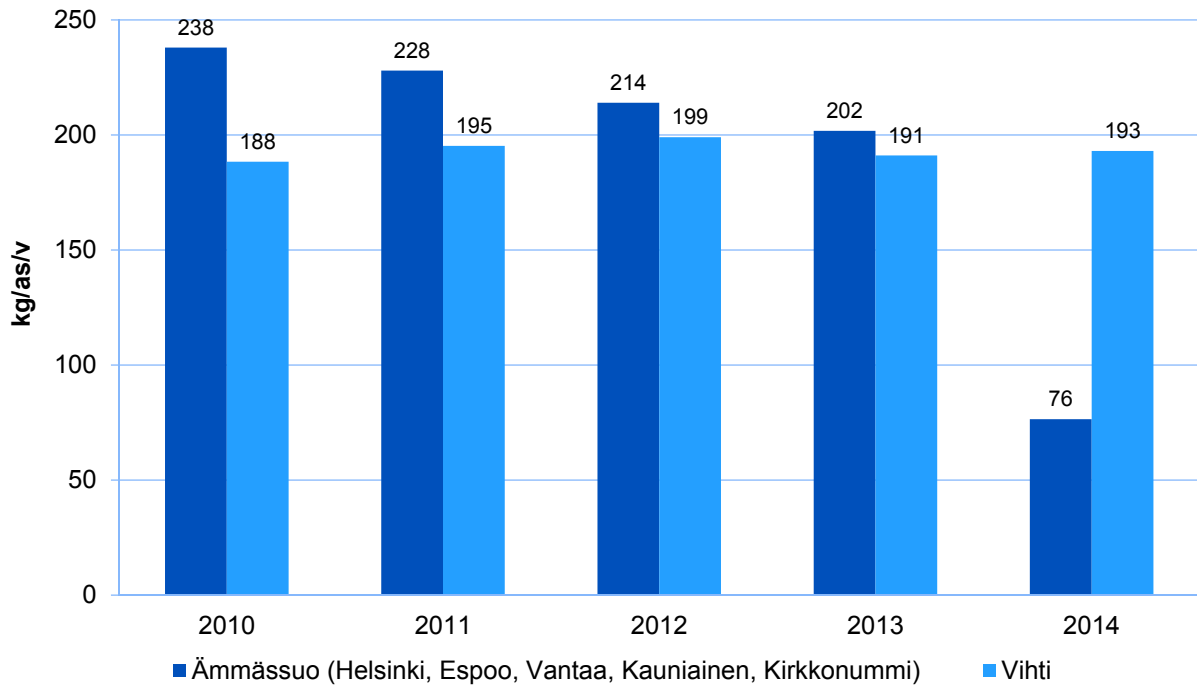
EKKV - Toimintaympäristöryhmä 2015

4

Jättemäärät

Sekajäte

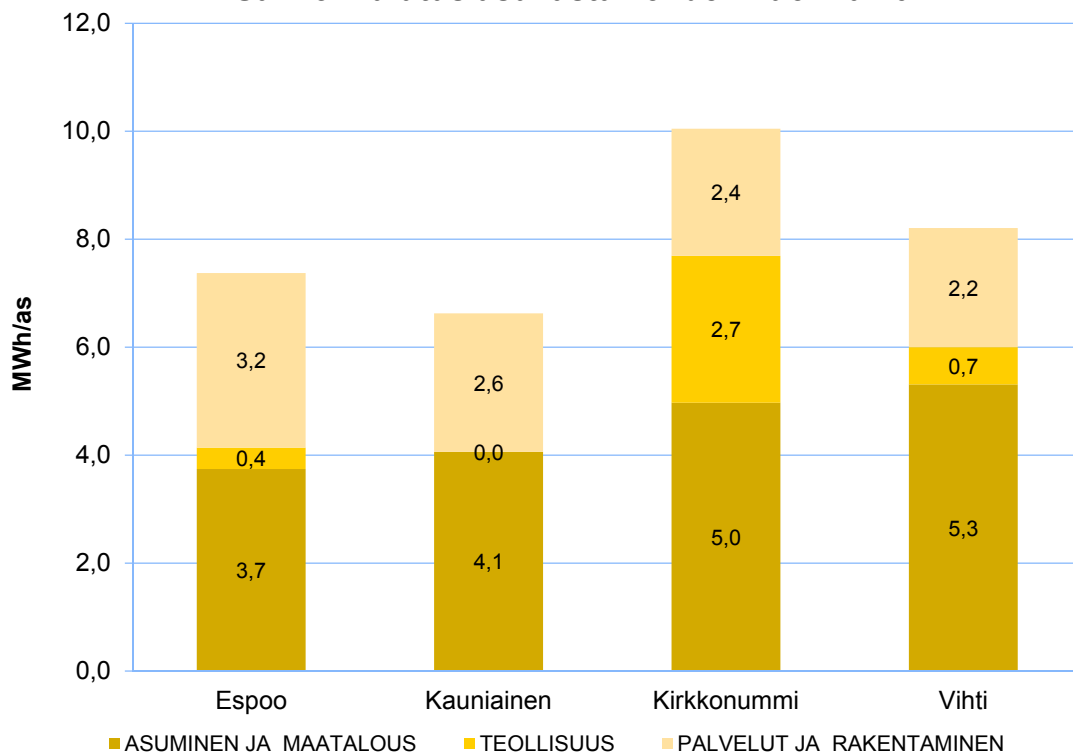
EKKV - Toimintaympäristötyöryhmä 2015

5

Sähkönkulutus

Sähkönkulutus asukasta kohden vuonna 2014

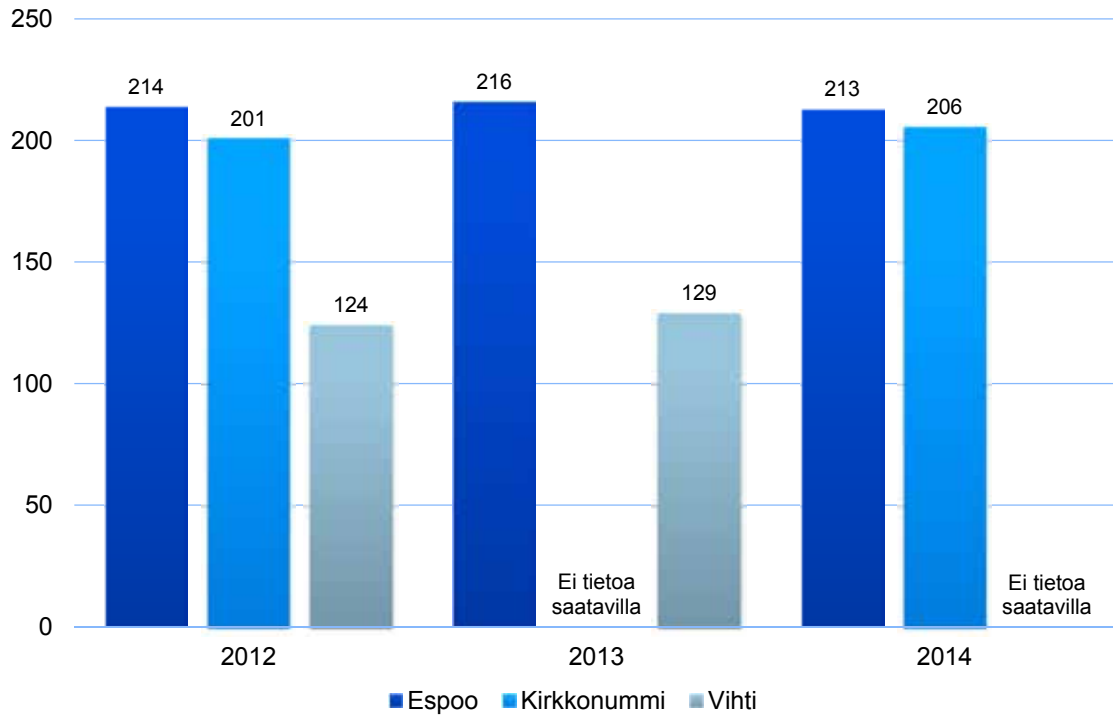
EKKV - Toimintaympäristötyöryhmä 2015

6

Vedenkulutus

Vedenkulutus (l/as/vrk) vuosina 2012-2014

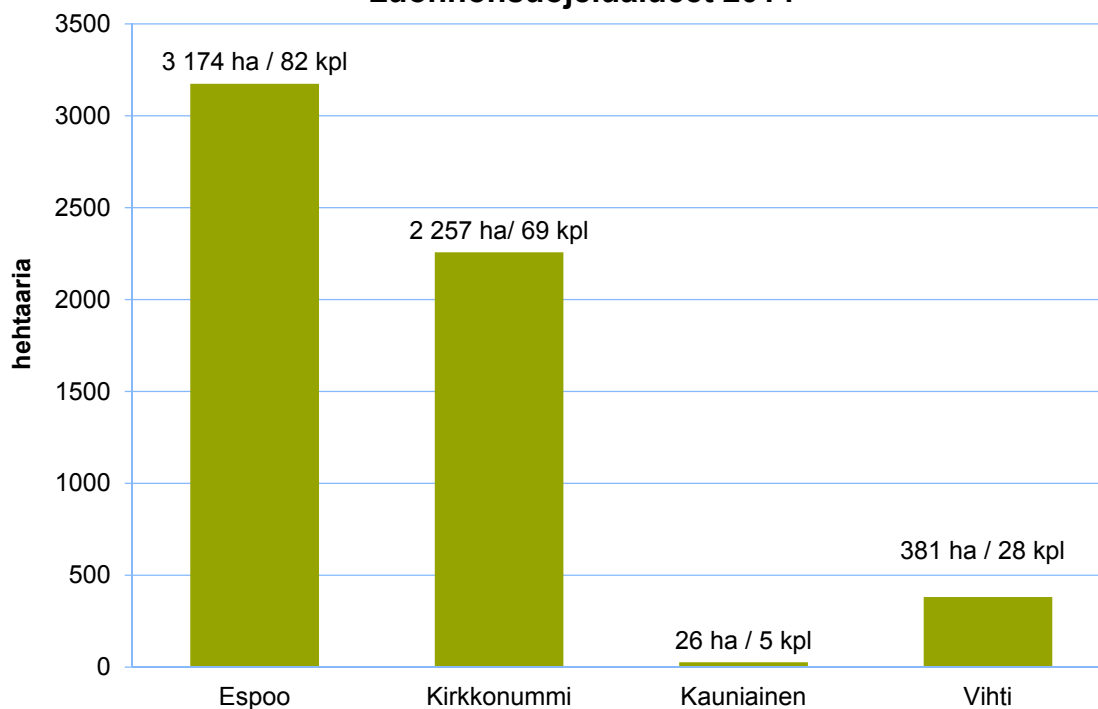
EKKV - Toimintaympäristötyöryhmä 2015

7

Luonnonsuojelualueet

Luonnonsuojelualueet 2014

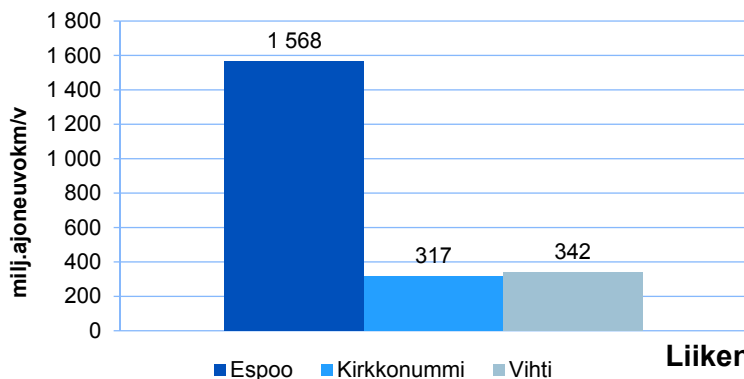
EKKV - Toimintaympäristötyöryhmä 2015

8

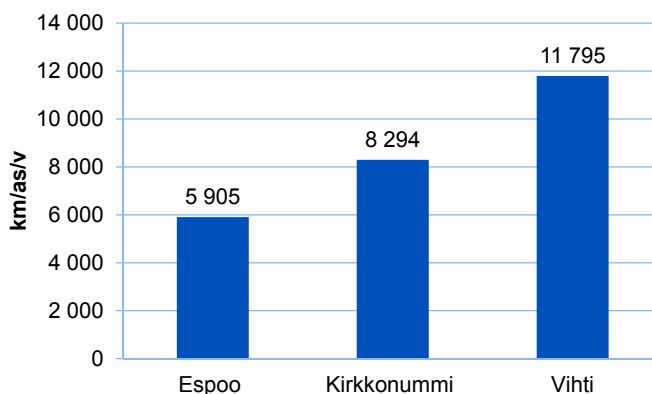

Liikennemäärä

Liikennesuorite v. 2014

Liikennesuorite asukasta kohden vuonna 2014

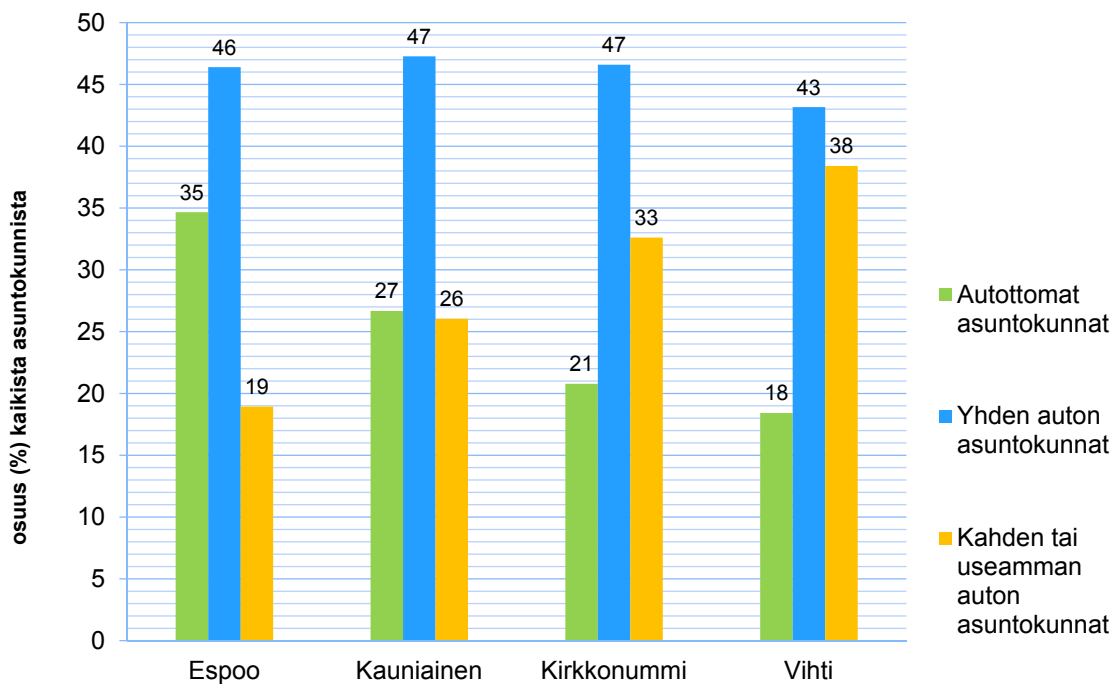
EKKV - Toimintaympäristötyöryhmä 2015

9

Autonomistus asutokunnittain v. 2013

Autottomien ja autollisten asutokuntien osuus kaikista asutokunnista v. 2013

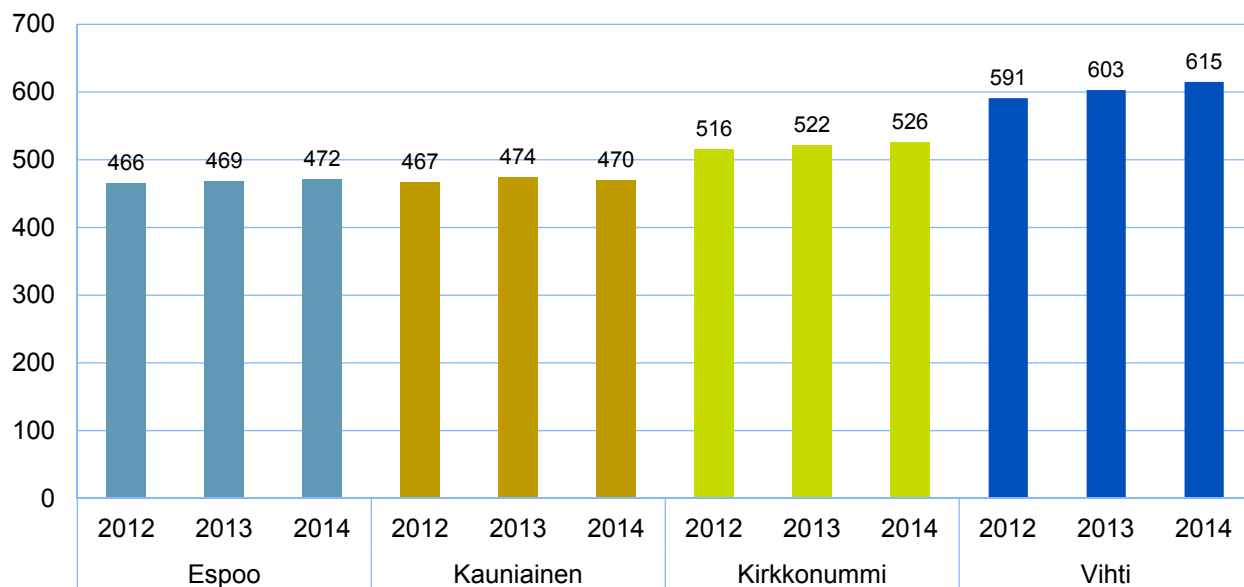
EKKV - Toimintaympäristötyöryhmä 2015

10

Henkilöautot / tuhat asukasta

Yksityiset henkilöautot tuhatta asukasta kohden vuosina 2012 - 2014

EKKV - Toimintaympäristötyöryhmä 2015

PERUSTERVEYDENHUOLTO

Selvitysalueella väestöstä selvästi alle puolet (42 %) oli vuonna 2013 **perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin potilaana** kuten Espoosakin (39 %). Muissa selvitysalueen kunnissa osuus on korkeampi vaihdellen Kauniaisten 49 prosentista Kirkkonummen 51 prosenttiin eli joka toinen asukas on käyttänyt avohoidon lääkäripalveluja.

Niin Kuusikkokunnissa kuin selvitysalueellakin oli vuonna 2013 avohoidon lääkärin potilaina alle puolet väestöstä. Kuusikkokunnista vantaalaisista muita useammat olivat perusterveydenhuollon lääkärin potilaina vuonna 2013, joka toinen (49 %).

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnejä asukasta kohti oli vuonna 2013 eniten Kirkkonummella (1,3) ja vähiten Espoossa (0,9) ja selvitysalueella (1,0).

Kuusikkokunnista eniten perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäynnejä asukasta kohti oli Vantaalla (1,3), vähiten Oulussa (0,8).

Selvitysalueen kunnista **perusterveydenhuollon avohoidon asukaskohtaiset käyttökustannukset** ilman hammashuollon kustannuksia olivat vuonna 2013 korkeimmat Kirkkonummella (449 euroa). Espoon kustannukset (324 euroa) olivat pienimmät, peräti 28 % pienemmät kuin Kirkkonummella. Selvitysalueen kustannukset (347 euroa) olivat 23 % pienemmät kuin kalleimmassa kunnassa eli Kirkkonummella.

Kuusikkokunnissa kustannukset vaihtelivat Tampereen 462 eurosta Turun 273 euroon. Selvitysalueella kustannukset (347 euroa) olivat pienemmät kuin Kuusikkokunnissa lukuun ottamatta Turkua ja Espoota.

Perusterveydenhuollon hammashuollon asukaskohtaiset käyttökustannukset olivat vuonna 2013 korkeimmat Kauniaisissa, 30 % korkeammat kuin toisena olevalla Kirkkonummella. Vihdin kustannukset olivat selvästi pienemmät kuin muiden selvitysalueen kuntien kustannukset. Selvitysalueella kustannukset olivat 35 % pienemmät kuin Kauniaisissa ja samalla tasolla kuin Espoossa, 93 euroa asukasta kohti. Selvitysalueella kustannukset olivat hieman pienemmät kuin Helsingissä ja Oulussa.

ERIKOISSAIRAANHOITO

Selvitysalueen kunnista **somaattisen erikoissairaanhoidon hoitopäiviä** 1000 asukasta kohti oli vuonna 2013 eniten Vihdissä (440) ja vähiten Espoossa (379). Selvitysalueella hoitopäiviä oli yhteensä 386, hieman enemmän kuin Espoossa. Useimpiin kuusikkokuntiin verrattuna selvitysalueella oli hoitopäiviä asukasta kohti vähemmän.

Vuonna 2013 **erikoissairaanhoidon asukaskohtaiset käyttökustannukset** olivat selvitysalueella (928 euroa) 8 % pienemmät kuin Vihdissä, mutta korkeammat kuin Kauniaisissa, Kirkkonummella ja samalla tasolla kuin Espoossa. Pienimmät kustannukset (862 euroa) olivat Kauniaisissa, peräti 15 % pienemmät kuin Vihdissä.

Erikoissairaanhoidon asukaskohtaiset käyttökustannukset olivat selvitysalueella pienemmät kuin Kuusikkokunnissa lukuun ottamatta Espoota, jossa kustannukset olivat selvitysalueen tasolla.

VANHUSTENHUOLTO

Selvitysalueen kunnista Kirkkonummen **75 vuotta täyttäneistä** oli vuonna 2013 suhteellisesti eniten, lähes joka kymmenes, **ympäri vuorokautisessa hoidossa** joko pitkäaikaisessa laitoshoidossa tai tehostetussa palveluasumisessa. Vähiten ympärivuorokautisessa hoidossa oli Kauniaisten 75 vuotta täyttäneistä, seitsemän prosenttia.

Selvitysalueella noin joka kymmenes (9 %) 75 vuotta täyttänyt saa säännöllisesti kotihoidon palveluita. Vihdin 75 vuotta täyttäneistä on eniten säännöllisen kotihoidon piirissä (12 %), Kauniaisissa vähiten (5 %). Espoossa ja Kirkkonummella 75 vuotta täyttäneiden säännöllinen kotihoito on samalla tasolla kuin selvitysalueella.

Selvitysalueella 75 vuotta täyttäneistä asukkaista harvemmat ovat säännöllisen kotihoidon piirissä kuin Kuusikkokunnissa lukuun ottamatta Vantaata ja Espoota. Espoossa ja Vantaalla osuudet ovat selvitysalueen tasolla.

LASTENSUOJELU

Selvitysalueen 0 - 17 -vuotiaista oli 6,5 % vuonna 2013 lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä. Espoossa osuus oli suurin, 6,8 %, ja Kauniaisissa pienin, 3,6 %.

TOIMEENTULOTUKI

Toimeentulotukea saaneiden osuus väestöstä vaihteli vuonna 2013 Kauniaisten 3 prosentista Espoon 7 prosenttiin.

PÄIVÄHOITO

Kauniaisissa **0-6 -vuotiaista** oli vuoden 2014 lopussa suhteellisesti eniten **kunnan järjestämässä päivähoidossa** (64 %) ja vähiten Kirkkonummella (51 %).

Eniten **yksityisen hoidon tukea** käytetään Kirkkonummella. Joka kahdeksas (13 %) 0-6 -vuotias hoidettiin vuoden 2014 lopussa yksityisen hoidon tuella.

Lasten päivähoiton nettokäyttökustannukset 0-6 -vuotiasta kohti vaihtelivat vuonna 2013 selvitysalueen kunnissa noin 7 000 eurosta noin 9 400 euroon. Korkeimmat kustannukset olivat Kauniaisissa, jossa ne olivat 29 % korkeammat kuin selvitysalueella. Vihdin kustannukset olivat pienimmät, 4 % pienemmät kuin selvitysalueella.

Selvitysalueella lasten päivähoiton nettokustannukset 0-6 -vuotiasta kohti olivat vuonna 2013 pienemmät kuin Helsingissä ja samalla tasolla kuin Espoossa, mutta korkeammat kuin muissa Kuusikkokunnissa.

OPETUS

Espoossa ja Kauniaisissa **oman perusopetuksen** oppilaskohtaiset kustannukset ovat korkeammat kuin Vihdissä ja Kirkkonummella, Espoossa ja Kauniaisissa yli 9 000 euroa, Vihdissä noin 8 600 ja Kirkkonummella noin 7 200 euroa.

Oman lukiokoulutuksen oppilaskohtaiset nettokustannukset vaihtelevat selvitysalueella Vihdin noin 5 700 eurosta Kauniaisten noin 8 800 euroon.

Lähteet:

Terveys- ja hyvinvoinnin laitos (THL):
Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet.

Tilastokeskus:
Kuntien ja kuntayhtymien talous- ja toimintatilasto.

Kela: Tilastotietokanta Kelasto.

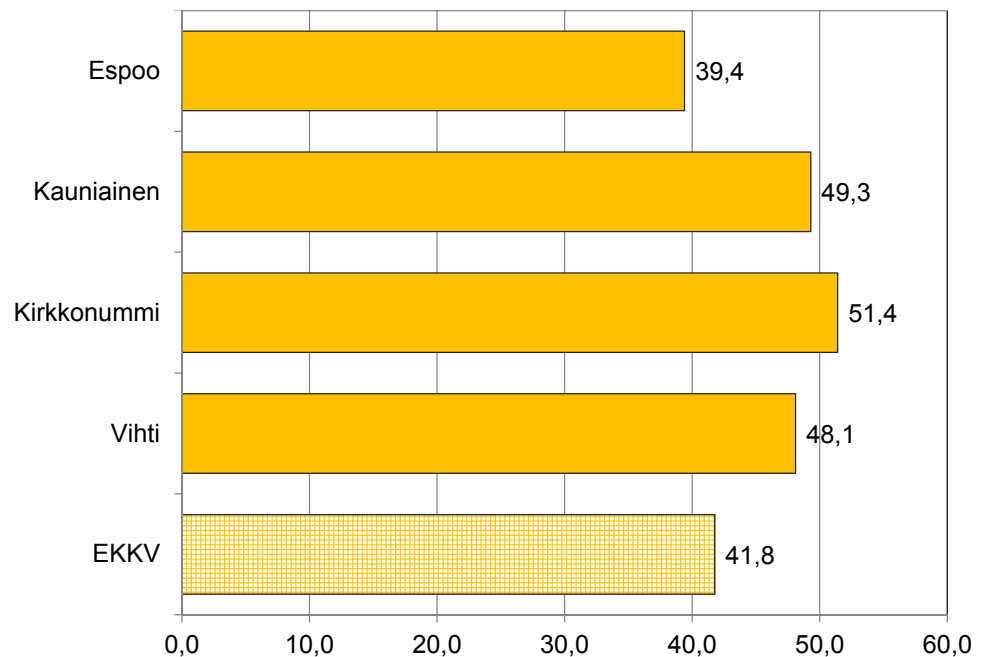
Kuntaliitto: Talous- ja toimintatilasto.

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin potilaat yhteensä, % väestöstä 2013

Noin puolet Kirkkonummen, Vihdin ja Kauniaisten asukkaista perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin potilaina, espoolaisista selvästi harvempi.

Myös selvitysalueella potilaita selvästi alle puolet väestöstä.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

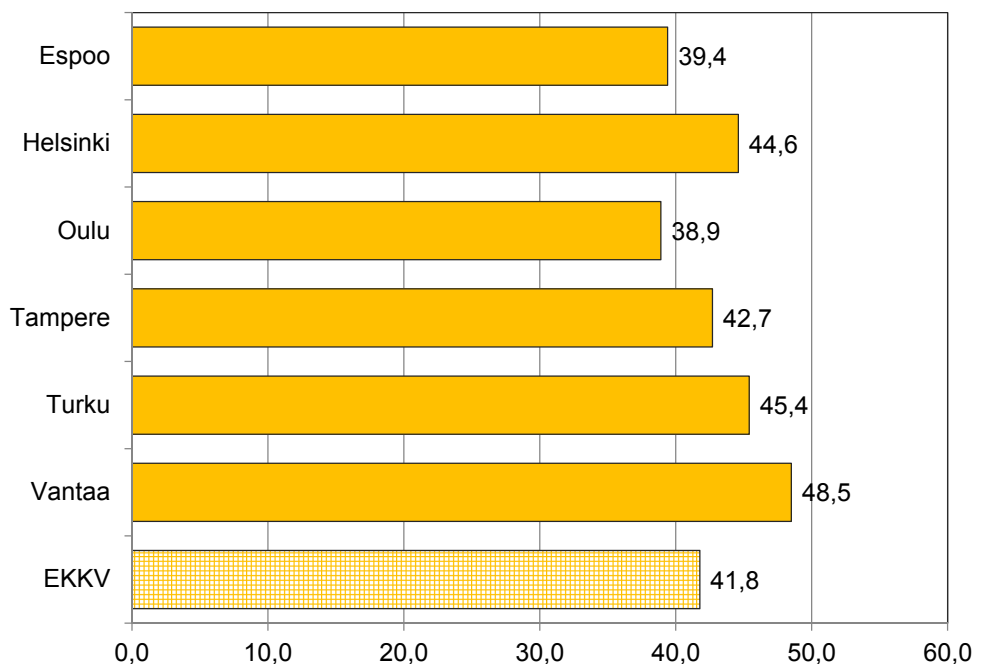
Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

1

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin potilaat yhteensä, % väestöstä 2013

Selvitysalueella perusterveydenhuollon avohoidon lääkärin potilaita alle puolet väestöstä, vähemmän kuin Kuusikkokunnissa Espoota ja Oulua lukuun ottamatta.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

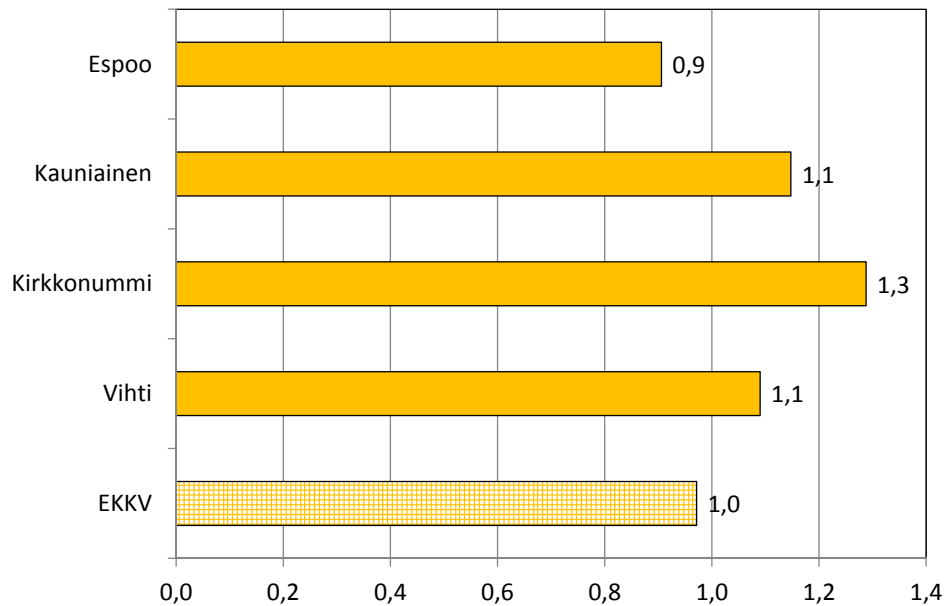
Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

2

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit asukasta kohti 2013

Perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntejä asukasta kohti eniten Kirkkonummella ja vähiten Espoossa ja toiseksi vähiten selvitysalueella.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

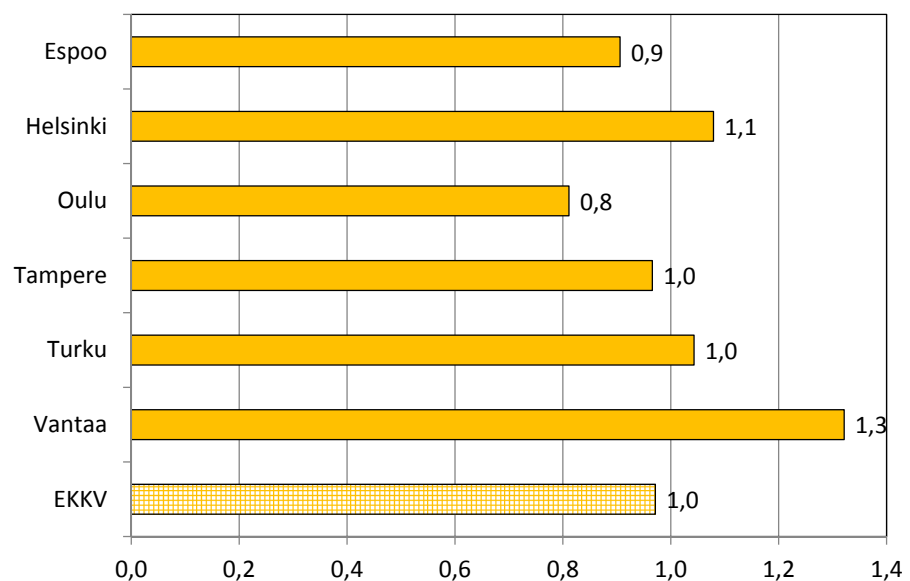
Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

3

Perusterveydenhuollon avohoidon kaikki lääkärikäynnit asukasta kohti 2013

Kuusikkokunnista Vantaalla eniten ja Helsingissä toiseksi eniten perusterveydenhuollon avohoidon lääkärikäyntejä asukasta kohti. Vähiten lääkärikäyntejä on Oulussa ja toiseksi vähiten Espoossa, selvitysalueella vähän enemmän kuin Espoossa.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

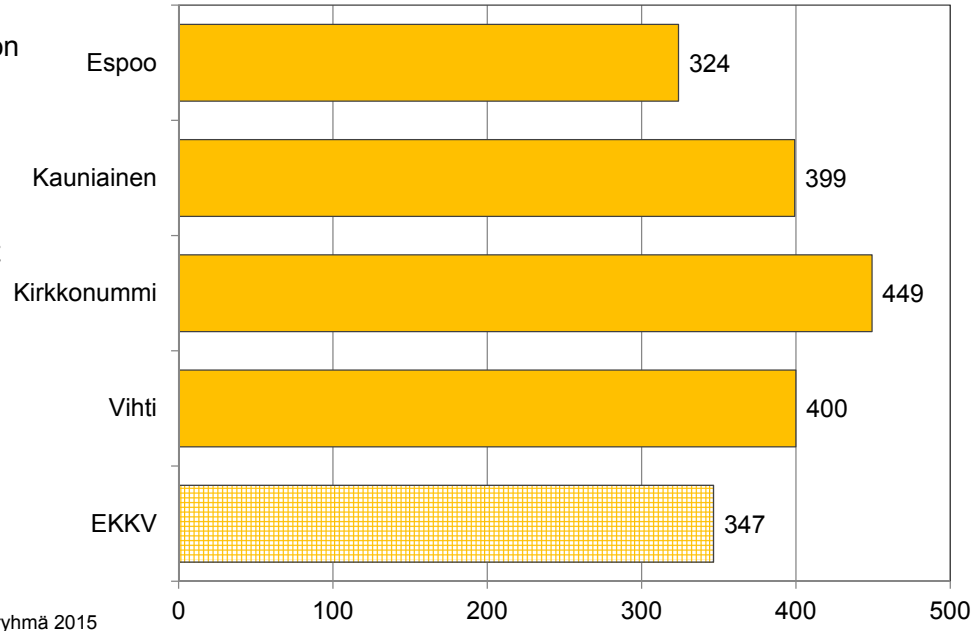
4

Perusterveydenhuollon avohoidon (pl. hammashuolto) käyttökustannukset, € / asukas vuonna 2013

Perusterveydenhuollon avohoidon asukaskohtaiset käyttökustannukset korkeimmat Kirkkonummella, Espoon kustannukset pienimmät, 28 % pienemmät kuin Kirkkonummella.

Selvitysalueen kustannukset 23 % pienemmät kuin Kirkkonummella.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

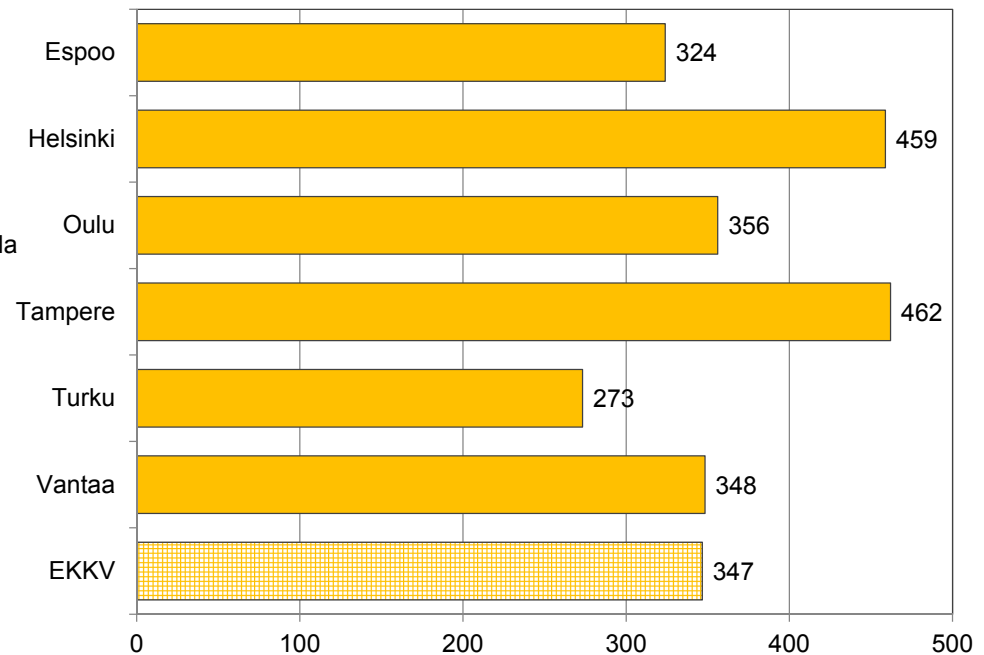
Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

5

Perusterveydenhuollon avohoidon (pl. hammashuolto) käyttökustannukset, € / asukas vuonna 2013

Kuusikkokunnista perusterveydenhuollon avohoidon asukaskohtaiset käyttökustannukset korkeimmat Tampereella ja pienimmät Turussa. Selvitysalueella kustannukset 27 % suuremmat kuin Turussa.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

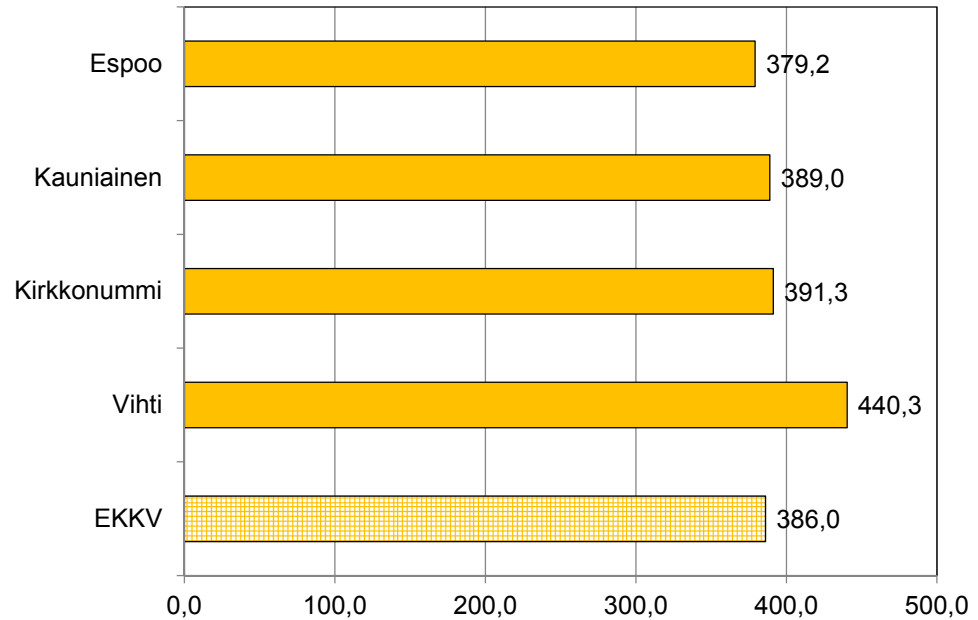
6

Somaattisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät / 1000 asukasta vuonna 2013

Somaattisen erikoissairaanhoidon hoitopäiviä asukasta kohti eniten Vihdissä.

Selvitysalueella ja muissa kunnissa vaihtelu vähäistä.

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

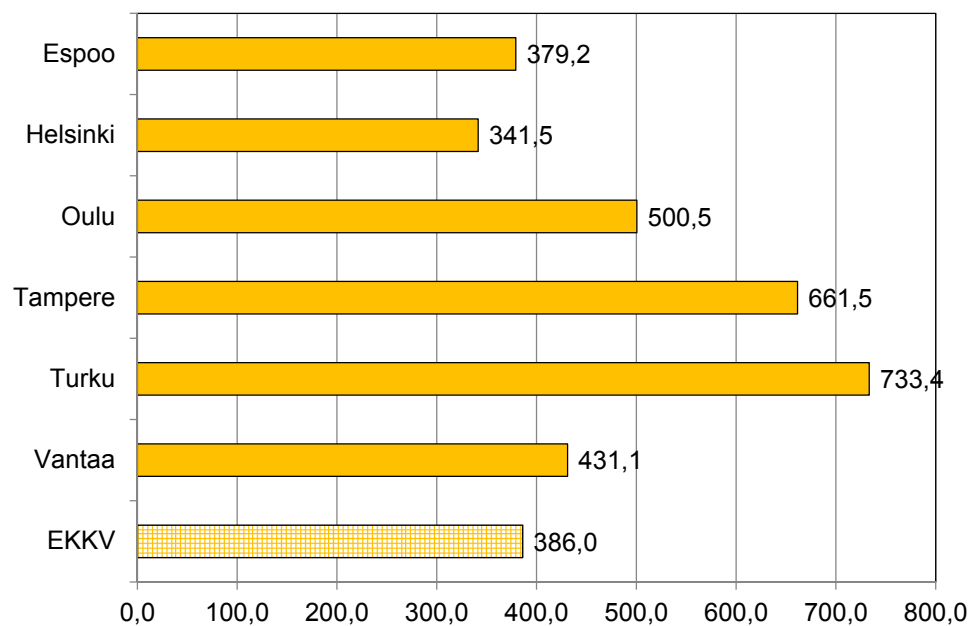
Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

7

Somaattisen erikoissairaanhoidon hoitopäivät / 1000 asukasta vuonna 2013

Selvitysalueella somaattisen erikoissairaanhoidon hoitopäiviä asukasta kohti selvästi vähemmän kuin Turussa, Tampereella ja Oulussa. Ero muihin Kuusikkokuntiin pienempi.

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

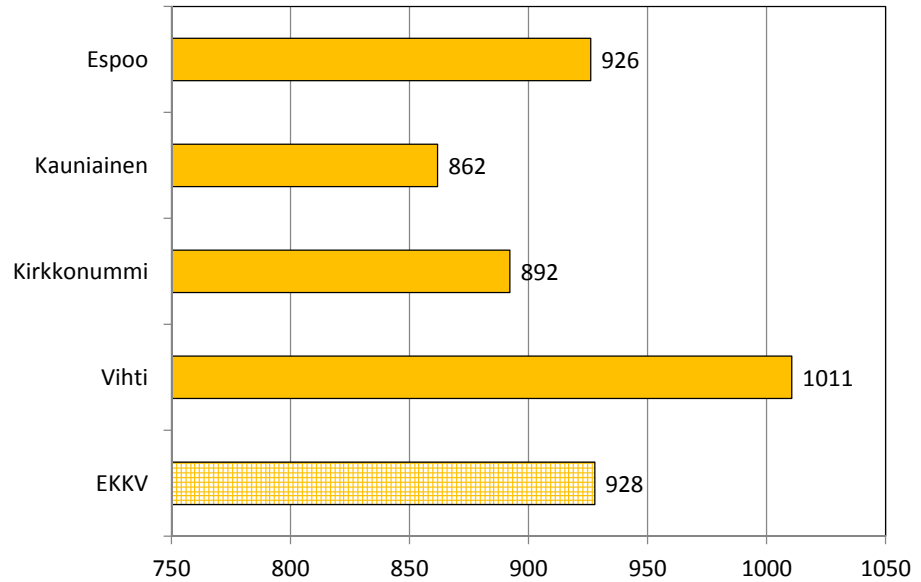
8

Erikoissairaanhoidon käyttökustannukset, € / asukas vuonna 2013

Erikoissairaanhoidon asukaskohtaiset käyttökustannukset korkeimmat Vihdissä. Kauniaisten kustannukset pienimmät, 15 % pienemmät kuin Vihdin.

Selvitysalueen kustannukset 8 % pienemmät kuin Vihdin ja korkeammat kuin Kauniaisten ja Kirkkonummen ja samalla tasolla Espoon kanssa.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

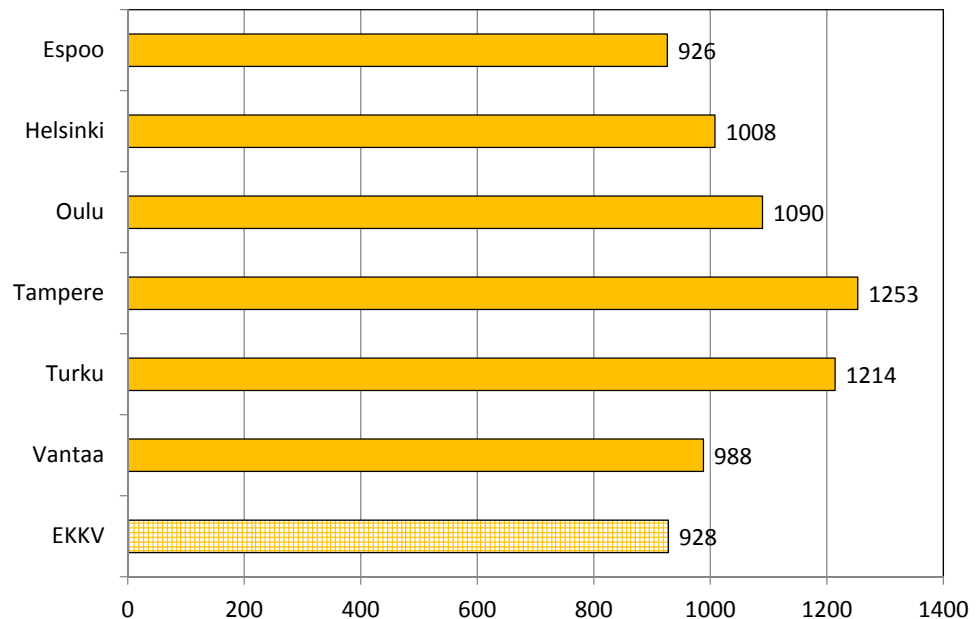
Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKAnet

9

Erikoissairaanhoidon käyttökustannukset, € / asukas vuonna 2013

Selvitysalueella erikoissairaanhoidon asukaskohtaiset käyttökustannukset pienemmät kuin Kuusikkokunnissa lukuun ottamatta Espoota, jossa kustannukset selvitysalueen tasolla.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKAnet

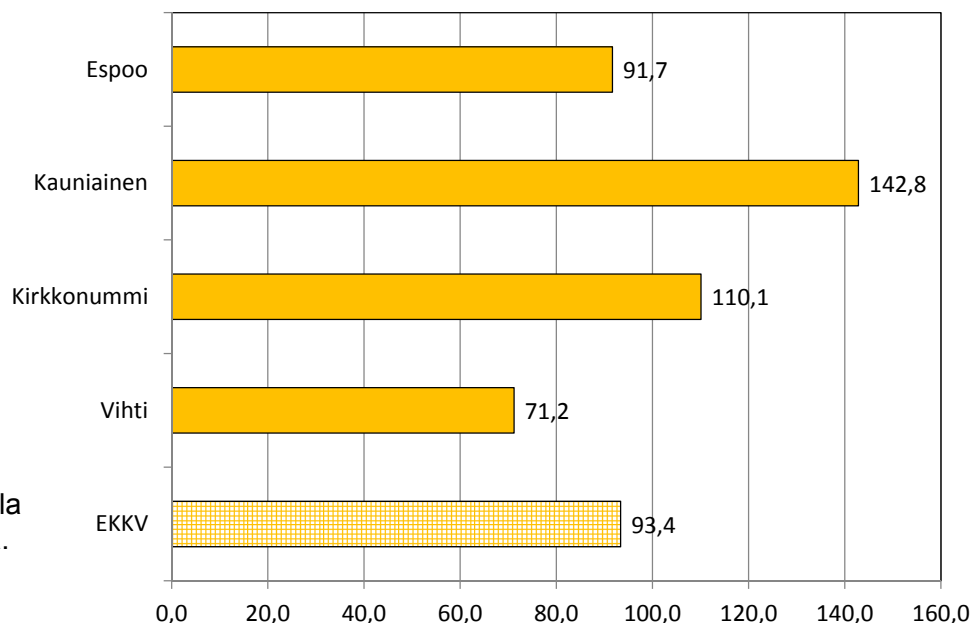
10

Perusterveydenhuollon hammashuollon käyttökustannukset € / asukas 2013

Perusterveydenhuollon hammashuollon asukaskohtaiset käyttökustannukset korkeimmat Kauniaisissa, 30 % korkeammat kuin toisena olevalla Kirkkonummella. Vihdissä pienimmät kustannukset.

Selvitysalueen kustannukset 35 % pienemmät kuin Kauniaisissa ja samalla tasolla kuin Espoossa.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

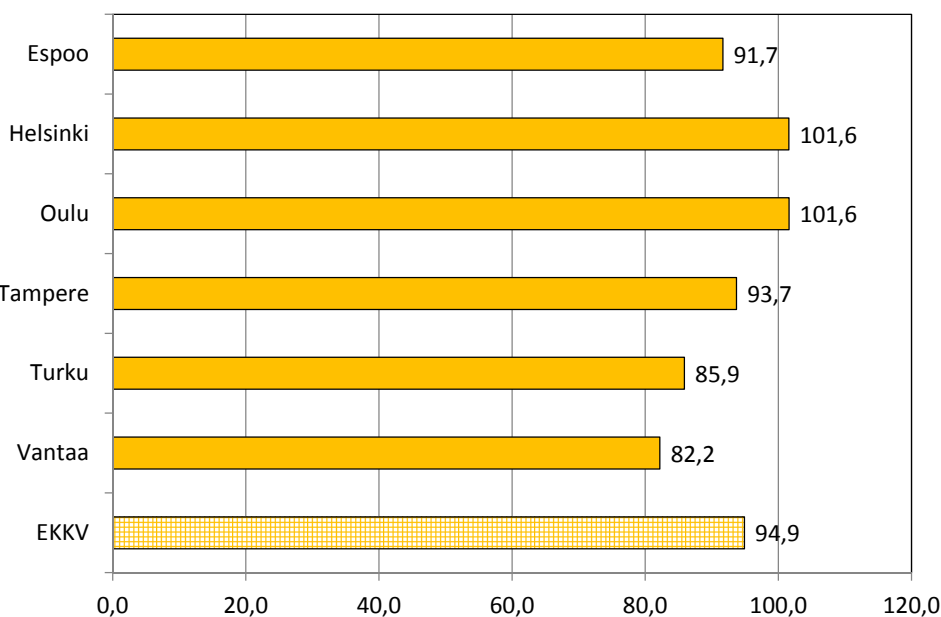
Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

11

Perusterveydenhuollon hammashuollon käyttökustannukset € / asukas 2013

Selvitysalueella perusterveydenhuollon hammashuollon asukaskohtaiset käyttökustannukset hieman pienemmät kuin Helsingissä ja Oulussa, Vantaalla pienimmät.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

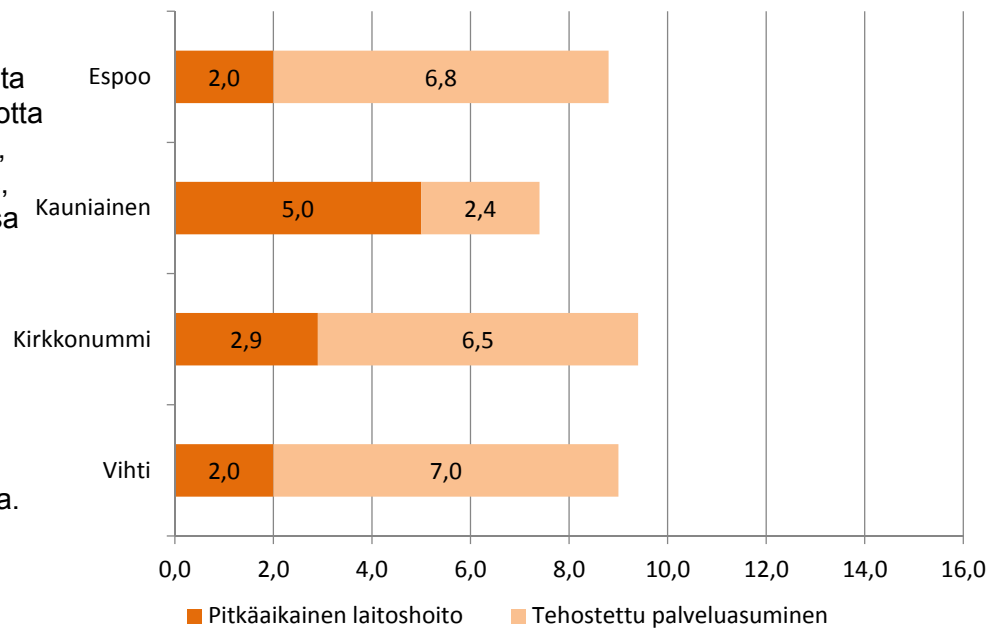
Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

12

Ympäri vuorokautisessa hoidossa olevat 75 v. täyttäneet vastaavanikäisestä väestöstä, % vuonna 2013

Selvitysalueen kunnista Kirkkonummen 75 vuotta täyttäneistä on eniten, lähes joka kymmenes, ympärivuorokautisessa hoidossa joko pitkäaikaisessa laitoshoidossa tai tehostetussa palveluasumisessa. Vähiten ympärivuorokautista hoitoa on Kauniaisissa.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

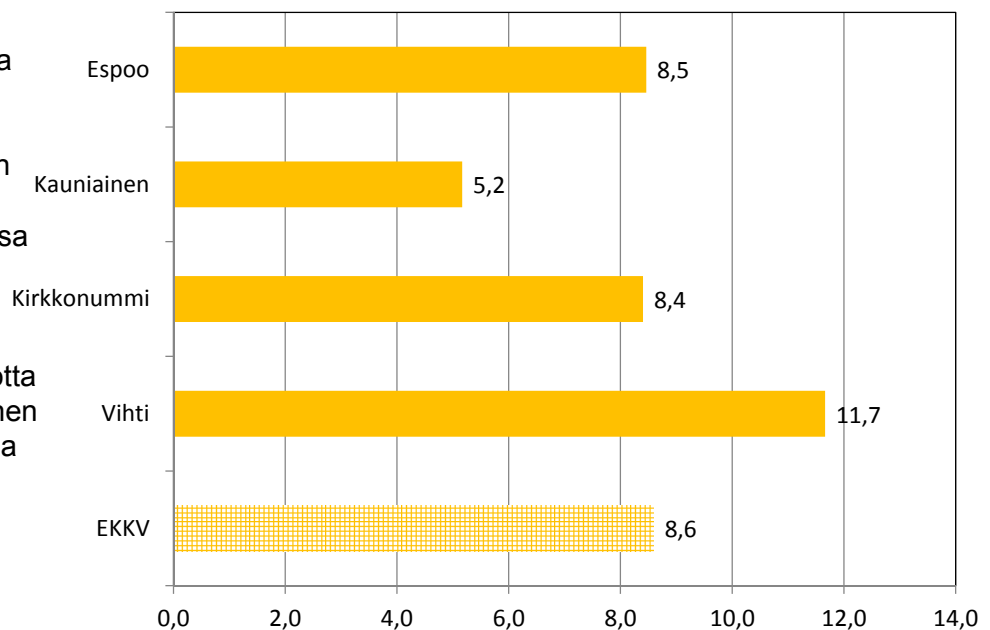
13

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet 2014, % ko. ikäryhmästä (väestötietona vuoden viimeisen päivän tieto)

Selvitysalueen kunnista Vihdissä 75 vuotta täyttäneistä eniten säännöllisen kotihoidon piirissä, noin joka kymmenes, Kauniaisissa vähiten, noin joka kahdeskymmenes.

Selvitysalueella 75 vuotta täyttäneiden säännöllinen kotihoito samalla tasolla kuin Espoossa ja Kirkkonummella.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

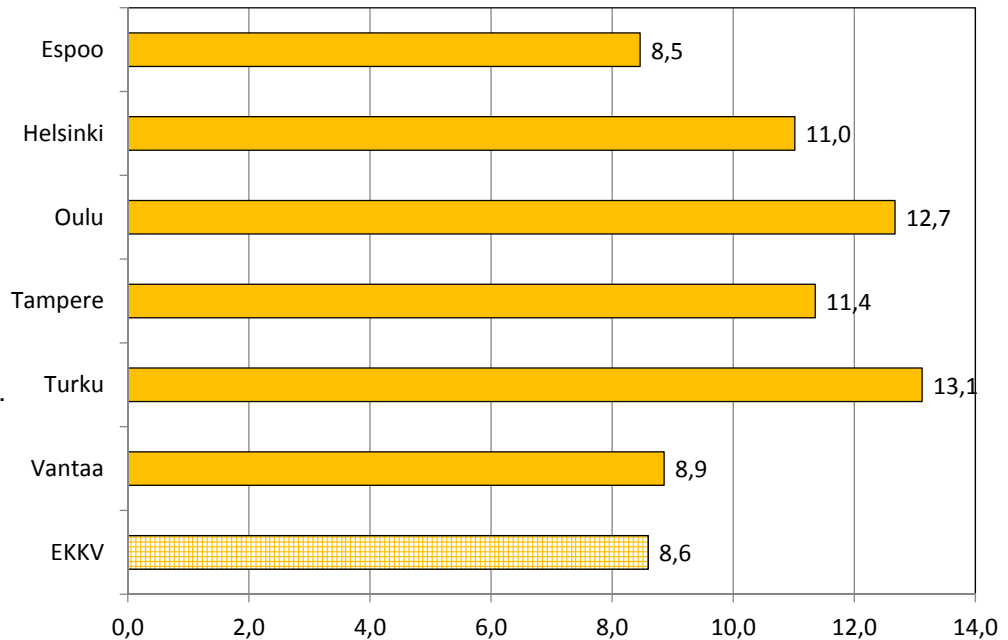
Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

14

Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet 2014, % ko. ikäryhmästä (väestötietona vuoden viimeisen päivän tieto)

Selvitysalueella 75 vuotta täyttäneistä asukkaista harvemmat ovat säännöllisen kotihoidon piirissä kuin Kuusikkokunnissa lukuun ottamatta Vantaata ja Espoota. Espoossa ja Vantaalla osuudet ovat selvitysalueen tasolla.

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

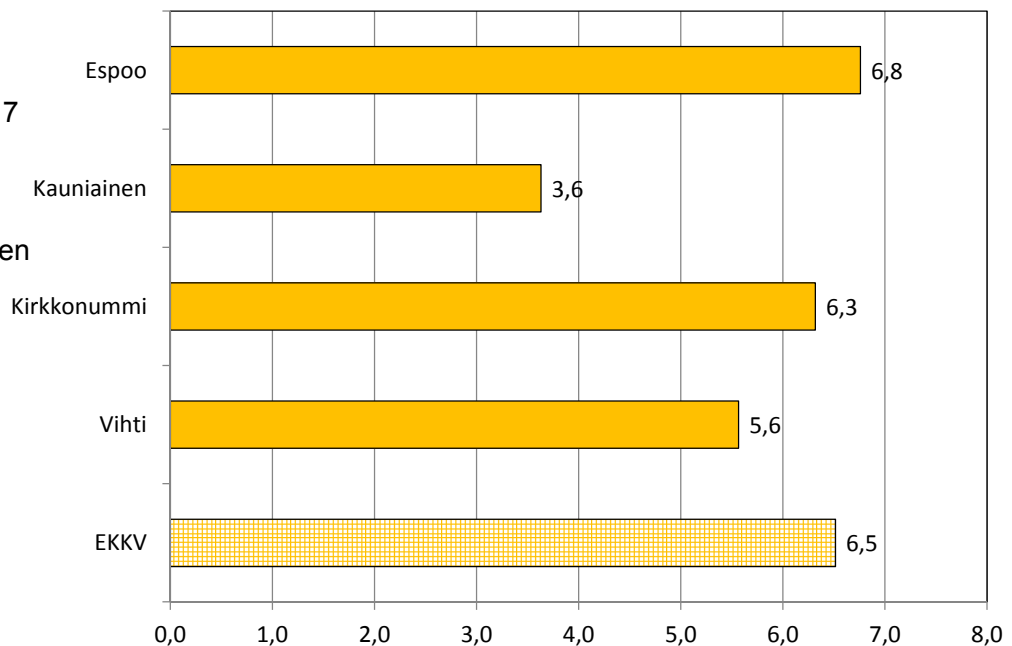
Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

15

Lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä 0 - 17-vuotiaista, % vuonna 2013

Selvitysalueen 0 – 17 –vuotiaista oli 6,5 % vuonna 2013 lastensuojelun avohuollon tukitoimien piirissä. Osuus oli suurin Espoossa ja pienin Kauniaisissa.

EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

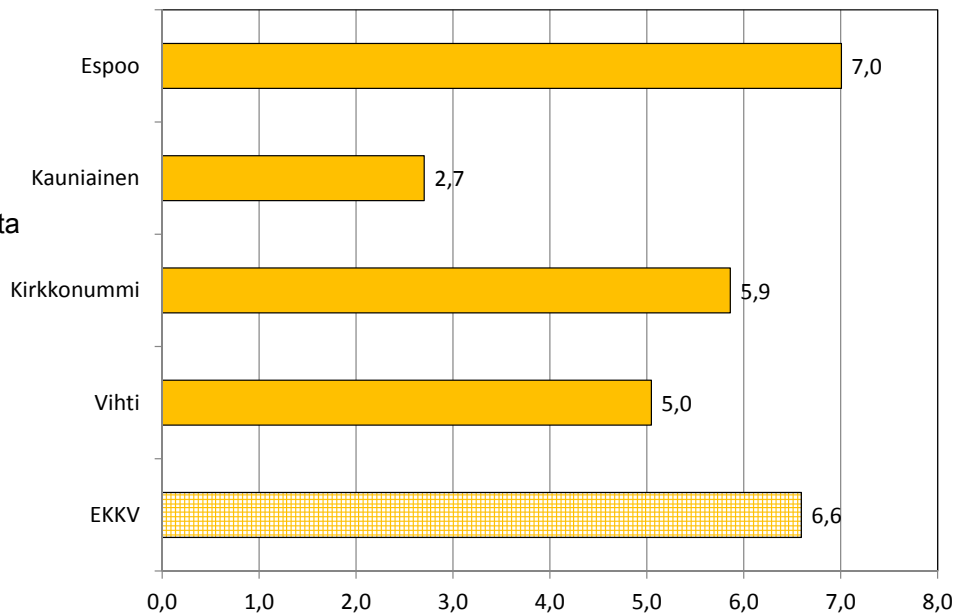
Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

16

Toimeentulotukea saaneiden osuus (%) väestöstä vuonna 2013

Toimeentulotukea saaneiden osuus väestöstä vaihteli vuonna 2013 Kauniaisten 3 %:sta Espoon 7 %:iin.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

Lähde: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet

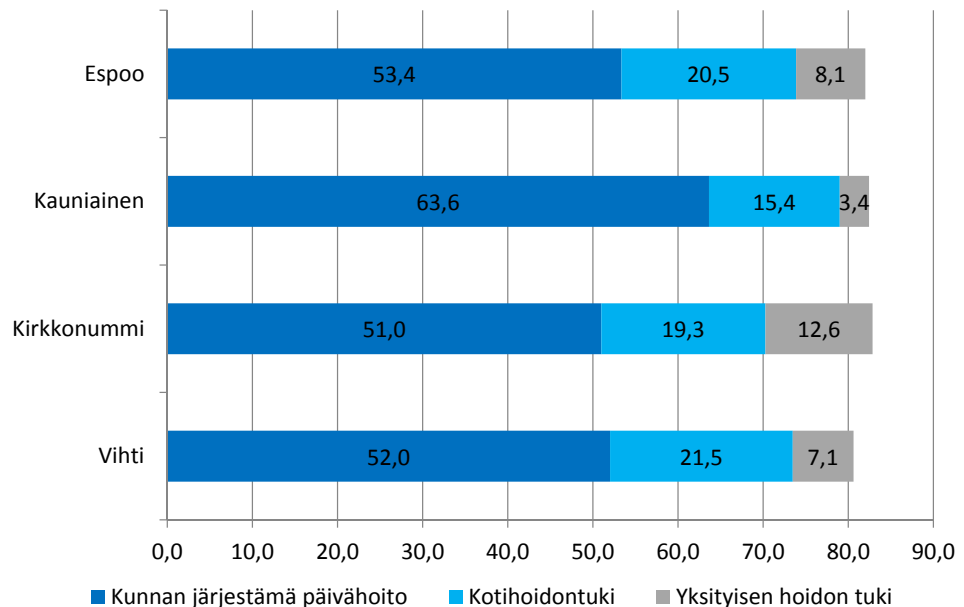
17

0-6-vuotiaat päivähoidossa kunnittain päivähoitomuodoittain 31.12.2014

Kauniaisissa 0-6-vuotiaista hoidetaan suhteellisesti enemmän kunnan järjestämässä päivähoidossa kuin muissa kunnissa.

Eniten yksityisen hoidon tukea käytetään Kirkkonummella.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

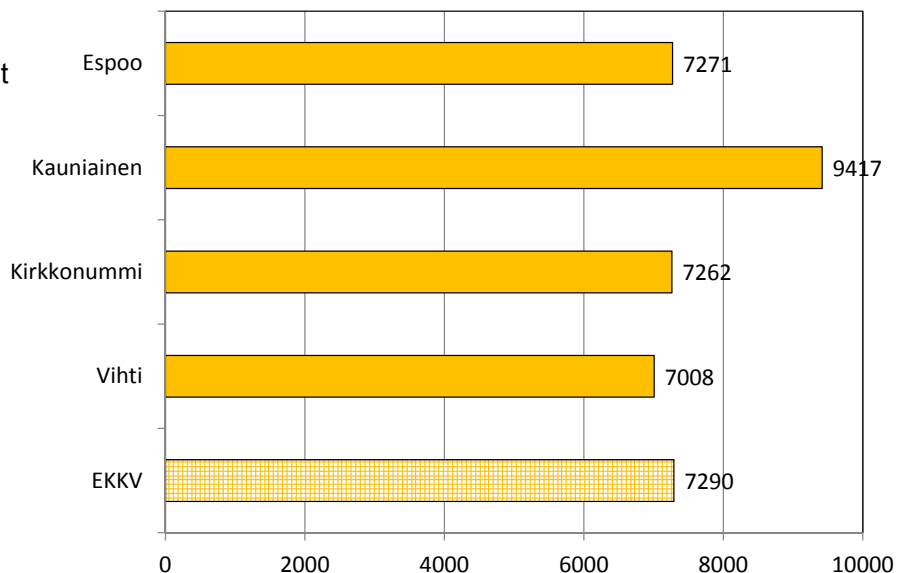
Lähteet: THL, Tilasto- ja indikaattoripankki SOTKANet; Kela: Tilastotietokanta Kelasto

18

Lasten päivähoidon käyttökustannukset (netto), euroa / 0-6-vuotias vuonna 2013

Lasten päivähoidon nettokäyttökustannukset 0-6-vuotiasta kohti vaihtelevat selvitysalueen kunnissa Vihdin noin 7 000 eurosta Kauniaisten noin 9 400 euroon.

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

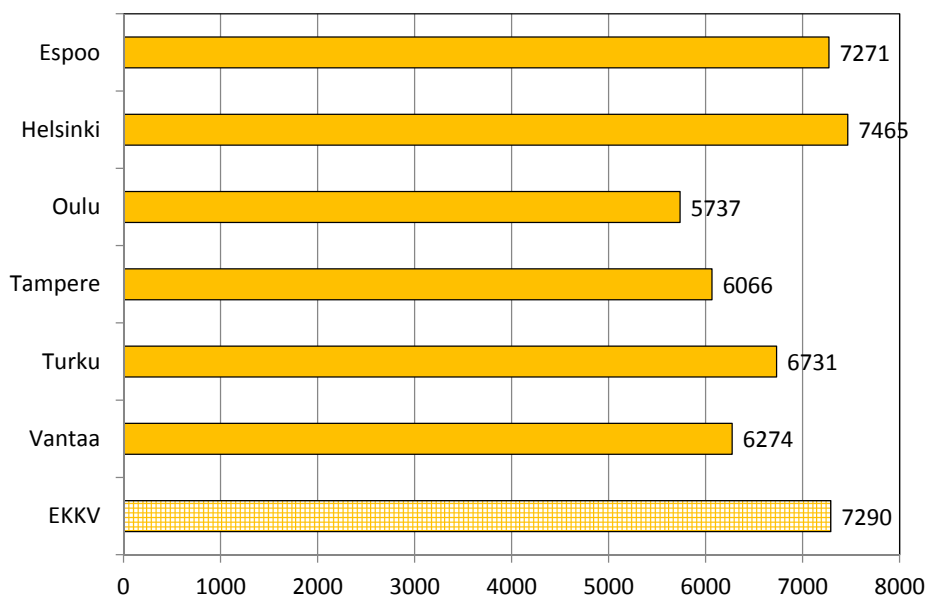
Lähde: Tilastokeskus

19

Lasten päivähoidon käyttökustannukset (netto), euroa / 0-6-vuotias vuonna 2013

Selvitysalueella lasten päivähoidon nettokustannukset 0-6-vuotiasta kohti ovat pienemmät kuin Helsingissä ja samalla tasolla kuin Espoossa, mutta korkeammat kuin muissa Kuusikkokunnissa.

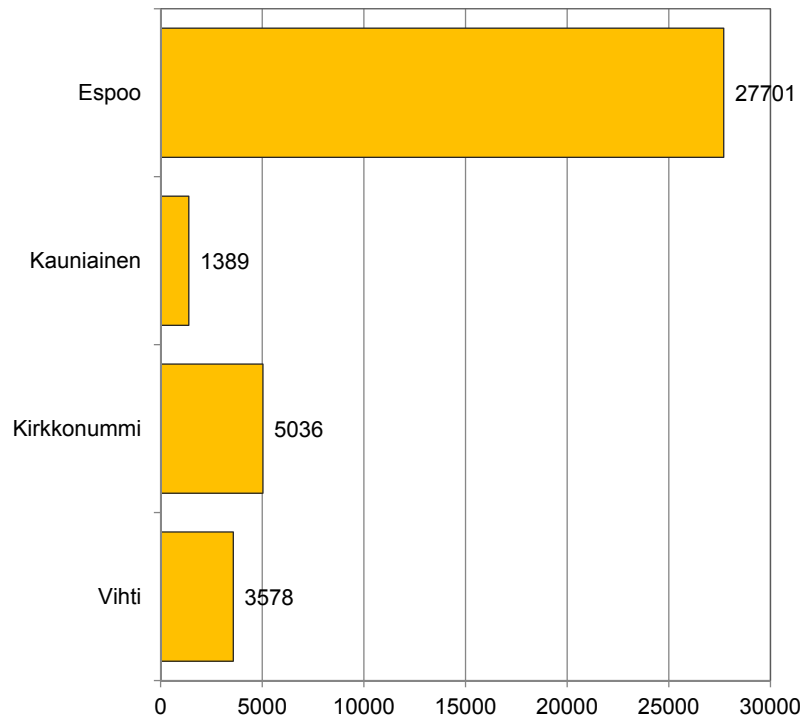
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

Lähde: Tilastokeskus

20

Oppilaita peruskoulujen perusopetuksessa 2013

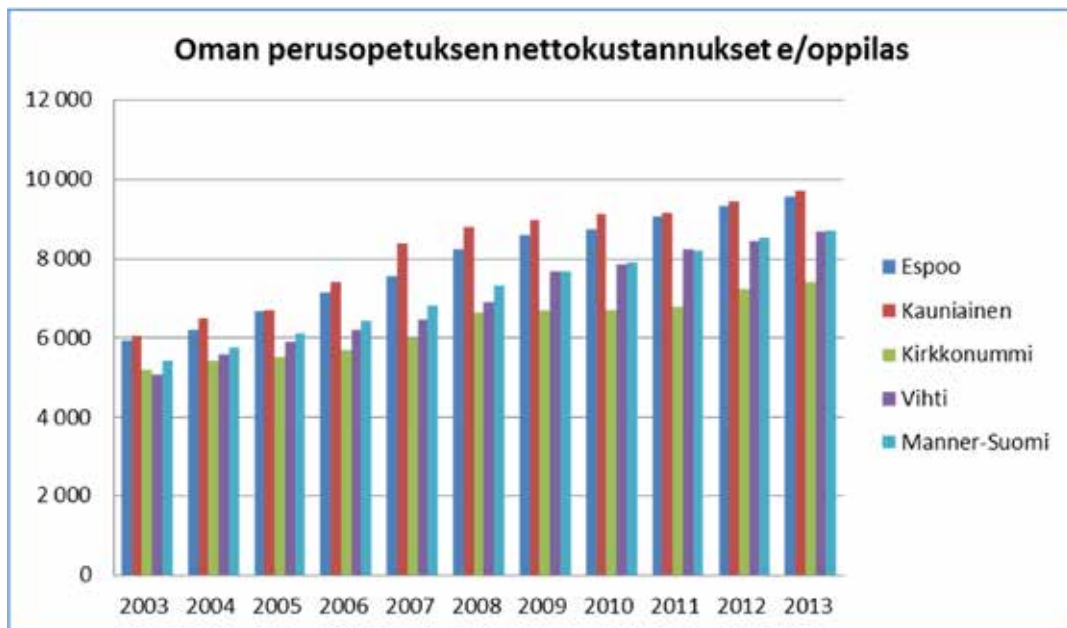
EKKV-toimintaympäristötyöryhmä 2015

Lähteet: Tilastokeskus, Kaupunki- ja seutuindikaattorit

21

Essoossa ja Kauniaisissa oman perusopetuksen oppilaskohtaiset kustannukset korkeammat kuin Vihdissä ja Kirkkonummella

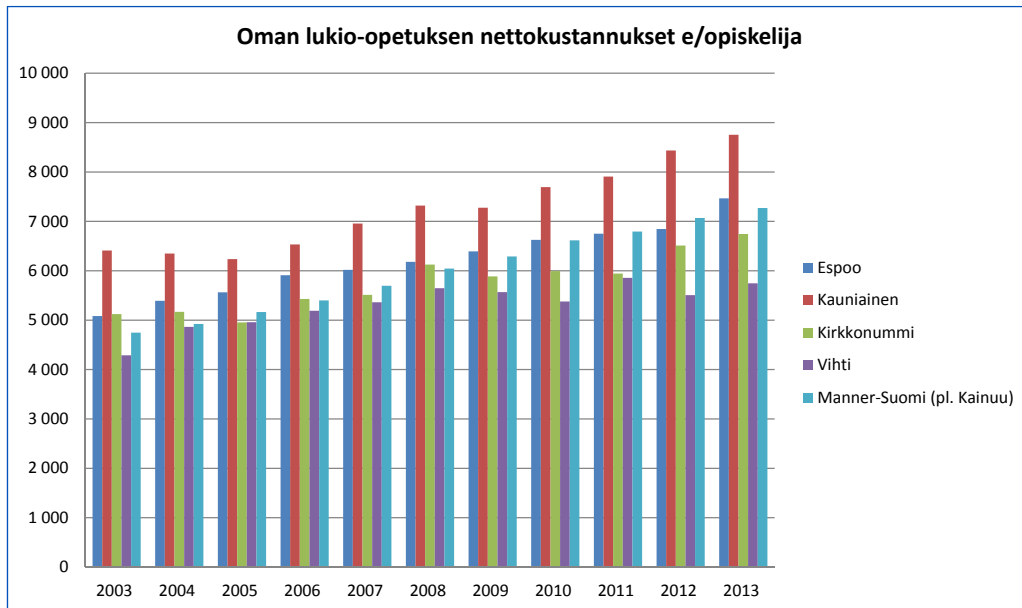
EKKV-Sivistystoimen työryhmä; EKKV-toimintaympäristötyöryhmä

Lähde: Talous- ja toimintatilasto/Kuntaliitto

22

Kauniaisissa korkeimmat oman lukiokoulutuksen oppilaskohtaiset kustannukset, Vihdissä pienimmät

EKKV-Sivistystoimen työryhmä; EKKV-toimintaympäristötyöryhmä

Lähde: Talous- ja toimintatilasto/Kuntaliitto

23

YHTEENVETO VÄESTÖN HYVINVOINTITEKIJÖISTÄ

Tiina Kosama ja Teuvo Savikko

Kuntatasoista väestön hyvinvoinnin ja sosiaalisen rakenteen kehitystä seurataan Terveiden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) toimesta. Laitos on kehittänyt kuntien käyttöön sähköistä hyvinvointikertomusta ja siihen perustuvaa tietokantaa. Alla olevat tiedot ovat

kuntatasoisen sähköisen hyvinvointikertomuksen perusaineistoa. Taulukoihin on koottu selvityskuntien keskenään vertailukelpoiset tiedot kuudelta teemalta. Osa tiedoista voi poiketa kunnan itsensä tuottamasta tiedosta (esim. väestöennuste).

Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima

Teema	Perusindikaattori	Espoo	Kauniainen	Kirkkonummi	Vihti
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Väestö 31.12. (2014)	265 545	9 358	38 220	28 996
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Huoltosuhte, demografinen (2014)	49,5	64,5	55,7	55,7
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Väestöennuste 2030 (2012)	306 965	11 026	44 565	35 221
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Kuntien välinen nettomuutto / 1000 asukasta (2014)	4	25	-3	-3
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Muu kuin suomi, ruotsi tai saame äidinkielenä / 1 000 asukasta (2014)	132,5	55,5	61,9	38,6
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Lapsiperheet, % perheistä (2014)	46,8	42,5	49,1	45
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Yksinhuoltajaperheet, % lapsiperheistä (2014)	19,8	18,9	17,3	18,4
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Yhden hengen asutokunnat, % asutokunnista (2014)	35,6	31,4	30,2	33,2
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Työlliset, % väestöstä (2013)	48	42,3	46,7	46,3
Kunnan rakenteet, talous ja elinvoima	Koulutustasomittain (2013)	466	583	414	352

Kaikki ikäryhmät

Teema	Perusindikaattori	Espoo	Kauniainen	Kirkkonummi	Vihti
Osallisuus	Äänestysaktiivisuus kuntavaaleissa, % (2012)	59,3	76	61,1	55,3
Terveys ja toimintakyky	Kelan sairastavuusindeksi, ikavakioitu (2014)	75,5	66	81,6	88
Turvallisuus	Poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / 1 000 asukasta (2013)	5,2	2,4	4,7	5,5
Tasa-arvo ja oikeudenmukaisuus	Gini-kerroin, käytettävissä olevat tulot (2013)	33,6	45,4	26,5	26,8
Asuminen ja ympäristö	Asunnottomat yksinäiset / 1 000 asukasta (2014)	2,4	0,9	1,4	0,9
Toimeentulo	Kunnan yleinen pienituloisuusaste (2013)	9,2	5,5	7,1	8,3
Kuntalaisten palvelut	Terveystiedonvälittäjäaktiivisuus (TEA) kunnan strategisessa johtamisessa, pistemäärä (2013)	61	81	-	-

Lapset, varhaisnuoret ja lapsiperheet

Teema	Perusindikaattori	Espoo	Kauniainen	Kirkkonummi	Vihti
Elämänlaatu	Ei yhtään läheistä ystävää, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2013)	7,6	6	8,7	8,6
Henkinen hyvinvointi	Keskivaikea tai vaikea masentuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2014)	-	-	-	-
Terveys ja toimintakyky	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2013)	14,2	14,5	14,5	18,3
Turvallisuus	Vanhemmuiden puutetta, % 8. ja 9. luokan oppilaista (2013)	17,8	16,4	16,2	21,9
Asuminen ja ympäristö	Ahtaasti asuvat lapsiasuntokunnat, % kaikista lapsiasuntokunnista (2014)	27,9	21,2	24,7	29,3
Toimeentulo	Lasten pienituloisuusaste (2012)	9,9	5,6	6,8	8,4
Toimeentulo	Toimeentulotukea saaneet lapsiperheet, % lapsiperheistä (2013)	8,4	3,6	5,7	5,2
Kuntalaisten palvelut	Kasvatus- ja perheneuvonnan asiakkaat vuoden aikana / 1 000 alle 18-vuotiasta (2014)	45,3	73,9	29,7	69,9

Nuoret ja nuoret aikuiset

Teema	Perusindikaattori	Espoo	Kauniainen	Kirkkonummi	Vihti
Elämänlaatu	Ei yhtään läheistä ystävää, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2013)	5	6,5	6,4	10,8
Elämänlaatu	Ei yhtään läheistä ystävää, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2013)	7,2	-	-	7,3
Henkinen hyvinvointi	Mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden vuoksi työkyvyttömyyseläkettä saavat 16 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2014)	0,6	0,7	0,7	1
Terveys ja toimintakyky	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2013)	14,6	12,1	17,4	13,9
Terveys ja toimintakyky	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2013)	22,3	-	-	19,9
Turvallisuus	Kokenut fyysisistä uhkaa vuoden aikana, % ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2013)	25,9	-	-	31,3
Opiskelu ja työ	Koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2013)	10,2	6,3	11	12,6
Asuminen ja ympäristö	Koulun fyysisissä työoloissa puutteita, % lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista (2013)	40	43,1	52,4	27,5
Toimeentulo	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 18 - 24-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2013)	3	0,6	4,2	2,4
Kuntalaisten palvelut	Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 15 - 24-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (2013)	1,9	-	2,2	1,6

Työikäiset

Teema	Perusindikaattori	Espoo	Kauniainen	Kirkkonummi	Vihti
Henkinen hyvinvointi	Mielenterveysperusteisesti sairauspäivärahaa saaneet 25 - 64-vuotiaat / 1000 vastaavanikäistä (2013)	13,8	13	13,3	15,6
Terveys ja toimintakyky	Työkyvyttömyyseläkettä saavat 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2013)	4	3,4	4,8	6
Opiskelu ja työ	Työttömät, % työvoimasta (2014)	9,1	6,9	8,7	9,9
Opiskelu ja työ	Pitkäaikaistyöttömät, % työttömistä (2014)	29,5	31,6	34,3	32,5
Opiskelu ja työ	Vaikeasti työllistyvät (rakennetyöttömyys), % 15 - 64-vuotiaista (2014)	3,7	2,5	3,6	4,1
Toimeentulo	Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25 - 64-vuotiaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2013)	2,5	0,9	2,4	1,6
Kuntalaisten palvelut	Päihdehuollon laitoksissa hoidossa olleet 25 - 64-vuotiaat / 1 000 vastaavanikäistä (2013)	4	4	3,1	2,2

Ikäihmiset

Teema	Perusindikaattori	Espoo	Kauniainen	Kirkkonummi	Vihti
Henkinen hyvinvointi	Dementiaindeksi, ikävakioitu (2010)	93,2	71	68	64
Terveys ja toimintakyky	Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettuja 65 vuotta täyttäneitä, % vastaavanikäisestä väestöstä (2013)	54,2	50,6	58,7	58,4
Asuminen ja ympäristö	Kotona asuvat 75 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä (2013)	90,9	92,5	90,4	91
Toimeentulo	Täyttä kansaneläkettä saaneet 65 vuotta täyttäneet, % vastaavanikäisestä väestöstä (2013)	1,4	2,6	1,2	1,1
Kuntalaisten palvelut	Säännöllisen kotihoidon piirissä 30.11. olleet 75 vuotta täyttäneet asiakkaat, % vastaavanikäisestä väestöstä (2014)	8,5	5,2	8,4	11,7

Selvityskuntien taloudellinen tilanne on ollut suhteellisen hyvä, mikä johtuu seudun vilkkaasta elinkeinoelämästä ja suotuisasta väestörakenteesta. Kunnat ovat yleensä tehneet ylijäämäisiä tilinpäätöksiä kuluneen vuosikymmenen aikana. Aivan viime vuosina tulokset ovat kuitenkin heikentyneet kansantalouden taantumien sekä valtionosuuksien leikkausten johdosta. Vuonna 2014 kaikkien selvityskuntien tilikauden tulos oli lievästi alijäämäinen.

Toimintakulut asukasta kohti ovat selvityskunnissa Kauniaisissa lukuun ottamatta pienemmät kuin maassa keskimäärin. Kauniaisissa varsinkin suuret koulut, joissa käy paljon oppilaita myös naapurikunnista, nostavat kustannuksia. Espoon, Kirkkonummen ja Vihdin toimintakatteet ovat viime vuosina olleet hyvin lähellä maan keskiarvoa tai jonkin verran pienemmät.

Verotulot

Vuonna 2014 tilitettiin EKKV-kunnille yhteensä 1,66 miljardia euroa verotuloja. Näistä tuloveron osuus oli 86 %, yhteisöveron 8 % ja kiinteistöveron 6 %.

Asukasta kohti lasketut verotettavat tulot ylittävät maan keskiarvon kaikissa selvityskunnissa. Vuonna 2012 verotettavat tulot asukasta kohti olivat 23 801 euroa/asukas EKKV-kunnissa ja 16 819 euroa/asukas maassa keskimäärin. Espoo, Kirkkonummi ja Vihti nostivat tuloveroprosenttiaan vuodelle 2014, jolloin EKKV-kuntien painotettu tuloveroprosentti tulee olemaan 18,30 eli 1,44 prosenttiyksikköä koko maan kuntien keskiarvoa alhaisempi.

Selvityskunnista Espoon yhteisöverotulot ovat ylivoimaisesti suurimmat: 456 euroa/asukas vuonna 2014. Muissa selvityskunnissa yhteisöverotulot olivat 110–204 euroa/asukas ja alittivat siten maan keskiarvon, joka oli 256 euroa/asukas. Kaikkien neljän kunnan yhteenlaskettu yhteisövero, 390 euroa/asukas, ylitti kuitenkin Espoon suuren painoarvon vuoksi maan keskiarvon.

Kiinteistöverotulot jakaantuvat yhteisöveroa tasaisemmin EKKV-kuntien kesken. Espoo, Kauniainen ja Kirkkonummi soveltavat vakituisen asumisen osalta alhaisinta sallittua veroprosenttia. Edellämainitut kunnat korottivat vakituisen asunnon kiinteistöveroprosenttia vuodelle 2015 lakimuutoksen takia uuteen alarajaan, mikä nosti niiden kiinteistöveron tuottoa merkittävästi.

Valtionosuudet

Selvityskuntien valtionosuudet ovat varsin pienet verrattuna maan keskiarvoon. Vuonna 2014 niille mak-

setut valtionosuudet olivat yhteensä 77,3 miljoonaa euroa eli 226 euroa/asukas – vain 15 % koko maan keskimääräisestä valtionosuudesta asukasta kohti. Peruspalvelujen laskennallisten kustannusten perusteella selvityskunnat olisivat saaneet valtiolta 265 miljoonaa euroa, mutta niiden valtionosuuksista leikataan 188 miljoonaa euroa verotulojen perusteella tehtävällä tasauksella. Kaikki selvityskunnat kuuluvat tasausjärjestelmän ”maksajiin”.

Tulokset

Vuonna 2012 vuosikate riitti poistoihin Espoossa ja Kauniaisissa. Kirkkonummella ja Vihdissä poistot ylittivät vuosikatteen, ja tilikauden tulos oli siten alijäämäinen. Vuonna 2014 kaikkien selvityskuntien tilikauden tulos oli lievästi alijäämäinen. Kaikilla kunnilla on taseessa kertynyttä ylijäämää. Espoo siirsi vuonna 2012 noin kaksi kolmasosaa ylijäämästään peruspääomaan, mutta sen jälkeenkin EKKV-kuntien yhteenlaskettu kumulatiivinen ylijäämä oli noin 1300 euroa/asukas vuoden 2014 tilinpäätöksessä.

Investoinnit ja rahoitus

Selvityskuntien investointimenot ovat viime vuosikymmenen aikana olleet maan keskitasoa tai suuremmat varsinkin Espoossa ja Kauniaisissa. Korkeahko investointitaso johtunee väestönkasvusta ja sen myötä lisääntyvistä infrastruktuuritarpeista sekä peruspalvelujen tilatarpeista. Investoinnit on Espoossa ja Kauniaisissa rahoitettu omalla tulorahoituksella sekä lainanotolla, Espoossa myös elinkaarimallilla tai tytäryhteisöjen kautta, mikä heijastuu tilinpäätöksissä takausten määrään.

EKKV-kuntien keskimääräinen lainakanta asukasta kohti oli vuoden 2014 lopussa noin 1560 euroa/asukas eli lainojen määrä oli lisääntynyt vuodesta 2012 yli 50 %. Konsernilainojen määrä oli kasvanut vuodesta 2012 yli 40 % ja oli vuoden 2014 lopussa noin 7150 euroa/asukas. Espoon konsernilainat ovat valtaosa selvitysalueen lainoista.

Rahavarojen osalta Espoo on omassa luokassaan yli 2600 euroa/asukas. Kauniaisissa, Kirkkonummella ja Vihdissä rahavarat olivat 240–540 euroa/asukas vuoden 2014 tilinpäätöksessä.

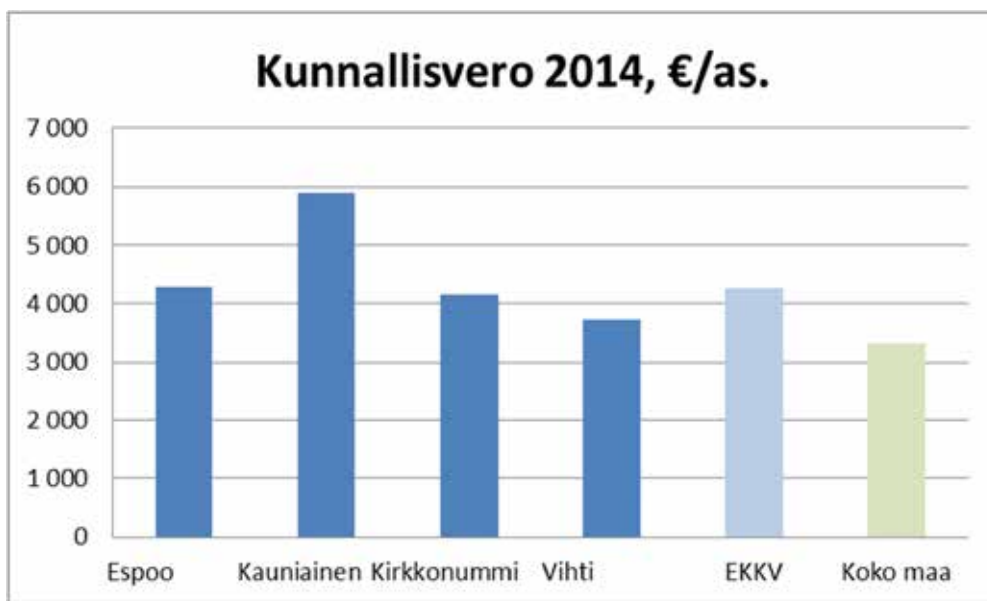

Kuntien tuloslaskelma vuonna 2014, €/asukas

	Espoo	Kauniainen	Kirkkonummi	Vihti	Koko maa
Asukasluku 31.12.2014	265 646	9 357	38 220	28 995	5 471 753
Tuloslaskelman erä:					
Toimintatuotot +	1 019	1 265	774	659	1 582
Valmistus om. käyttöön ym +/-	227	0	0	10	92
Toimintakulut -	6 128	7 310	5 565	5 268	6 687
Toimintakate =	-4 882	-6 045	-4 792	-4 599	-5 013
Verotulot +	5 017	6 303	4 578	4 085	3 870
Valtionosuudet +	112	226	566	820	1 498
Korkotuotot +	59	30	2	1	37
Korkokulut -	14	0	52	39	39
Muut rahoituserät, netto +/-	148	13	10	8	54
Vuosikate =	440	527	312	275	406
Poistot ja arvonalentumiset -	443	692	357	286	380
Satunnaiset tuotot +	0	0	0	6	357
Satunnaiset kulut -	0	0	0	0	8
Tilikauden tulos =	-3	-164	-45	-5	376
Tilinpäätössiirrot +/-	25	0	-1	7	76
Tilikauden yli-/alijäämä =	22	-164	-46	2	451

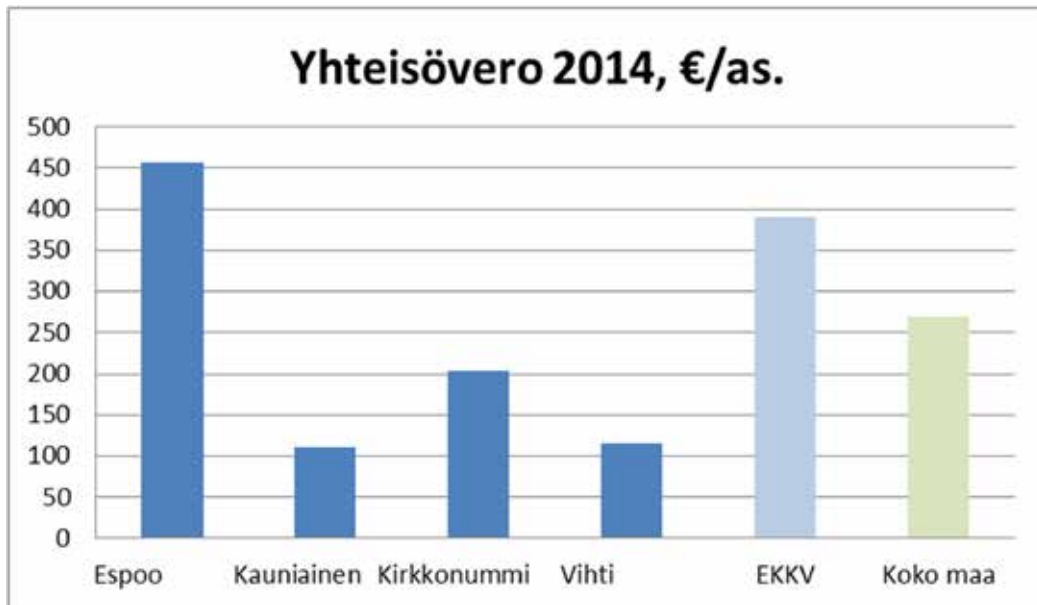
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

1

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

2

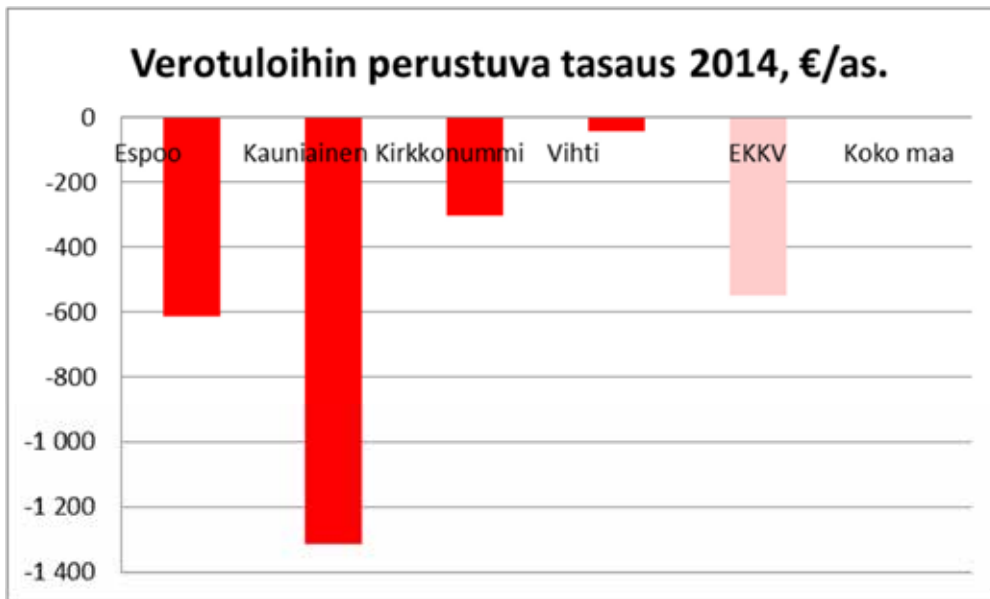
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

3

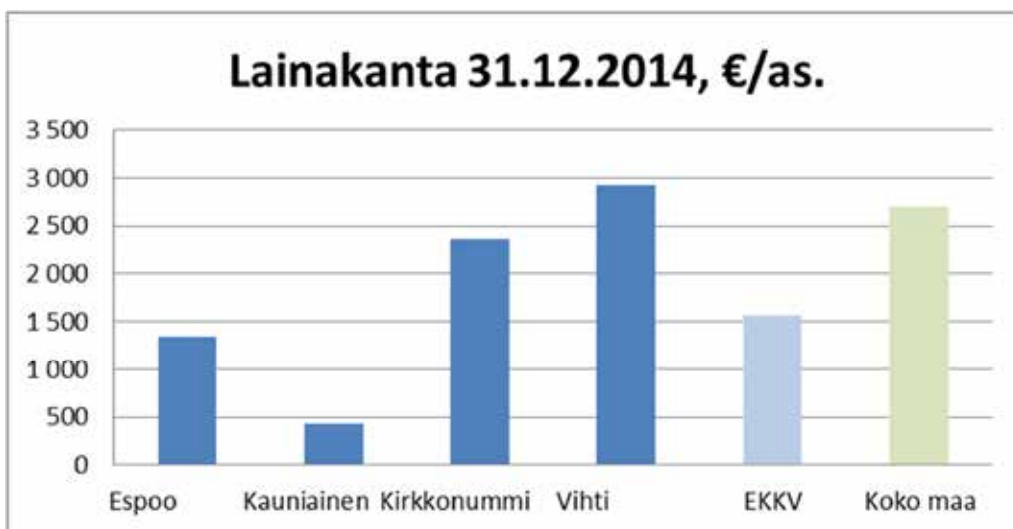
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

4

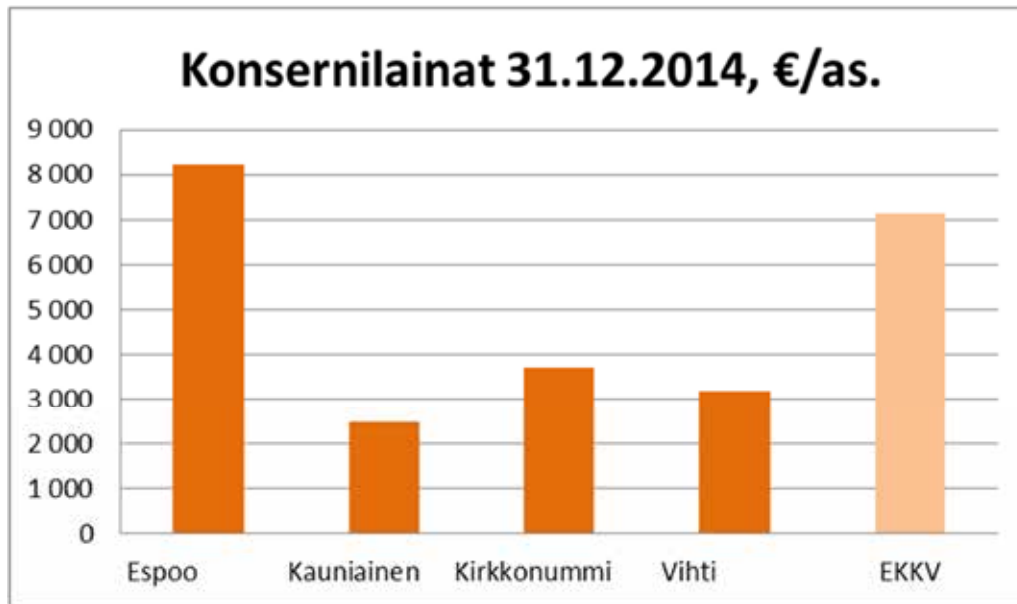
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

5

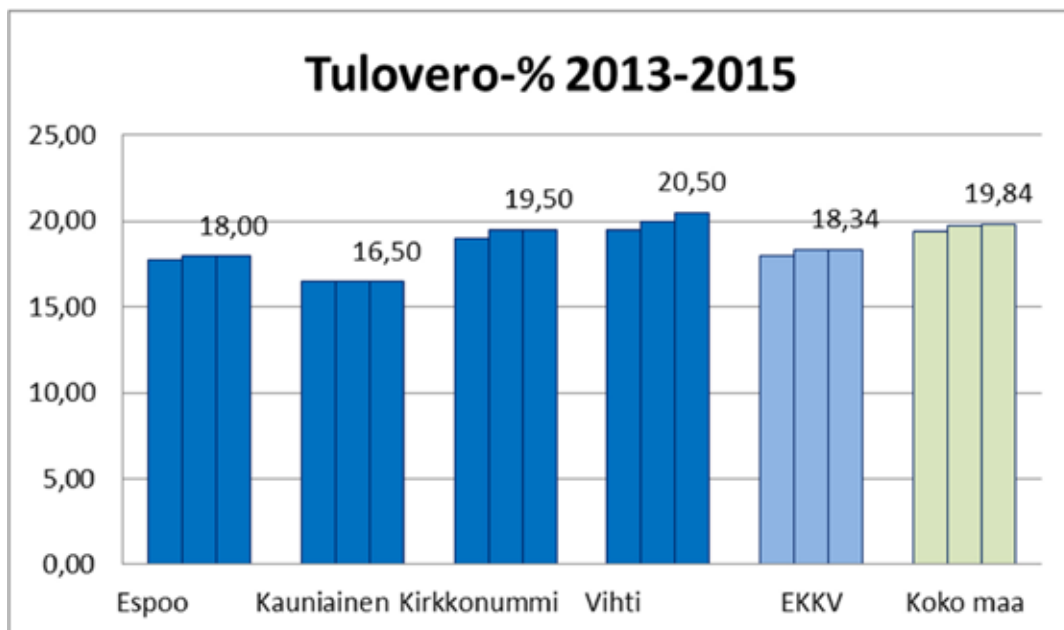
EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

6

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

7

EKKV-toimintaympäristöryhmä 2015

8

Tiedustelut:

Espoon kaupunki, Tietotuotanto

Tutkimussihteeri Sirpa Nykänen, puh. 043 8257 004, sirpa.nykanen@espoo.fi

Tutkimussihteeri Eija Österholm, puh. 043 8257 006, eija.osterholm@espoo.fi

Raportin työryhmä:

Talousjohtaja Mikael Boström	Kauniainen
Talousjohtaja Anne Arvola	Kirkkonummi
Asuntosihteerin Eija Ikonen	Vihti
Tutkimusjohtaja Teuvo Savikko	Espoo
Tietopalvelupäällikkö Petri Lintunen	Espoo
Tutkija Arja Munter	Espoo
Tutkija Teija Jokiranta	Espoo
Tutkija Hanna Jantunen	Espoo
Erityisasiantuntija Tuula Miettinen	Espoo
Tutkimussihteeri Eija Österholm	Espoo
Tutkimussihteeri Sirpa Nykänen	Espoo

